

EĞİTİME YÖN VEREN KADINLAR

- ✓ Dr. Bahar Akıngüç Günver
- ✓ Sevinç Atabay
- ✓ Dr. Gülseren Aslan
- ✓ Biriz Kutoğlu
- ✓ Gökür Karlı
- ✓ Burcu Aybat
- ✓ Çiğdem Yıldız
- ✓ Özlem Katran Akarsu
- ✓ Yonca Özgün
- ✓ Nihal Can
- ✓ Zeliş Kurt

ERG

ÖĞRETMENİN MESLEKİ GÜÇLENMESİ

TEDMEM
TIMSS 2019
ve TÜRKİYE

Hami Koç 2023

VİZYON BELGESİNE
Covid-19 Gölgesi

Alpaslan Dardan

Salgın Sınıfı ve
FIRSAT EŞİTLİĞİ

PISA İyi Oluş (Well-Being)
Sonuçları ve Okullara
ÖNERİLER

DOĞAN CÜCELOĞLU
sonsuzluğa uğurlandı

Atakent Eğitim Kurumları Yönetim Kurulu Başkanı

ILKER BALCIOĞLU

Eğitim **HIZLA DEĞİŞEN DÜNYAYA**
sektörümüz **AYAK UYDURMALI**

Okul Kıyafetleri

Natura
Okulda moda | Fashion at school

Türkiye'nin önde gelen özel okul kıyafet üreticisi olan **Natura** kumaşlarını % 100 pamuk, hijyenik ve terin dışarı atılmasını sağlayan teknolojik ve sertifikalı özel kumaşlardan üretmektedir. Okul üniformalarının sadece renk ayrımı ile belirlenmemesi **kumaş niteliklerinin** de göz önünde bulundurulması gerektiğini düşünüyor. Stilistler tarafından çizilen farklı modellerle her okula ayrıcalıklı olduğu izlenimini veriyor.

Tested for harmful substances
according to Oeko-Tex® Standard 100
10.HIN.78532 Hohenstein

📍 **Natura Giyim Tic. Ltd. Şti.**
Emek Mh. Nato yolu Cd. No:288
K:2 Sancaktepe/ İstanbul
☎ +90 (216) 612 10 20
☎ +90 (216) 611 01 49
🌐 www.naturagiyim.com

f [natura okul kıyafetleri](https://www.facebook.com/natura.okul.kiyafetleri)

🐦 [@naturagiyim](https://twitter.com/naturagiyim)

📷 [natura_okul_kiyafetleri](https://www.instagram.com/natura_okul_kiyafetleri)

Eyüboğlu Anaokullarında önce mutlu olmayı öğretiyoruz

50 yıldır yaratıcılığı en üst seviyeye taşıyan modern eğitim sistemimizle, çocuklarımızın geleceğe güvenle bakan mutlu ve başarılı bireyler olmasını sağlıyoruz.

Eyüboğlu Anaokullarında öğrencilerimiz; yoğun İngilizce eğitimi, satranç, dans, jimnastik, müzik, yüzme, yoga gibi fiziksel, bilişsel ve sosyal becerilerini geliştiren aktivitelerle erken yaşta akademik ve sosyal olarak önemli bir gelişim sağlar.

Sizin de çocuğunuz eğitim hayatına Eyüboğlu'nda, mutlu ve bir adım önde başlasın.

• Ataşehir • Batı Ataşehir • Erenköy • Kemerburgaz • Koşuyolu

Eğitim: Eyüboğlu

İÇİNDEKİLER

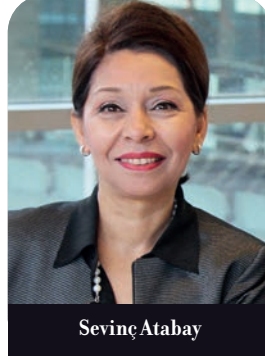
AYIN DOSYASI

EĞİTİME YÖN VEREN KADINLAR

- 32** Dr. Bahar Akingüç Günver
Kadınlar için kariyer politikaları geliştirilmeli
- 34** **İLEV Okulları**
Okul ortamı toplumsal cinsiyet eşitliğinin üretilmesine katkı sunmalı
- 38** Sevinç Atabay
Kadın yönetici oranı beklediğimiz düzeyde değil!
- 40** **Biriz Kutoğlu**
Kaçımızın aklına müdür denilince kadın geliyor?
- 42** Göknur Karlı
Eğitim sektörünün kadın yöneticilere ihtiyacı çok
- 44** **Nihal Can**
Kadınların 4 büyük sorunu
- 46** Zeliş Kurt
Kadın Değişir, Toplum Değişir

Dr. Bahar Akingüç Günver

Sevinç Atabay

Dr. Cülseren Aslan

Biriz Kutoğlu

Göknur Karlı

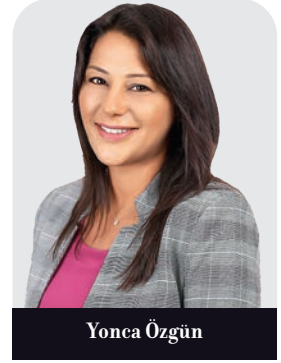
Burcu Aybat

Çiğdem Yıldız

Özlem Katran Akarsu

Yonca Özgün

RÖPORTAJ

- 28** **Atakent'te başarının mottosu**
"Sadece Eğitim"

HABER

- 16** Cumhurbaşkanı Erdoğan
2 milyon tablet bilgisayarını öğrencilerimize ulaştırdık
- 24** **Türkiye'yi birleştiren adam**
Doğan Cüceloğlu
sonsuzluğa uğurlandı
- 50** ERG: Türkiye'de Öğretmen Planlaması ve Öğretmenin Mesleki Güçlenmesi
- 53** **Dijital Eğitim Mimarı**
Advancity'den eğitim kurumlarına özel uçtan uca çözüm
İKAMPÜS – Akıllı okulum
- 58** TEDMEM: TIMSS 2019'da Türkiye İçin Öne Çıkan Sonuçlar ve Öneriler

ŞEREF KÜRSÜSÜ

- 26** **Prof. Dr. Hüseyin Vural**
20. Vehbi Koç Ödülü'nün sahibi oldu

Nihal Can

Zeliş Kurt

MAKALE

- 20** **Hami Koç**
2023 Vizyon Belgesine Covid-19 Gölgesi
- 48** **Alpaslan Dartan**
"Salgın Sınıfı" ve Eğitimde Fırsat Eşitliği
- 54** **Neriman Öztürk**
PISA İyi Oluş (Well-Being) Sonuçlarının Değerlendirilmesi ve Okullar İçin Öneriler

T.C.
İSTANBUL
KÜLTÜR
ÜNİVERSİTESİ

KÜLTÜR
KOLEJİ

KÜLTÜR
2000
KOLEJİ

KÜLTÜR KADINININ GÜCÜDÜR

Kültürlü, her insanın farklı, özel ve hakları olan bir birey olduğunu benimser. Bunu sağlarken birey olmayı "bencil" olmakla karıştırmaz. Topluma duyarlıdır; toplumsal bilinç ve yararın gözetilmesini her durum ve eylemde unutmaz, sorumluluklarını yerine getirmekten kaçınmaz. Toplumun dinamik bir parçası olarak toplumsal kültürün ve değerlerin yaşatılması ve geliştirilmesine çaba harcar.

Kültür Anayasası Madde 28

*#İstanbulsözleşmesiyaşatır
#KültürKadınınınGücüdür*

İKÜKAD
KADIN VE SOSYAL ARAŞTIRMALAR BİRİMİ

Cem Kaçmaz
cemk@esmyayincilik.com.tr

ESM Yayıncılık
Eğitim ve Tanıtım Ltd. Şti. Adına
İmtiyaz Sahibi ve
Genel Yayın Yönetmeni
Cem KAÇMAZ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Burcu GÜRSES KAÇMAZ

Haber Merkezi
Gülbahar SALIK
Özgür ÇİLEK

Reklam Rezervasyon
0212 283 55 65

Abone
0212 283 55 65

Yönetim Yeri
ESM Yayıncılık Eğitim ve Tanıtım Ltd. Şti.
İnönü Cad. Yıldırım İş Hanı.
11/14. Levent - İstanbul
Tel: (0212) 283 55 65
Fax: (0212) 282 36 18
e-mail:
artiegitim@artiegitim.com.tr

Baskı (Printing)/ Renk Ayrımı
(Color Sep.)

ŞAN OFSET
Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
Hamidiye Mah. Anadolu Cad. No: 50
34406 Kağıthane / İSTANBUL
Tel: (0212) 289 24 24

artı eğitim ayda bir yayınlanır.
YEREL SÜRELİ
ISSN 1305-6794

Kadın ve İnsan...

Kadına uygulanan şiddet toplumsal sorunlarımızın en önemli konusu haline dönüştü. Gösterilen tepkiler, yapılan eylemler, söylenen sözler bu şiddet haline engel olmaya yetmiyor maalesef.

Kadına şiddetin boyutu artık bu konuyu "terör" kapsamına alınmasını gerektiriyor. Bu sayıda eğitim dünyasında öne çıkan kadınlarla hem kadının iş hayatındaki konumunu hem de bu şiddet halini konuştuk.

Önemli tespitlerin yer aldığı bu söyleşiler karşı karşıya olunan durumu da gözler önüne seriyor.

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına göre; 2020 yılında, kadın nüfus 41 milyon 698 bin 377 kişi, erkek nüfus 41 milyon 915 bin 985 kişi oldu.

Diğer bir ifadeyle; toplam nüfusun %49,9'unu kadınlar, %50,1'ini ise erkekler oluşturdu.

Eğitimde eşitlikçi ve adil düzen arayışı nasılsa kadının toplumsal hayatta üstlendiği rol ve elde ettiği değer arasındaki cinsiyetçi farkın ve eşitsizliğin de giderilme çabası uğraşısı aynı kapsamda değerlendirilebilir.

Kadın istihdamı, sürdürülebilir ekonomik büyüme ve sosyal kalkınma açısından çok büyük bir öneme sahiptir.

Çalışma yaşındaki toplam nüfusun yarısını oluşturan kadınların etkin olarak yer almadığı bir ekonomiden sağlıklı ve verimli bir büyüme beklenemez.

Türkiye'de kadınların, işgücüne katılım oranları oldukça düşük; işsizlik oranları da bir hayli yüksektir. TÜİK verilerine göre;

- » En az bir eğitim düzeyini tamamlayan kadınların oranı %85,7
- » Kadınların istihdam oranının erkeklerin yarısından daha az olduğu
- » Hanesinde 3 yaşın altında çocuğu olan 25-49 yaş grubundaki kadın istihdam oranı %26,7

» Kadınların çalışma hayatında kalma süresi 7 yılda ancak 2,4 yıl arttı

» Kadın büyükelçi oranı %25,0

» Kadın milletvekili oranı %17,3

» Ortalama ilk evlenme yaşı kadınlarda 25,1, erkeklerde 27,9

» Kadınların %15,1'inin eğitim seviyelerinin eşlerinden daha yüksek olduğu görüldü

» Kadınlarda obezite oranı %24,8

» Her gün tütün kullanan kadınların oranı %14,9

» Kadınların %27,3'ü yaşadığı çevrede gece yalnız yürürken kendini güvensiz hissetti.

Bu yazının yazıldığı gün bir kadın boşandığı eski kocası tarafından vahşice öldürüldü. Bir gün öncesinde de yine bir kadın küçük çocuğunun gözü önünde hunharca şiddete maruz kaldı ve hastanede tedavi ediliyor.

Yıllar önce bir Duygu Asena'na yazmıştı:
"Kadının Adı Yok".

Ama asıl şu gerçeği toplum olarak kabul etmeli ve hayatımızın düsturu haline dönüştürmeliyiz, özellikle de erkekler aşağıdaki sözü aklına kazımasa şiddet sarmalından çıkmak çok zor olacaktır.

"Kadınlar İnsandır, Biz İnsanoğlu"

2021

ALMANYA' DA* YÜKSEKÖĞRENİM ONLINE FUARI

Almanya İstanbul Başkonsolosu,
İsviçre İstanbul Başkonsolos Vekili
Almanya yükseköğrenim temsilcileri
ve öğrencileri sizlerle buluşuyor

- Almanya'da yükseköğrenimin koşulları nelerdir
- Almanya'da yükseköğrenimin ücretsiz olduğunu biliyor musunuz
- Alman üniversitelerine nasıl başvurulur
- Almanya'da Türk öğrencileri akademik olarak neler bekliyor

...ve daha pek çok
sorunun cevabı bu fuarda

ielev
ÖZEL LİSESİ / GYMNASIUM
HIGH SCHOOL

20 Mart 2021 🕒 09.30 📶 ZOOM

www.ielev.k12.tr

📷 [ielevk12](https://www.instagram.com/ielevk12)

📘 [ielev](https://www.facebook.com/ielev)

🐦 [ielev](https://www.twitter.com/ielev)

Katılım için

*Almanca konuşulan diğer ülkelerde

► EĞİTİMCİ TALİP EMİROĞLU'NDAN ANLAMLI BAĞIŞ

Avrupa Eğitim Vakfı Başkanı Talip Emiroğlu babası Ali Haydar Emiroğlu adına yaptırdığı Ali Haydar Emiroğlu Özel Eğitim ve Uygulama Okulu düzenlenen bir törenle Milli Eğitim Bakanlığı'na devri'ni gerçekleştirdi. Emiroğlu, ayrıca Piraziz ilçesinde de hastane yeri için arsa bağışında bulundu. Törene Talip Emiroğlu'nun yanı sıra Giresun Milletvekili Sabri Öztürk, İstanbul Milletvekili Hasan Turan, Giresun Valisi Enver Ünlü İl Millî Eğitim Müdürü Ertuğrul Tosunoğlu, hayırsever, eğitimciler katıldı. Pandemi tedbirlerine uygun olarak gerçekleştirilen programda konuşan Vali Ünlü "Okulumuz eğitim ve öğretim yılı başından beri eğitime devam ediyor. Çünkü bu çocuklarımızın ve ailelerimiz özel eğitime ihtiyacı var. En büyük arzumuz hem ilköğretimde hem ortaöğretimde hem de yükseköğretimde bütün çocuklarımızın bir an önce okullarına kavuşmalarıdır." dedi. Talip Emiroğlu ise, "Ali Haydar Emiroğlu Özel Eğitim ve Uygulama Okulu teslim töreni ve Piraziz Devlet Hastanesi yapımı için verdiğim arsanın devri için yapılan imza töreninde, devletimiz beni ve ailemi ziyadesiyle onore etti. Allah eksikliğini yaşatmasın, çok gururlandım. Bağış Allah'a mahsustur, bize lütfetti, hamdolsun. Bu güzel ameller Giresun'umuza ve hemşehrilerime hayırlı olsun." diye konuştu.

► ANTALYA'YA 72 MİLYON DEĞERİNDE EĞİTİM YATIRIMI

Bahçeşehir Koleji, Antalya'nın Serik ilçesine yeni kampüsünü kuruyor. Aspendos adı verilen kampüsün tanıtım toplantısı, pandemi önlemleri alınarak gerçekleştirildi. Bahçeşehir Uğur Eğitim Kurumları Başkanı ve Bahçeşehir Koleji Kurucusu Enver Yücel, yeni kurulacak kampüs ile ilgili "Türkiye'de yer alan Bahçeşehir Kolejinin ilk 3 büyük kampüsü arasında yer alıyor" dedi. Kampüs 22 bin 500 metrekare kapalı alan içerisinde 51 derslik, bin 200 öğrenci kapasitesi ile önümüzdeki Eylül ayında eğitim- öğretime başlayacak. Pandemi sürecinde eğitime yaptıkları yarımillarla gururlandıklarını ifade eden Bahçeşehir Koleji Genel Müdürü Özlem Dağ, "Koşullar ne olursa olsun eğitim yatırımlarımız devam ediyor. Geçen yıl 4, bu yıl 3 yeni kampüs açtık. Ülkemizin geleceğini yetiştirmek çok kıymetli." diye konuştu. Bahçeşehir Koleji Serik Kurucu Temsilcisi Baki Çimen ise konuşmasında kampüsle ilgili şu bilgileri verdi: "Bahçeşehir Koleji Aspendos Kampüsünde anaokulu, ilkököl, ortaokul ve, Anadolu lisesi kademeleri mevcuttur. Ayrıca 8 adet laboratuvar, 2 adet yüzme havuzu, 2 tenis kortu, kapalı ve açık spor salonları ile öğrencilere her türlü sosyal imkanları sunmaya hazırdır."

► MEB İLE ABDİ İBRAHİM OTSUKA İŞ BİRLİĞİ PROTOKOLÜ İMZALADI

Millî Eğitim Bakanlığı, Abdi İbrahim Otsuka ile veli ve öğrencilerde ruh sağlığı bilincini geliştirecek ve bu alanda farkındalık oluşturacak eğitimlerin ve geliştirilecek dijital içeriklerin çerçevesini belirleyen iş birliği protokolü imzaladı. Toplumda ruh sağlığı bilinci, veli ve öğrencilerin yaşadıkları ya da karşılaşılabilecekleri damgalama ve ayrımcılıkla mücadele, teknoloji bağımlılığı, akran zorbalığı gibi konularda farkındalık oluşturacak eğitimlerin ve geliştirilecek dijital içeriklerin çerçevesini belirleyen iş birliği protokolü Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürü Anıl Yılmaz ve Abdi İbrahim Otsuka Şirket Yöneticisi Elif Elkin'in katılımıyla Ankara'da imzalandı. İş birliği protokolü kapsamında Abdi İbrahim Otsuka öğretmen, öğrenci ve veliler yönelik tüm yazılı ve görsel dijital eğitim içeriklerini hazırlayarak Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün onayına sunacak. Bakanlık onayının ardından belirlenen program Eğitim Bilişim Ağı (EBA)'nda yayınlayacak.

NYA İNOVASYON OKULU DÜNYA
YON OKULU DÜNYA İNOVASYON
OVASYON OKULU DÜNYA İNOVA
OKULU DÜNYA İNOVASYON OKU
YA İNOVASYON OKULU DÜNYA İ

DÜNYA İNOVASYON OKULU

OVASYON OKULU DÜNYA İNOVA
OKULU DÜNYA İNOVASYON OKU
İNOVASYON DÜNYA İNO
ON OKULU DÜNYA İNOVASYON
SYON OKULU DÜNYA İNOVASYON
OKULU DÜNYA İNOVASYON OKU

bilkolejleri

bil.kolejleri

444 5 245

www.bilokullari.com.tr

Renault'tan teknik eğitime 16 otomobil

Renault MAİS, mesleki teknik eğitime destek faaliyetleri kapsamında 16 adet Fluence ZE elektrikli otomobili öğrencilerle buluşturdu. Otomobil bağışının yanı sıra meslek ve teknik liselerine eğitim dokümanları da sağlayan marka, öğretmenleri de özel eğitim programına dahil edecek. 15 farklı ilde 16 adet

Fluence ZE marka otomobil bağışını içeren projenin protokolü Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürü Kemal Varın Numanoğlu ve Renault MAİS Genel Müdürü Berk Çağdaş tarafından MAİS Ankara Şube'de imzalandı. Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürü Kemal Varın Numanoğlu, "Mesleki ve teknik eğitimdeki öğrencilerimizi ve öğretmenlerimizi, iş sahaları ve uygulama eğitimleriyle buluşturmanın sevincini yaşıyoruz. Çünkü meslek lisesi demek, uygulama demektir ve hızla gelişen teknolojiler karşısında gerekli adımları hızlı ve etkin şekilde atabilmek, bu teknolojilerin gerektirdiği beceri ve yeterliliklere sahip nitelikli iş gücünü yetiştirebilmek için ilgili sektörlerle iş birliği yaparak güçlerimizi birleştirmek hayati önem taşımaktadır." ifadelerini kullandı.

Beşiktaşlı Josef de Souza'dan TEGV çocuklarına anlamlı bağış

Beşiktaşlı futbolcu, takımının Galatasaray'ı 2-0 mağlup ettiği maçta gol attığı kramponu ve formayı, TEGV yararına açık artırmaya çıkardı. Beşiktaş'ın Brezilyalı orta saha oyuncusu Josef De Souza'dan TEGV çocuklarına anlamlı bir destek geldi. Josef De Souza, 17 Ocak 2021 tarihinde Vodafone Park'ta oynanan ve Beşiktaş'ın Galatasaray'ı 2-0 mağlup ettiği maçın ikinci yarısında giydiği formayı ve gol attığı kramponu, daha fazla çocuğa nitelikli eğitim desteği sağlamak için Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı (TEGV) yararına açık artırmaya çıkardı.

www.matchwornshirt.com sitesi üzerinden yapılan satıştan elde edilen gelir, TEGV'e bağış olarak aktarılacak.

TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ İLE İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ'NDEN İŞBİRLİĞİ

İstanbul Bilgi Üniversitesi ile Türkiye Adalet Akademisi arasında "Hukuk Alanında Lisansüstü Eğitim İş Birliği Protokolü" imzalandı. Bu protokol, hâkimler, savcılar ile hâkim ve savcı adayları için, İstanbul Bilgi Üniversitesi'ne bağlı Lisansüstü Programlar Enstitüsü tarafından uygulanacak lisansüstü eğitim programını kapsıyor. Bunun yanı sıra protokol kapsamında, idari yargıçlar (İdare Mahkemeleri yargıçları), BİLGİ Rekabet Hukuku ve Politikaları Uygulama ve Araştırma Merkezi tarafından verilecek sertifikalı rekabet hukuku eğitiminden de faydalanabilecekler. Türkiye Adalet Akademisi Başkanı Muhittin Özdemir; "İmzalanan lisansüstü eğitim iş birliği protokolümüzün hem mesleğini sürdüren meslektaşlarımıza hem de adaylarımıza büyük fayda sağlayacağını düşünüyorum." dedi. İstanbul Bilgi Üniversitesi Hukuk Yüksek Lisans Program Direktörü Doç. Dr. Kerem Cem Sanlı; işbirliğinin iki ayağının olduğunu, bir yandan hukuk lisansüstü programları ile yargı mensuplarının kendilerini akademik olarak geliştirme imkanına sahip olacağını, diğer yandan ise rekabet hukuku gibi spesifik ve yeni gelişen bazı hukuk alanlarında doğrudan uzmanlaşmaya yönelik eğitimler düzenlenerek bilgi birikiminin artmasına katkı yapacağını ifade etti.

İTÜ ve DEİK üniversite-sanayi işbirliği kuruyor

İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) ve Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK); eğitim, staj, Ar-Ge, uluslararası organizasyonlar ile eğitim ve araştırma konularında kapsamlı bir işbirliği protokolüne imza attı. İTÜ Rektörü Prof. Dr. İsmail Koyuncu ve DEİK Başkanı Nail Olpak tarafından imzalanan protokol ile İTÜ ile DEİK arasındaki istihdam, mesleki eğitim, kurumsallaşma, ticari diplomasi, markalaşma, insan kaynakları yönetimi süreçleri, dijitalleşme, insan yönetimi zirveleri, uluslararası organizasyonlar ve araştırma konularında üniversite-sanayi işbirliği bağlamında önemli projelerin gerçekleşmesi hedefleniyor. Protokol, DEİK üyeleri ile İTÜ yönetimi, öğretim üyeleri, araştırmacıları ve öğrencileri arasındaki ilişkilerin tesisi, mevcut ilişkilerin geliştirilmesi, araştırma çalışmalarının sonuçlarının ortak kullanımının sağlanmasını ve ortak bilimsel ve iş dünyasına yönelik organizasyonların gerçekleştirilmesini kapsıyor.

Türkiye'nin etkili genç liderleri geliyor

Geleceğin değişim öncüleri olacak "etkili genç liderleri" ortaya çıkarmak, fırsat eşitliği ile alanlarının uzmanlarından 21. Yüzyıl yetkinliklerine yönelik ücretsiz eğitimler vermek ve kariyer hedeflerinde desteklemek üzere yola çıkan Başlangıç Noktası Akademi eğitim sürecine başladı. Türkiye Bilişim Vakfı'nın inisiyatifi olan Başlangıç Noktası'nın hayat verdiği eğitim programı, topluma ve doğaya proaktif şekilde fayda sağlama yaklaşımına sahip üniversite 3 veya 4. sınıfta olan parlak gençleri hedefliyor. 1 Ocak-1 Şubat'ı kapsayan başvuru sürecinde 192 farklı üniversite ve 300'den farklı bölümden toplam 4600'den fazla başvuru alan Başlangıç Noktası Akademi, sunduğu burs olanakları ve farklı sektörlerden önde gelen 46 şirketin sunacağı staj imkanıyla da dikkat çekiyor. Türkiye Bilişim Vakfı Başkanı Faruk Eczacıbaşı, "Türkiye'nin hatta dünyanın geleceğinde söz sahibi olacak düşünce gücüne sahip bireyleri desteklemek üzere geliştirdiğimiz bu programda gençlerimiz, okulda görmeye alışık olmadığımız fakat Kırılım Çağı'nda ihtiyaç duyduğumuz yetkinlikleri alanlarının düşünce liderleri tarafından dinleme fırsatı bulacakları bir gelişim sürecine dahil oldular." dedi.

Vatan Eğitim Kurumları 18.Yılında Büyümeye Devam Ediyor

ARTIK TÜM TÜRKİYE'DE

444 6 208

[Twitter](#) [Instagram](#) [Facebook](#) [LinkedIn](#) /vatanegitim

Vatan
Okulları

Vatan
Kurs

Vatan
VIP Kurs

Vatan
ÇOCUK

ÜNİVERSİTE ADAYLARI İÇİN BAŞVURU ZAMANI

Istanbul Kültür Üniversitesi'nin (İKÜ) lisans programlarında burslu okuma şansı sunan We Accept'in, 2021 YKS adayları için birinci başvuru dönemi başladı.

2019'dan bu yana binden fazla gence, lisans programlarında çeşitli oranlarda burslu eğitim olanağı sunan We Accept'in birinci dönem başvuruları, 2 Nisan 2021'e kadar <https://we-accept.com> adresinden yapılabilecek. Sonuçlar 9 Nisan 2021'de açıklanacak. Üniversitenin burs ödüllü başvuru programı We Accept'in ikinci dönemi 5 Nisan'da üçüncü dönemi ise 31

Mayıs'da başlayacak. Formların incelenmesi, mülakat ve komisyon değerlendirme olmak üzere üç aşamada gerçekleşecek We

Accept başvuru değerlendirme sürecinde; adayların kişilik özellikleri, mesleki yetkinleri, proje önerileri ve referansları da belirleyici olacak. 2021 YKS adaylarının başvuru yapabileceği We Accept bursları üniversitenin; hukuk, fen-edebiyat, iktisadi ve idari bilimler, eğitim, sanat ve tasarım, mimarlık, mühendislik, sağlık bilimleri olmak üzere 8 fakültesindeki ücretli kontenjanlar için geçerli olacak.

BİLİŞİMDE MESLEK STANDARTLARI BELİRLENİYOR

Istihdam, Eğitim Ve Sosyal Politikalar Sektörel Operasyonel Programı kapsamında uygulanmakta olan VOC-TEST Merkezleri III Hibe Programı kapsamında desteklenen Bilişim Sanayicileri Derneği (TÜBİSAD) - Bahçeşehir Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi (BAUSEM) "Dijitalleşme Çağında Geleceğin Meslekleri İçin Yeni Ufuklar Projesi" açılış konferansı online/çevrimiçi olarak gerçekleşti. TÜBİSAD ve BAUSEM iş birliğinde hayata geçirilen proje ile, bulut bilişimden yapay zekâya, blok zincirinden yazılım geliştiriciliğine kadar farklı alanlarda AB ülkelerinde de geçerli mesleki standartları hazırlanacak ve revize edilecek. Bahçeşehir Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Şirin Karadeniz, "Üniversitemiz, TÜBİSAD iş birliğinde hayata geçirilecek VOC – Test Merkezinde; yapay zekâ, büyük veri gibi yeni nesil mesleklerdeki işgücünün sınav ve belgelendirme işlemleri gerçekleştirilecektir. İş birliğimizin hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum." diye konuştu.

ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ İLE İRAN ARASINDA EĞİTİM İŞ BİRLİĞİ

Üsküdar Üniversitesi Tasavvuf Araştırmaları Enstitüsü ile İran'ın İstanbul Başkonsolosluğu Kültür Ataşeliği arasında eğitim iş birliği protokolü imzalandı. Protokol imza törenine Üsküdar Üniversitesi Kurucu Rektörü Prof. Dr. Nevzat Tarhan, İran'ın İstanbul Başkonsolosu Javad Maboudi Far katıldı. Çevrimiçi olarak düzenlenen protokol imza töreninde konuşan Üsküdar Üniversitesi Kurucu Rektörü Prof. Dr. Nevzat Tarhan, "Bizler aynı köklerin iki dalıyız. Farklılıklarımızı yok etmeden bir arada yaşamalıyız" diye konuştu. İş birliği ile tasavvuf alanında Farsça yazılmış eserlerin çalışmasını sağlamak ve artırmak amacıyla Farsça öğretilmesine yönelik çalışmaların ortak bir protokolü ile yürütülmesini hedefliyor. Protokol kapsamında, Tasavvuf Araştırmaları Enstitüsü lisansüstü programları müfredatında yer alan Farsça dersleri İran'ın uluslararası dil öğretim ve kültür merkezi Saadi Enstitüsü tarafından verilecek.

SABRİ ÜLKER BİLİM ÖDÜLÜ BAŞVURULARI BAŞLADI

Genç bilim insanlarını teşvik etme ve araştırmaların toplum faydasına sunulmasına destek olma misyonu çerçevesinde Sabri Ülker Vakfı tarafından gerçekleştirilen "Sabri Ülker Bilim Ödülü 2021" yarışmasına başvurular başladı. 1 Nisan 2021 tarihine kadar başvuruların kabul edileceği yarışmanın bu yılki kazananı 25-26 Mayıs 2021 tarihleri arasında Harvard Üniversitesi Sabri Ülker Metabolizma Araştırmalar Merkezi tarafından bu yıl İstanbul'da düzenlenecek Metabolizma ve Yaşam Sempozyumu'nda açıklanacak. Kazanan bilimsel projenin 100 bin TL ile ödüllendirildiği, uluslararası başvuruya açık olan ve katılım üst yaş sınırının 45 olarak belirlendiği yarışmaya tamamlanmış orijinal projelerle sadece İngilizce başvurulabiliyor. Başvurular, 1 Nisan 2021 tarihine kadar <https://scienceaward.sabriulkerfoundation.org> adresinden yapılabiliyor.

D Ü N Y A N I N K A P I L A R I S A N A A Ç I K

Girne Amerikan Üniversitesinin köklü deneyimiyle, en az iki dilde iletişim yetkinliği kazanan, dünyayı anlayan ve kendini dünyaya iyi ifade edebilen öğrenciler yetiştiriyoruz.

AFYON

BAKIRKÖY

BATMAN

ÇEKMEKÖY

SANCAKTEPE

ŞANLIURFA

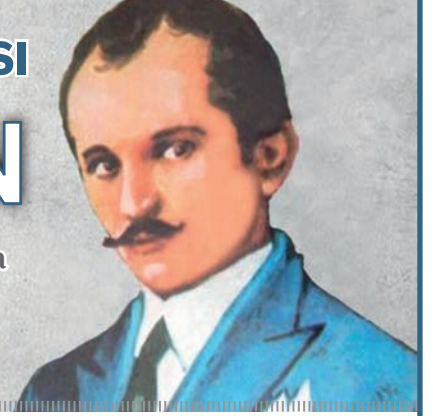
YENİMAHALLE

BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ?

Türk dilinin sadeleşmesinin fikir babası ÖMER SEYFETTİN

"Ömer Seyfettin, edebiyatımızda milli hikayeciliğin babasıdır. Kısa ömründe yazdığı 200 civarında kısa ve uzun hikaye ile yediden yetmişe Türk milletine milli ruhu vermeye çalışmıştır."

DR. SAKİN ÖNER

Türk dilinin sadeleşmesinin fikir babası, Milli Edebiyat'ın öncüsü ve milli çocuk edebiyatının babası Ömer Seyfettin 6 Mart 1920 tarihinde 36 yaşında aramızdan ayrıldı.

Ömer Seyfettin, Balkan kavimlerinin milliyetçilik ve bağımsızlık mücadelelerinin doruk noktasına çıktığı ve Balkan komitacılarının Türk ve Müslümanlara en ağır zulümleri reva gördüğü bir dönemde dünyaya geldi. Onun 1884'te Gönen'de başlayan hayat macerası, 1903'te başlayan askerlik hayatıyla yeni bir mecraya kavuştu. 1908'de İkinci Meşrutiyet'in ilânından sonra önce III. Ordu'nun Selânik'teki nizamiye taburlarından birine, ardından da, iki yıl kalacağı Makedonya hudutlarındaki Yakorit Bölüğü'ne komutan olarak görevlendirilmesi, Ömer Seyfettin'in ruhunda var olan milliyetçilik duygusunun gelişip serpilmesine yol açtı.

Dilde sadeleşme cereyanına gönül veren yazar, Ali Canip'e 1910 yılında yazdığı bir mektupta "Geliniz Canip Bey, edebiyatta, lisanda bir ihtilâl vücuda getirelim" diyerek dil ve edebiyat alanında açacağı milli çığırın sinyalini veriyordu. Tanzimat'la birlikte güçlenen dilde sadeleşme faaliyetlerini sistemli ve somut bir biçimde fikrî platforma taşıyan Ömer Seyfettin'dir. 11 Nisan 1911'de Genç Kalemler Mecmuası'nın 2. Cilt 1. Sayısı'nda yer alan "Yeni Lisan" makalesi, millî dile dönüşün ihtilâl beyannamesidir.

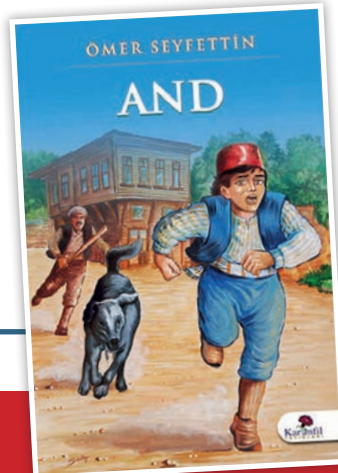
Ömer Seyfettin, edebiyatımızda milli hikayeciliğin babasıdır. Kısa ömründe yazdığı 200 civarında kısa ve uzun hikaye ile yediden yetmişe Türk milletine milli ruhu vermeye çalışmıştır. Onun hikayelerindeki milli ruhu, asker olarak Balkanlarda yaşarken istiklal peşindeki zalim Balkan komitacılarının Türklere ve Müslümanlara reva gördüğü zulüm ortaya çıkarmıştı. Millî duygularının kuvvetli oluşu, onun birçok hikâyelerinin, Türk-Osmanlı tarihinin fazilet, iman ve kahramanlık olaylarından alınmış konu ve temalarla süslenmesi sonucunu doğurmuştur. En başarılı olduğu hikâyeler de, tamamiyle destanî bir ruhla yazdığı millî- tarihî hikâyelerdir. Bu hikâyelerinin ana eksenini "din-devlet-vatan-millet" dörtlüsü üzerine oturuyordu. (Pembe İncili Kaftan, Kütük, Ferman, Başını Vermeyen Şehit, Vire, Forsa, Teke Tek, Topuz, Kaç Yerinden, Bomba, Bir

Çocuk: Aleko, Gizli Mabet, Bahar ve Kelebekler, Hürriyet Bayrakları, Kızıl Elma Neresi, Yalnız Efe, Primo Türk Çocuğu) onun başlıca millî hikâyelerindedir.

Hikayelerini yazarken millî tarihimizden, halk kültüründen ve Anadolu efsanelerinden yararlanan ve ilhamını mertlik, dürüstlük, ahlaklılık, vatanseverlik, azim ve kararlılık, gurur ve vakar, cesaret ve kahramanlık gibi hasletlerden alan Ömer Seyfettin, Türk çocuklarına şöyle seslenir: "Ey Türk çocukları! Siz hem kuvvet, hem bilgi, hem ülkü sahibi olunuz. Büyük başarılarınız adınızı tarihe geçirecek ve sizi bu geçici hayatın üzerindeki o edebî ve ölümsüz hayata ulaştıracaktır"

Dili, deyişi, konuları "Türk" olan hikayeyi Ömer Seyfettin'e borçluyuz. O, sanatıyla ülküsünü birleştirmiş bir sanatçıydı ve sanat anlayışını şöyle anlatıyordu: "Madem ki Türküz, o halde bir Türk gibi görür, bir Türk gibi düşünür, bir Türk gibi duyarız ve bir Türk gibi yazarız."

Hikayeleriyle hepimizin hayatına dokunmuş olan ve dil, edebiyat ve siyaset alanlarındaki düşünceleri ve eserleri ile milli pusulamız olan Ömer Seyfettin'i aramızdan ayrılışının 101. yılında rahmet, minnet ve şükranla anıyoruz.

YENİLİKÇİ
ÖĞRENME
OKULLARI
anaokulu - ilkokul - ortaokul

“Her çocuk,
kendini ve hayatı
anlama yolculuğunda,
geleceğini tasarlama hakkına
sahiptir. Yaratıcılığı, üretkenliği
destekleyen bir ortam sunulursa; bu
hakkı en iyi biçimde kullanabilir.”

YÖM | YENİLİKÇİ ÖĞRENME OKULLARI - ATAŞEHİR YERLEŞKESİ

📍 Küçükbakkalköy, Yenidoğan Cd. No:27-29, 34750 Ataşehir/İstanbul
☎ 0850 888 82 09 / 0544 612 99 66 🌐 www.yenilikciogrenme.k12.tr

YÖM | YENİLİKÇİ ÖĞRENME OKULLARI - GÖZTEPE YERLEŞKESİ

📍 Göztepe, Dr. Rifatpaşa Sk. No:19, 34730 Kadıköy/İstanbul
☎ 0216 360 2 360 / 0532 445 74 84 🌐 www.yenilikciogrenme.k12.tr

ÖZEL BİR YER OKULLARI - ÇAMLICA YERLEŞKESİ

📍 Küçük Çamlıca Mah. Erkan Ocaklı Sk. No:2 Üsküdar, İstanbul
☎ 0216 545 37 83 / 0544 494 1 937 🌐 www.biryerokullari.k12.tr

ÖZEL BİR YER OKULLARI - ACIBADEM YERLEŞKESİ

📍 Altunizade mh. Çeken Sk. No:3/1 Üsküdar/İstanbul.
☎ 0216 360 2 360 / 0216 325 56 54 🌐 www.biryerokullari.k12.tr

KURŞUN KALEMİN 5 ÖNEMLİ ÖZELLİĞİ

Çocuk, dedesinin yazdığı notları ilgiyle takip ediyordu. Birden sordu:
- Bizim başımızdan geçen bir hadiseyi mi yazıyorsun? Benimle ilgili bir hikâye olma ihtimali var mı?
Büyükbaba yazmayı kesti, gülümsedi ve torununa şöyle dedi:
- Doğru, senin hakkında yazıyorum. Ama kullandığım kurşun kalem yazdığım kelimelerden çok daha önemli. Umarım büyüdüğünde bu kalemi

sen de seversin.

Çocuk kaleme merakla baktı ama özel bir şey göremedi.

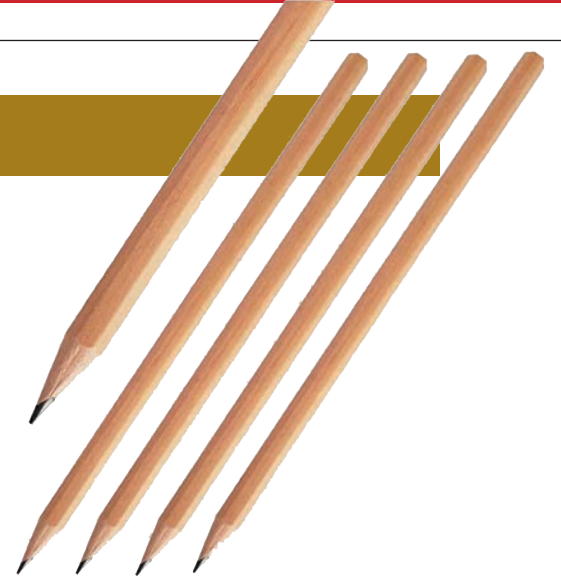
- İyi ama bu kalem benim hayatımda gördüğüm diğer kalemlerden hiç farklı değil ki!

- Bu tamamen cisimlere nasıl baktığınla ilgili... Bu kalemin beş önemli özelliği var ve sen de bu özellikleri kendinde benimseyebilirsen hep dünyayla barışık bir insan olursun.

Birinci özellik: Harika şeyler yapabilirsin ama attığın adımları yönlendiren bir el olduğunu asla unutma.

İkinci özellik: Zaman zaman her ne yazıyorsam durmam ve kalemin ucunu açmam gerekir. Bu kaleme biraz acı çektirse de sonuçta daha sivri olmasını sağlar. Bu yüzden bazı acılara göğüs germeyi öğrenmelisin, bu acılar seni daha iyi bir insan yapar.

Üçüncü özellik: Kurşun kalem, yanlış bir şey yazdığında bunu bir silgiyle silmene her zaman imkan tanır. Yaptığımız bir şeyi sonradan düzeltmenin kötü bir şey olmadığını

anlamalısın, aksine bu bizi adalet yolunda tutmaya yarayan en önemli şeylerden biridir.

Dördüncü özellik: Kurşun kalemin en önemli kısmı, kalemin yapıldığı ahşabı ya da dışarı yansıyan şekli değil, içerisinde yer alan kurşunudur. O yüzden her zaman kendi içine bakmalı, en çok onu korumalısın.

Beşinci ve son özelliği ise; her zaman bir iz bırakmasıdır. Aynı şekilde sen de hayatta yaptığın her şeyin bir iz bırakacağını bilmeli ve bu bilinçle davranmalı ve her hareketinin farkında olmalısın.

AYIN SÖZÜ

DÜNÜN GÜNEŞİ İLE!

Zamana karşı durmak ve değişime direnmek, yıl değirmenlerine meydan okumaktan farksızdır. Buraya nereden, hangi şartlardan geldiğimizi elbette unutmuyacağız. Anne ve babalarımızın bugün bize gayet tabii gelen imkânlar için neler çektiğini, ne tür bedelleri ödediğini de aklımızdan çıkartmayacağız. Nereden geldiğimizi bilmek, bize sunulan imkânların kıymetini takdir etmek bakımından önemlidir ama hedeflerimiz açısından yeterli değildir. Nasıl dünün güneşiyle bugünün çamaşırı kurumuzsa geçmişin zihniyetiyle de yarının Türkiye'sini inşa edemeyiz.

RECEP TAYYİP ERDOĞAN - CUMHURBAŞKANI

OLMAZI!

Üniversitelerin gerçek anlamda üniversite olması için bilimsel, yönetsel ve mali özerkliğin olması lazım. Bunlar olmadığı takdirde üniversite, üniversite olmaz. Üniversiteler eğer gerçekten bilim üretiyorsa, öğrenciyle hoca arasında sağlıklı ve tutarlı bir ilişki varsa o zaman bu üniversiteler üniversite olur. Aksi halde yönlendirilen, baskı altına alınan, tartışmaların bile yasaklandığı bir ortamda üniversite, üniversite olmaktan çıkar.

KEMAL KILIÇDAROĞLU – CHP GENEL BAŞKANI

KIPIRTI!

Bugün okulda çocukları gördüm, onların gözündeki pırıltıyı gördüm, sıralarda oturamayıp kıpır kıpır hareketlendiklerini gördüm, öğretmenlerimizin sevincini gördüm. Bu sevinci daha artırmamız lazım. Okullarımızı salgınla ilgili olarak çok daha güvenilir hâle getirmek için emin olun elimizden geleni fazlasıyla yapmaya çalışıyoruz. Daha da yapacağız, ilerleteceğiz ama halkımıza da büyük görev düşüyor. Kırmızıdan maviye doğru çok kısa bir sürede bitecek yolculuğu, en kısa dönemde görmek istiyoruz. Bunun için desteklerinizi bekliyoruz.

ZIYA SELÇUK - MİLLÎ EĞİTİM BAKANİ

MUTLAKA BİR OMUZ!

Tek başına ağlamak insanın içini ferahlatmaz. Mutlaka bir omuz gerekir gözyaşları için. Hem hiç kırıp hem içinizi dökeceksiniz ki bir işe yarasın. Ama ağlarken her omuza baş konmaz. O omuzun sahibinin gerçek dostunuz olması gerek. Omuza dökülen dert gözyaşı, insanı kopmamak üzere birbirine yapıştırır.

MEHMET YAŞIN - GURME / YAZAR

VAKİT KAYBETME, BAŞARIN BURADA TAKİPTE

 DOĞRU CEVAP®
EĞİTİM KURUMLARI

 /dogrucevap.com.tr

 /Doğru Cevap Eğitim Kurumları

   /DogruKurs /dogrucevapk12

Cumhurbaşkanı Erdoğan

2 MİLYON TABLET BİLGİSAYARI öğrencilerimize ulaştırdık

Beştepe Millet Kongre ve Kültür Merkezi'nde düzenlenen Ankara Valiliği Eğitim Tesisleri Toplu Açılış Töreni'nde konuşan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, tek törenle 326 eğitim öğretim tesisinin hizmete sunulduğunu belirtti. Erdoğan, "Türkiye son 18 yılda eğitim öğretim altyapısını dünyada en hızlı geliştiren, en hızlı yenileyen ülkelerin başında geliyor. Daha önce biz başka ülkelerin eğitim öğretim şartlarına gıptayla bakarken şimdi birçok ülke bizim eğitim öğretim imkânlarını örnek alıyor." dedi.

öğrencilerin yetenek, gelişim ve tercihlerine göre seçmeli dersler oluşturduklarını hatırlatarak öğrencilerin oldukça geniş bir yelpazede ilgi alanları ve kabiliyetlerine göre seçmeli dersler alabildiğini bildirdi.

EĞİTİM ÖĞRETİM ALTYAPIMIZI TAMAMEN YENİLEDİK

Erdoğan, "Köylerdeki 667 bin evladımız okullarına saatlerce yürüyerek değil, kapısının önüne kadar gelen servis araçlarına, istisnalar dışında, binerek okuluna gidiyor. Okula gidemeyen öğrencilerimize verdiğimiz destek, burs ve kredilerle onların eğitim öğretim özlemlerini, okul hasretlerini sona erdirdik." diye konuştu.

Büyükşehirlerden ilçelere kadar okullara kütüphane ve laboratuvar kazandırmak için var güçleriyle çalıştıklarını söyleyen Erdoğan, şunları kaydetti: "Ülke genelindeki toplam 29 bin adet kütüphanemizle, 2 bin 750 dijital kütüphanemizle öğrencilerimize hizmet sunuyoruz. Türkiye son 18 yılda eğitim öğretim altyapısını dünyada en hızlı geliştiren, en hızlı yenileyen ülkelerin başında geliyor. Birçok ülke bizim eğitim öğretim imkânlarını örnek alıyor."

Erdoğan, Türkiye'nin sağlık gibi eğitim öğretime yaptığı yatırımların meyvelerini de bu süreçte toplama imkânı bulduğunu belirterek şu bilgileri verdi: "Salgının sebep olduğu sıkıntılara rağmen eğitim öğretim faaliyetlerini ülke çapında kesintisiz sürdürebilen birkaç devletten biriyiz. 657 bini salgın döneminde olmak

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Beştepe Millet Kongre ve Kültür Merkezi'nde düzenlenen Ankara Valiliği Eğitim Tesisleri Toplu Açılış Töreni'nde yaptığı konuşmada, "Bugün tek bir açılış töreniyle 326 eğitim öğretim tesisini Ankaralı kardeşlerimizin hizmetine sunuyoruz. Dikkat ederseniz sadece eğitim demiyorum. Çünkü bu işin içinde bir de öğretim var. Laboratuvar deyince akla eğitim gelir ama şöyle kitabi olarak baktığımız zaman da öğretim." ifadelerini kullandı.

DERSLİK SAYISINI 343 BİNDEN 600 BİNE TAŞIDIK

Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Son 18 yılda hazırladığımız tüm bütçelerde aslan payını eğitim

öğretime ayırdık. 2002 yılında millî eğitim bütçesi sadece 7,5 milyar lirayken 2021 yılında bu rakam 147 milyar liraya yükseldi. Yükseköğrenimi dâhil ettiğimizde, eğitim öğretim bütçemiz 211 milyar lirayı aşıyor. Yine 18 yıl önce resmî, özel dâhil okul ve kurum sayımız 50 bin 877 iken bugün bu sayı 87 bin 640'a çıktı. Ülkemiz genelindeki derslik sayısını da 343 binden 600 bine taşıdık." dedi. Erdoğan konuşmasında, "Türkiye son 18 yılda eğitim öğretim altyapısını dünyada en hızlı geliştiren, en hızlı yenileyen ülkelerin başında geliyor. Daha önce biz başka ülkelerin eğitim öğretim şartlarına gıptayla bakarken şimdi birçok ülke bizim eğitim öğretim imkânlarını örnek alıyor." dedi.

Erdoğan, 4+4+4 ile eğitim öğretimi kademelere bölerek zorunlu eğitimi 12 yıla çıkardıklarını ve ortaokullarda lise eğitimini destekleyecek şekilde

28 yıllık tecrübesiyle 2. yılında

atakent yine başardı

2020 LGS

TÜRKİYE 1.si

2019 LGS'de
2 Türkiye Birincisi

2020 YKS

TÜRKİYE 14.sü

2019 YKS'de
Türkiye 580.si

başarmak sanattır

atakent
— eğitim kurumları —

www.atakentegitimkurumlari.com

üzere bugüne kadar toplam 2 milyon tablet bilgisayarı öğrencilerimize ulaştırdık. Yine bu dönemde, EBA televizyon ve internet platformlarıyla da uzaktan eğitimi başarıyla yürüttük. TRT EBA Ortaokul ve TRT EBA Lise kanallarında eğitimin devamını sağladık. 13 ayrı stüdyoda binin üzerindeki öğretmenimizle yaptığımız çekimlerle 10 binden fazla televizyon ders içeriği oluşturduk. 12 bin 500 saat yayın yaptık. Uzaktan eğitimde çocuklarımızın kendi öğretileriniyle aynı sınıftaymış gibi ders yapabilmeleri için EBA canlı dersleri devreye aldık. EBA Canlı Sınıf uygulamamızda günlük 3 milyon canlı ders kapasitesini yakaladık. Uzaktan eğitime başladığımız 23 Mart 2020'den bugüne kadar 180 milyona yakın canlı ders yapılmıştır. EBA internet platformumuzda öğrenci ve öğretmenlerimize 1900'den fazla ders ve yüz binlerce içerik sunuyoruz. Bu platform 2020 yılında dünyada en çok ziyaret edilen eğitim sitesi olmuştur. Türkiye'deki tüm cep telefonu abonelerine aylık 8 GB'ye kadar EBA'ya ücretsiz erişim sağlandı. EBA'ya erişimi olmayan öğrencilerimiz için 14 bin 700 EBA destek noktası ve 176 EBA mobil destek aracı oluşturduk."

YENİ ADIMLAR ATMAYA DEVAM EDECEĞİZ

Hiçbir şeyin yüz yüze eğitimin yerini tutmayacağını gayet iyi

"Zamana karşı durmak ve değişime direnmek, ül değerimlerine meydan okumaktan farklıdır. Buraya nereden, hangi şartlardan geldiğimizi elbette unutmayacağız. Anne ve babalarımızın bugün bize gayet tabii gelen imkanlar için neler çektiğini, ne tür bedelleri ödediğini de aklımızdan çıkartmayacağız. Nereden geldiğimizi bilmek, bize sunulan imkanların kıymetini takdir etmek bakımından önemlidir ama hedeflerimiz açısından yeterli değildir. Geçmişten ders alarak ama geçmişe de takılıp kalmadan kararlı adımlarla geleceğe yürümemiz gerekiyor. Nasıl dün güneşliyle bugünün çamaşırı kurumazsa geçmişin zihniyetiyle de yarının Türkiye'sini inşa edemeyiz."

bildiklerini, vaka ve hasta sayılarının azalmasına bağlı olarak peyderpey okullarda yüz yüze eğitimi başlattıklarını vurgulayan Erdoğan, şunları kaydetti: "Köy okullarımızda ve bağımsız anaokullarında 15 Şubat itibarıyla yüz yüze eğitime başladık. 1 Mart'tan itibaren de ilkokullarda haftada iki gün, özel eğitim okul ve sınıflarında ise haftada beş gün yüz yüze eğitime geçiyoruz. Yine 1 Mart'tan itibaren 8 ve 12. sınıflarda seyreltilmiş sınıf uygulamasıyla yüz yüze eğitime başlıyoruz. En kısa zamanda öğretmen ile öğrencilerimizi buluşturmak için yoğun gayret sarf ediyoruz. O güne kadar sizden temizlik, maske ve mesafe kurallarına riayet etmenizi özellikle bekliyorum."

Açılış töreninde konuşan Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk, "Bir

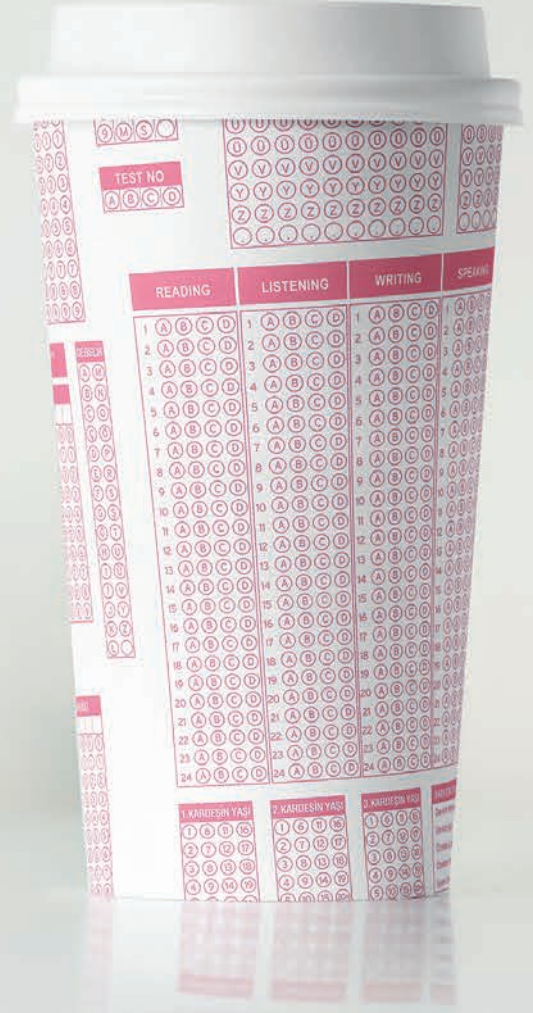
hayat sahnesi olarak okul, her bir çocuğumuzun değerine değer, mutluluğuna mutluluk katan hem evrensel hem millî hem de manevi erdemlerle çocuklarımızı birlikte yaşama becerilerine doğru yönelten bir kurumdur. Bu düşüncelerimiz istikametinde okullarımızın daha da iyileştirilmesi, ortamlarının daha da güzelleştirilmesi çabamız devam edecek." diye konuştu.

Selçuk, "Okullar çevresiyle, mahallesiyle bütünleşen yapılar ve günlük hayatın içinde o mahalleye bir nefes olacağına inanıyoruz." diye konuşarak çocukların bir an önce okullarına kavuşması temennisinde bulundu ve eğitimin bir mutabakat işi, millet ödevi olduğunu altını çizdi.

Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk, "Sağlık anlamında riske girmeden okullarımızı peyderpey açma kararlılığımız devam ediyor. Okul bir hayat sahnesidir. Yaşam alanıdır. Çocukların sosyalleşmesinde, şahsiyetlerinin gelişmesinde etkisi asla yadsınmaz. Bu çerçevede sağlık anlamında herhangi bir riske girmeden, sadece bilimin verileriyle hareket ederek okullarımızı peyderpey açmak noktasında kararlılığımız devam ediyor. Uzaktan eğitim yüz yüze eğitimden daha meşakkatlidir, daha zordur. Bu zorluğu gönülden destek vererek yukarıya taşıyan arkadaşlarıma emekleri için teşekkür ediyorum." diye konuştu.

ESKİ TESTLER BARDAK OLDU!

iTEP ile geliştireceğiniz stratejik ortaklık ile hem öğrencilerinizin deneyimli ve donanımlı şekilde mezun olmasını sağlar hem de okul başarınızı bir üst seviyeye taşırsınız.

Uluslararası akreditasyona sahip, online İngilizce ölçme-değerlendirme ve yeterlilik testi iTEP SLATE; okuma, dinleme, dilbilgisi, yazma ve konuşma gibi farklı dil becerilerinin her biri için kolay, hızlı ve detaylı raporlar hazırlarken, siz kahvenizin tadını çıkarın.

**Ücretsiz pilot çalışma için
uzmanlarımızla görüşebilirsiniz
> (0216) 414 78 18
> info@iteptestleri.com**

www.iteptestleri.com

iTEP®

*International
Test of English Proficiency*

2023 VİZYON BELGESİNE COVID-19 GÖLGESİ

Değerli Okurlarım,

Geçtiğimiz yıl bu zamanlar tanıştık Covid-19'la. Önce birkaç hafta sonra rahatlarız diye avuttuk kendimizi. O haftalar ay oldu. Tünelin sonunda ışık gözüktü gözükecek derken de bir yıl geride kaldı. Birinci dalga, ikinci dalga, aşının bulunması, mutasyon derken hepimiz salgın hastalık alanında uzmanlaştık. İlk başlarda çok yabancı gelen birçok tıp terimiyle senli benli olduk.

Bu arada birçok komplo teorisi de üretildi. Virüse inanmayanlar, laboratuvarıda üretildiğini söyleyenler, aşının bir işe yaramayacağını düşünenler... Hepsi birbirine karıştı. Bu arada olan eğitime oldu tabii. Tam 2023 vizyon belgesinde yer alan hedeflere kitlenmişken, eğitim gündemi "Okulları açalım mı, kapatalım mı?" sorusunun kısır gündemine kısıllıp kaldı.

Şimdi yeniden toparlanıyoruz. Salgın zamanında en tehlikeli şey bıkkınlık ve umursamazlık. Bu günlerde topyekun dikkat etmemiz

HAMİ KOÇ

Eğitimci – Sosyolog - ÖZKURBİR Yönetim Kurulu Başkanı

çok önemli konular var.

Birincisi temizlik ve hijyen konusunda hassas olmaya devam etmeliyiz. Bu arada temizlik malzemelerinin kullanımı konusunda bilim kurulunun tavsiyelerine kulak vermemiz lazım. Bilgi kirliliği had safhada olduğu için bu konu çok önemli. Aslında her akşam televizyona çıkan uzmanları dinlemek yerine, dönüp geçmişimize baksak çok daha net bir harita görebiliriz. Dünyaya temizliği öğreten bir coğrafyanın insanları olarak hijyen konusunda kimseden ders alacak halimiz yok. Mesela Çevre ve Şehircilik Bakan yardımcısı Prof. Mehmet Emin Birpınar bey ilkbahar aylarında Amasyalı Sabuncuzade Şerafeddin'in Türkçe yazılmış tıp

kitabı olan Mücerreb-Name isimli eseri paylamıştı. Altı asır önce yazılmış olduğu halde bugüne ışık tutan bu önemli eserden kaçımızın haberi var acaba?

İkinci önemli konu dışarı çıkma meselesi. Biliyoruz, herkes çok sıkıldı. Ama kendi iyiliğimiz ve gözbebeği yavrularımız için biraz daha sabretmemiz, ihtiyaç olmadığı sürece dışarı çıkmamız lazım. Mart ayının ilk cumartesi günü içi içine sığmayan İstanbul halkı parklara bahçelere sığamadı. Mangallar yandı, çaylar demlendi. Sonuç olarak da bazı illerin rengi turuncudan kırmızıya hızlı bir geçiş yaptı. Adeta tehlikeye koşar adım atladık. Birçok yerde gereksiz yere insanların içi içe olmasıyla adeta gelecek aylarımıza sisli/boğucu

Her Şey Çocuklar için

ORGANİK

ESTETİK

DAYANIKLI

Geleceğimizin güvencesi olan çocuklarımızın ve gençlerimizin eğitim hayatlarında önemli bir parça olan okul kıyafetleri ihtiyaçlarına modern, kaliteli ve geniş seçenekler sunmak, temel kurumsal önceliğimizdir.

0850 490 23 23

www.rynokulkiyafetleri.com

Ryn®

1996

OKUL KİYAFETLERİ

bombaları attık. Ve maalesef iyiye gidiş, yerini kötüye gidişe bıraktı. Sosyal mesafeye külhanbeyi edasıyla posta koyan on binlerce yetişkin, sadece kendilerine değil, Cenabı hakkın bu salgından koruduğu erteremiz yavrularımıza, topluma kötülük yapmakta birbirleriyle yarıştı.

Şimdi seksen üç milyona çağırımız şu ki;

Lütfen gerekli tedbirlere riayet edelim. 25 milyon gencimizin yüz yüze eğitime çok ihtiyaç duyduğu bugünlerde, virüse destek vererek onları yine ekrana bağlamayalım. Bizim aramızdaki mesafe yakınlaştıkça, onların eğitime aralarındaki mesafe uzuyor. Ve uzaktan eğitim artık hepimizi çok ama çok yoruyor. Parlak ekranlarda bir neslin geleceği kararıyor.

Hıfzıssıhha kurulları gerekirse mahalle bazında uygulama ile kurumların açık olmasına karar vermelidirler. Toptancı zihniyet ve anlayıştan vaz geçip bütün okullar ve kurslar yetkilinin talep ve beyanı ile öğrenciye açık olmalıdır. Okulların hibrit eğitimle de olsa açık olmasına en çok çocuklar sevindiler. Görüştüğüm bütün öğrenciler arkadaşlarıyla ve öğretmenleriyle buluştukları için çok memnun olduklarını ifade

ediyorlar. Öğrencilerin, Bakanlar Kurulu sonrasında bekledikleri açıklama ile yüz yüze eğitim için okullarına gidebilecekleri duyurulmalıdır. Yöneticilerimiz eğitim almamada eşitlik sağlama anlayışından vazgeçmelidirler. Bir eğitimcinin dediği gibi, burada eşitlik sağlama gayreti adaletsizlik olur. Özel kurumların tamamı yönetici ve kurucuların isteğine göre tam zamanlı olarak yüz yüze eğitim verebilmelidirler. Böylece yüzbinlerce öğrencimizin daha gerçekçi eğitim almalarına imkan vermiş olunacaktır. Netice itibarıyla çocuğunu okul veya kursa göndermek veli ihtiyarına bırakılmaktadır.

1 Mart'ta sayın cumhurbaşkanımızın açıklamalarından sonra aynı akşam canlı televizyon programlarında ve sonraki süreçte her platformda bu düşüncelerimi net bir şekilde kamuoyu ile paylaştım, paylaşmaya da devam ediyorum. Eşitlik peşinde olanlar bilmeli ki bir yıldır üç milyon civarında öğrencimiz online eğitim dahil hiçbir şekilde eğitim alamamıştır. Eğer geçen sene nisan ayından beri salgından ciddi şekilde etkilenmeyen bölgelerde ve köylerde şimdiki uygulama gibi yüz yüze eğitim yapılsaydı bu sonuçla karşı

karşıya olmayacaktık. Bu arada üç milyon diye telaffuz ettiğimiz sayı, 15 yıldır dünyanın başarısını konuştuğu Finlandiya'nın öğrenci sayısının tam dört katı. Bunu da unutmamak lazım.

Bütün insanlarımıza çağırımız şu; Çocuklar evde çok sıkıldı. Sizler de onların sıkıntısından bunaldınız. Ruhen hepimiz çok yorulduk. Bu yüzden alacağımız tedbirlerle en değerli varlıklarımız olan çocukların bir an önce bütün sınıf ve kademelerde okullarına kavuşmaları için elbirliğiyle hareket edelim.

Çağın şartları ve salgın gereği ekran da lazım elbette. Ama ekranın, dersliğin ve öğretmenin yerini hiçbir motivasyon aracı gereği kadar karşılayamaz.

Bunu da aklımızdan çıkarmayalım!

ÖZGÜRLÜK BUDALALIĞI

Son zamanlarda bir akıl tutulması yaşanıyor. Yüzyıllarca huzur içinde yaşamış Türk ailesini parçalamak için birileri hiç durmadan saldırıyor. Kendi kültüründen ölesiye nefret edenler, bu nefretlerini kustukça hepimizin sinirleri geriliyor, dengemiz bozuluyor.

Bizler okullarda ailesine saygılı, kültürüne bağlı ve milli-manevi değerlerine sahip çıkan bir nesil yetiştirmek için gayret ederken, birileri çıkıp kız çocuklarına, "Ailenize karşı gelin, kimseyi dinlemeyin, canınız nasıl istiyorsa öyle yaşayın!" diyebiliyor. Bizler çocuklarımızı sokağın tehlikelerinden koruyup, evlerine bağlı olmalarını tavsiye ederken, birileri kızlara "Evlerinizden ayrılın, sokağa çıkın, özgür olun!" diye haykırıyor.

Kanaat önderi sıfatıyla yazı yazan birisinin, kız çocuklarımıza zevk ve haz temelli bir hayat tarzını seçmelerini tavsiye etmesi kabul edilebilir bir şey değil!

Atom bombasından daha tehlikeli bu düşüncelerini hiçbir şey umursamadan topluma saçan kişilere hep birlikte dur demeliyiz. Bu tür sefil düşüncelere sahip olanlara birlik ve beraberlik içinde karşı gelmeliyiz. Bir yandan özgürlük şarkıları söylerken, bir yandan gençlerimizin etrafını dikenli tellerle saran bu zihniyete geçit vermemeliyiz.

Gençliğimizi ve ailelerimizi bu bozguncu, ifsat edici düşünce ve mihrakların zararlarına karşı uyanık olmaya davet ediyoruz.

Huzurlu ve sağlıklı haftalar diliyorum değerli okurlarım...

advancity

iKAMPÜS
AKILLI OKULUM

Okulunuzda Dijital Dönüşüm İçin Uçtan Uca Çözüm

ANAOKULU

İLKOKUL

ORTAOKUL

LİSE

KURS

Öğrenci işleri, idari işler, mali işler, iletişim, uzaktan eğitim ve daha fazlası...

iletisim@advancity.com.tr

0 (216) 445 07 25

www.advancity.com.tr

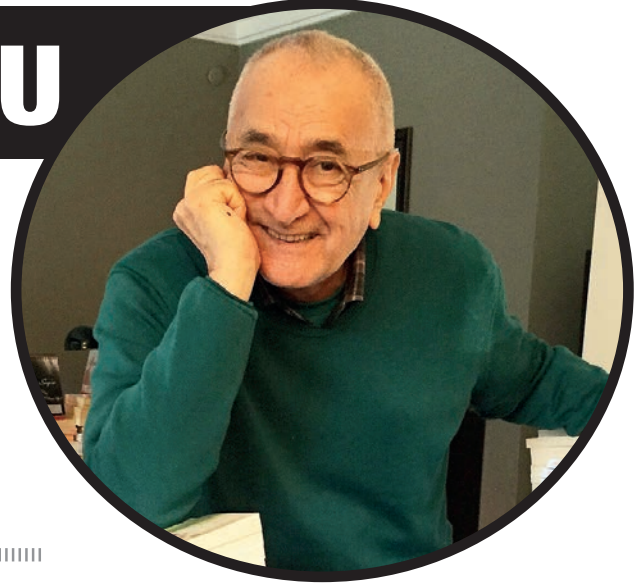
Şimdi **iKAMPÜS** ile
Sanal Sınıf
ilk iki ay
ÜCRETSİZ

**%100 Yerli
KVKK
Destekli**

TÜRKİYE'Yİ BİRLEŞTİREN ADAM DOĞAN CÜCELOĞLU

SONSUZLUĞA UĞURLANDI

Bilimsel yaşamı, verdiği eserleri, konferans, söyleşi ve programlarıyla Türk toplumuna yön gösteren Psikolog ve Yazar Prof. Dr. Doğan Cüceloğlu'nun vefatı Türkiye'yi yasa boğdu. Pandemiye rağmen yoğun bir katılımla son yolculuğuna uğurlanan Cüceloğlu, farklı yönleriyle Başarının Anahtarı programında, ele alındı.

Her hafta Salı günleri A Para ekranlarında yayınlanan Başarının Anahtarı programının 23 Şubat Salı günü yayınında, hayatını kaybeden ünlü Psikolog ve Yazar Prof. Dr. Doğan Cüceloğlu'nun değerler bilincine yaklaşımı konuşuldu. Sunuculuğunu Zeynep Özkar'a'nın yaptığı programda TÖDER Başkanı ve Eğitimci İbrahim Taşel ve Eğitim Bilimci Dr. Özgür Bolat; anne baba sorumluluğu, insan içindeki potansiyel gücü ortaya çıkarma biçimleri, eğitimcilerin gücü, korku kültürü, pandemi sürecinin çocuklara anlatılması gibi konularda Doğan Cüceloğlu'nun yaklaşımı hakkında değerlendirmelerde bulundular.

HER GÖRÜŞTEN İNSAN DOĞAN HOCA'YI SEVERDİ

Doğan Cüceloğlu'nun ani ölümünden dolayı büyük üzüntü içinde olduğunu belirten İbrahim Taşel, Cüceloğlu'nun hem bir dost hem de Türkiye'nin en önemli düşünce insanlarından biri olduğunu ifade etti. Kendisiyle hem ailece görüştiklerini hem de kurumsal anlamda ortak çalışmalar gerçekleştirdiklerini anlatan İbrahim Taşel, "Doğan Hoca belki sosyal medyanın belki de fikir hayatının üzerinde birleştiği birkaç insandan biriydi. Toplumumuzun Kemal Sunal ve Barış Manço'nun ölümünden sonra gösterdiği duyarlılığı Doğan Hoca için de gösterdiğini rahatlıkla söyleyebilirim. İnsanların bu saygısını onun hayatı boyunca sergilediği emek ve mücadelenin bir karşılığı olarak görüyorum. Gerçek bir Türkiye ve Anadolu sevdalısıydı. Yapmak istediği bir şeyi adeta santim santim

işlerdi. Konuşmaktan ziyade yaşamaya önem verirdi. Yani bir seminerde ne anlatmışsa onu yaşardı.

Başarının Anahtarı'nda daha sonra Doğan Cüceloğlu'nun katıldığı önceki programlardan çeşitli konulardaki görüşleri kısa özetler halinde paylaşıldı. Bunlardan biri korona virüs sürecinin ve tedbirlerinin çocuklara anlatılmasıyla ilgili olanıydı. Doğan Cüceloğlu'nun bütün seminerlerinde anne ve babalara, çocuklarıyla mutlaka sohbet ortamı oluşturmaları gerektiğini ısrarla söylediğini açıklayan İbrahim Taşel, "Doğan Hoca çocuklarla sohbet ederek korona virüs hakkında tavır almasının sağlanması gerektiğini savunuyor. Çocuk ile konuşurken ne aşırı korkutulmalı ne de virüs yokmuş gibi davranılmalı. Hocamız, çocuğun algıları açık bir varlık olduğunu ve bu gerçeğin üzeri örtülerek ya da görmezden gelinerek onun ikna edilemeyeceğini vurgulardı.

Doğru iletişim için en önemli yol olarak çocuklarla sohbeti işaret eder ve bunu her defasında tekrarlardı" şeklinde konuştu.

Doğan Cüceloğlu'nun her zaman için söylemekten çok dinlemeye büyük önem verdiğini belirten Özgür Bolat ise, "Doğan Hoca bir konuda kaygıları olan çocuğa söylenen 'geçecek bu', 'bundan korkulur mu' şeklindeki yaklaşımların aslında onun duygularının görmezden gelinmesi olarak yorumlardı. Hocamızın söylediği değerler sistemine göre, çocuk bu pandemi sürecini nasıl anlamlandırdı ki bunun sonucunda korku ve kaygı ortaya çıkabiliyordu. Dolayısıyla bir anne ve baba bu gerçeği bilmeden çocuğuna destek veremez. Doğan Cüceloğlu öncelikle bu sürecin çocuk tarafından nasıl anlamlandırıldığının anlaşılması gerektiğinin altını çiziyor. Anlamanın yolu olarak ise konuşmayı değil dinlemeyi gösteriyor. Çocuğun konuşabilmesi için anne – baba soru soruyor olmalı. İbrahim Hocam az önce sohbet ortamından söz etti. Ancak burada bahsettiğimiz sohbet ortamının tanımını Doğan Cüceloğlu çok iyi yapmıştı" dedi.

ANADOLU KÜLTÜRÜNÜN KODLARINI ORTAYA ÇIKARDI

Programda Doğan Cüceloğlu'nun yaşayan temel değerlerle ilgili olarak, "Ben 25 yıl ABD'de akademisyen olarak çalıştım. Bu yıllarda özlediğimiz ve ihtiyaç duyduğumuz bütün değerlerin Anadolu kültüründe var olduğunu gördüm. Bütün mesele onu anlayıp felsefi zeminini oluşturarak aile ve eğitim sistemimizi oluşturabilmekte" sözlerine yer verildi. Doğan Cüceloğlu'nun bu ifadeleriyle

her şeyi çok yalın bir biçimde anlattığına dikkat çeken TÖDER Başkanı ve Eğitimci İbrahim Taşel, "Konferanslarında ve sohbet ortamlarında 'Bu dünyanın sadece insanlara değil bütün canlılara ait olduğuna Amerikalılar yeni keşfetmiş olabilir ama Anadolu kültürü buna yüzyıllar önce ulaşmıştı' diyordu. Dolayısıyla Anadolu kültürünün bilimsel kodlarını ortaya çıkaran bir insan olarak da görebiliriz Doğan Cüceloğlu'nu" diye konuştu.

TOPLUMU MAYALAMAK İÇİN ÖĞRETMENLERE GÜVENİRDİ

Başarının Anahtarı programında Prof. Dr. Doğan Cüceloğlu'nun eğitimciler ve öğretmenlerle ilgili düşünceleri de gündeme geldi. Cüceloğlu'nun en çok öğretmenlerle ilgili çalışmalar yaptığını çünkü toplumu mayalama hedefini en kolay onlarla birlikte gerçekleştirebileceğini düşündüğünü aktaran İbrahim Taşel, "Özel sektörde çalışanlarla birlikte Türkiye'de 1,5 milyon öğretmen var. Eğer bu öğretmenlerin bir bölümünü bilinçlendirebilirsek Türk eğitim sisteminin değerler çerçevesine oturmasının mümkün olabileceğine inanıyordu. Bu sebeple de öğretmenlere yönelik çok sayıda seminer verdi. 'Öğretmenim Bir Bakar Mısın' kitabını, yine aynı şekilde İrfan Erdoğan ile birlikte 'Öğretmen Olmak: Bir Cana Dokunmak' kitabını yazdı. Yine başarı üzerine yazdığı bir kitabında da öğretmenlere büyük ölçüde yer vermişti. Bu kitapları yazarken sosyal medyadan duyurusunu yapmış ve herkesin öğretmenleriyle olan anılarını paylaşmasını istemişti. Bu anıları derledi ve öğretmenlere söylemek istediklerini bu anılarla birlikte aktardı" dedi.

Özgür Bolat da Doğan Cüceloğlu için öğretmenlik yapmak değil öğretmen olmak kavramının çok önemli olduğunu ve ancak bunu benimseyen öğretmenlerin çocuklara dokunarak onların hayatlarını dönüştürecek gücü kendilerinde bulabileceğini anlatmaya çalıştığını söyledi. Doğan Cüceloğlu'nun 3, 4 yaşındaki çocuğun kendisini tanıklık yapacağı ortamın yaratılması gerektiğini savunduğunu anlatan Bolat, "Doğan Hoca çocuğa özgüven

verilemeyeceğini ancak bunun inşa edilmesi gerektiğini söylediler. Anne – baba ve öğretmenlere devamlı bunları anlatıyordu. Benim için tanıklığın değerli bir örneğidir" ifadelerini kullandı.

İNSANI TÜM ÖZELLİKLERİYLE KEŞFETMİŞTİ

Doğan Cüceloğlu'nun insanın temel özelliklerini çok iyi keşfettiğini ve bu kavramları her seminerinde hatırlattığını anlatan İbrahim Taşel sözlerine şöyle devam etti: "Can ve yüz kavramını her zaman anlatırdı. Denetim odaklı korku kültürünün mü yoksa gelişim odaklı denetim kültürünün mü insanları yönettiğini incelerdi. Gerek öğretmenlere gerek öğrencilere gerekse de genel seminerlerinde, sohbet ortamlarında ve yazdığı kitaplarında bunun üzerinde dururdu. Mesela bir şirkete korkunun mu yoksa sevgi-saygının mı hakim olup olmadığının sonuçları üzerinde dururdu. Sosyal yalnızlık ve öz yalnızlık Doğan Hoca'nın çok sık bahsettiği kavramlar olarak öne çıkmaktadır. Bireyin kendi yalnızlığının insan ilişkilerinde çok büyük sorunlara yol açtığını söylerdi. Ben olma ve biz olma noktasında çok sayıda semineri olmuştur. Kalıplayan yaklaşımla geliştiren yaklaşım yine önem verdiği kavramlar arasındadır. 'Mış gibi' yapma yine Hocamızın insan ilişkileri konusuna kazandırdığı önemli bir kavram olmuştur. Mesela otomatik algı ve davranış kalpleri olarak tanımladığı kültür robotluğu kavramında hassasiyeti vardı. Toplum içerisinde büyük resme odaklanmayı ve her an insanın davranışlarında bu büyük resmi görebilmesini çok önemserdi. Bütün seminerlerinde insanda mutluluk kavramının ancak anlamlı ve coşkulu bir yaşamla mümkün olduğunu anlatır, her toplantısında şükür duygusu üzerinde dururdu. Bana bir keresinde 'Kendi toplumumu, Amerikan ve Batı toplumlarını da çok iyi tanıyorum. Elimde bir kap yağurdum var ve bununla toplumu mayalamak istiyorum. Dolayısıyla yağurdumu ziyan edemem' demişti. Zaten yazdığı kitaplar, verdiği seminerler ve eğitimler hep bu amaca yönelikti."

"IŞIK OLDUN"

PROF. DR. ZİYA SELÇUK

"Canım abim... Hocam... Bana, öğretmenlerime ve yetiştirdiğin binlerce öğrenciye desteğinle ışık oldun. Mütevazılığınla, yaşam sevincinle, eserlerinle bize büyük bir miras bıraktın ama ben seni çok özleyeceğim. Türkiye'nin başı sağ olsun."

"REFERANS NOKTASIYDI"

DR. ALİ AKDOĞAN

"Türk toplumunu psikoloji ile buluşturan, psikolojinin tüm toplumsal kesimlere anlaşılmasını sağlayan, bir savaşçı olarak yaşamayı becerip sürdürdükten sonra çocuklara, gençlere, yetişkinlere yön belirlemede referans noktası olan Değerli Hocamız Doğan Cüceloğlu'nu kaybetmenin derin üzüntüsünü yaşıyorum."

PROF. DR. İRFAN ERDOĞAN

"Hocamızı, büyük bir değerimizi kaybettik. Doğan Cüceloğlu vefat etti. İçimizdeki çocuğu onunla keşfettik. İçimizdeki bizi onun sayesinde anladık. İyi düşünüp doğru karar vermemize ışık tuttu. Öğretmen olup binlerce cana o dokundu."

"BÜYÜK BİR DEĞERDİ"

Türkiye'nin büyük bilim insanı Doğan Hocamız hakka yürüdü. Can üstadım, büyüğüm, Doğan Hocam, abim ruhun şad olsun. Mekanın cennet olsun. Bir 16

Şubat günü, yıllar önce Babamı kaybetmişim. Aynı güne denk düşen kaybın bir başka hüznün verdi bana. Allah gani gani rahmet eylesin."

PROF. DR. HÜSEYİN VURAL 20. VEHBI KOÇ ÖDÜLÜ'NÜN SAHİBİ OLDU

Vehbi Koç Vakfı tarafından, insanların yaşam kalitesinin artırılmasına katkıda bulunan kişi ve kurumları teşvik etmek amacıyla her yıl; kültür, eğitim ve sağlık alanlarından birine verilen Vehbi Koç Ödülü, bu yıl eğitim alanındaki öncü nitelikteki çalışmalarından dolayı İlköğretim Okullarına Yardım (İLKYAR) Vakfı ve vakfın kurucusu Prof. Dr. Hüseyin Vural'a verildi.

Vehbi Koç Vakfı Yönetim Kurulu; Prof. Dr. Mehmet Ali Alpar'ın başkanlığını yaptığı, Prof. Dr. Petek Aşkar, Prof. Dr. İpek Gürkaynak, Prof. Dr. Hasan Şimşek ve Işık Tüzün'den oluşan Seçici Kurul'un önerdiği 3 aday arasından, "eğitim" alanındaki öncü nitelikteki çalışmaları ile 20. Vehbi Koç Ödülü'ne "İlköğretim Okullarına Yardım (İLKYAR) Vakfı" ile vakfın kurucusu Prof. Dr. Hüseyin Vural'ı lâyık gördü.

Prof. Dr. Hüseyin Vural, İLKYAR Vakfı'nın ilk tohumlarını 1977 yılında Amerika'da doktora eğitimi sırasında attı. Vakıf, Vural'ın Türkiye'ye dönmesinin ardından çocukların hayal güçlerini desteklemek, özgüvenlerini geliştirmek ve her türlü yeteneklerinin ortaya çıkmasına olanak tanımak amacıyla Prof. Dr. Vural Altın, Prof. Dr. Sıddık Yarman ve Prof. Dr. Mahir Arıkol ile birlikte 1998 yılında kuruldu. Çocukları ilgi alanları doğrultusunda motive etmek, yatılı okullara kitap, eğitim, spor, oyun materyali sağlamak, köy okullarındaki çocuklara okuma zevki aşılacak ve kitap yardımı ulaşmamış okul bırakmamak hedefiyle uzun yıllardır kararınca adımlar atan İLKYAR Vakfı'nda, çalışmalar gönüllülük esasıyla yürütülüyor. Gönüllüler ulaştıkları köy okullarında edebiyattan resme, matematikten fiziğe kadar birçok alanda eğlenceli etkinlikler düzenliyor, ihtiyaç sahibi öğrencilere burs veriyor, hediyeler dağıtıyor, etkinliklerde başarılı olan çocukları Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve Boğaziçi Üniversitesi'ndeki yaz okullarında ağırlıyor.

ÖMER M. KOÇ SALGINLA EĞİTİMDE FIRSAT EŞİTSİZLİĞİ DERİNLEŞTİ

"Bu akşam sadece çok değerli bir kuruluşumuzu ve insanımızı ödüllendirmekle kalmayıp azimle

Prof. Dr. Hüseyin Vural - Ömer M. Koç

çalıştığımız takdirde neleri başarabileceğimize bir defa daha şahit oluyoruz" diyerek sözlerini sürdüren Ömer M. Koç şöyle devam etti: "Hiç şüphe yok ki, içinden geçtiğimiz Covid-19 salgınının pek çok konuda menfi etkileri oldu. Ancak eğitim alanındaki sonuçları özellikle dikkat çekici ve üzücü. Milli Eğitim Bakanlığımızın web sitesinde yayımladığı 'Sayılarla Uzaktan Eğitim' istatistiklerine baktığımızda, yaklaşık 2,5 milyon öğrencinin Eğitim Bilişim Ağı'na erişemediğini görüyoruz. Devletimizin sahadaki durumu yakından izliyor olması, eminim alınan önlemlere de ışık tutuyordur. Her hâlükârda öğrencilerimizin yüzde 15, yüzde 16'sının sistemin dışında kalması vahim bir tabloya işaret ediyor. Korkarım,

bu durum bilhassa sosyoekonomik bakımdan geri kalmış yörelerimizdeki evlatlarımızı daha da olumsuz etkiliyor. Özetle, salgınla birlikte süregelen sorun daha da büyümüş, eğitimde fırsat eşitsizliği daha da derinleşmiş görünüyor. Bizim en büyük sorumluluğumuz çocuklarımızı hızla değişen dünyaya, bugünden çok farklı bir geleceğe hazırlamaktır. Onları 21. yüzyılın yetkinlikleriyle donatmalı, gerekli meziyetleri kazandırmalıyız ki; yarının dünyasında kendilerine yer bulmanın ötesinde, söz sahibi de olabilsinler." dedi.

Ödülünü Ömer M. Koç'un elinden alan Prof. Dr. Hüseyin Vural, İLKYAR'ın yurdun dört bir yanında dokunduğu çocukların ve gençlerin öykülerine değindiği konuşmasında şu ifadelere yer verdi: "Bu çocukların hepsini güzel etkinliklerle bir araya getirebilmek ülkemizin geleceği için çok yararlı olacaktır, diye düşünüyorum. Çocuklara dokunarak önemli olduklarını hissettirirseniz, onlar da kapasitelerini ortaya çıkarmak için büyük bir heyecanla çalışıp, her yere ulaşabiliyor. Şu anda teknoloji ilerlerken bir sürü caydırıcılar ortaya çıkıyor. 2 terabaytlık bellekler satılıyor. 4 terabaytlık olanlar da yakında satılmaya başlar. 4 terabaytlık bir bellekte 500 bin kitabı saklayabilirsiniz, yani insanlığın bütün birikimini cebinize koyabilirsiniz. Bu birikimi özümseyerek çok güzel şeyler yapabiliriz. Ama yanlış amaçlara doğru yönlendirsek, teknoloji fayda değil, uyuşturan bir rol oynamaya başlar. Sosyal medyadan o kadar ilginç bilgi ve görüntüler akıyor ki; o mükemmellikler karşısında hayran oluyoruz, ama yavaş yavaş çocuklar da, bizler de uyuşmaya başlıyoruz. 'Biz yapamayız, onlar yapmış hepsini' diye bir psikoloji içerisine giriyoruz. Ancak bilgiyle beslenmiş özgüvenle insanlığa yenilikler sunabiliriz."

KAYITLARIMIZ + DEVAM EDİYOR!

ANAOKULU

ORTAOKUL

İLKOKUL

✉ bilgi@yenilikciogrenme.k12.tr

☎ 0850 888 82 09

İSTANBUL - ACIBADEM / İSTANBUL - GÖZTEPE / İSTANBUL - ATAŞEHİR / İZMİR - GÜZELBAHÇE

ata kent'te

başarının mottosu

SADECE EĞİTİM

İlker Balcıoğlu

» Temelde gelenekçi eğitimi yenilikçi eğitimle birleştirip eğitim ve öğretim sürecini daha bilimsel temellere dayandırarak insanlık için çalışan, mutlu, başarılı, kendine güvenen ve geleceği yöneten bireyler yetiştirmek misyonuyla hareket ediyoruz.

» Eğitim sistemimizde konuların öğretiminde ezbercilikten uzak bakış açısıyla, konular arası ilişkileri ve konunun özelliklerini öğrencilerimizin kendisinin bulmasını ve teorik bilgiyi pratik bilgiye dönüştürmesini sağlamak üzere onlara rehberlik ediyoruz.

28 yıllık bir deneyimi arkasına alarak 2018 yılında kurulan Atakent Eğitim Kurumları kısa bir sürede 2 kolej ve 6 kurs sayısına ulaştı. Eğitimi sosyolojik ve pedagojik bir bütün olarak gördüklerini belirten Atakent Eğitim Kurumları Yönetim Kurulu Başkanı İlker Balcıoğlu, “Her çocuğumuzu başarılı ve mutlu kılma ilkesiyle istediği hedeflere kısa zamanda ulaştırmayı amaç edinmiş bulunmaktayız.” diye konuştu. Balcıoğlu, Atakent Eğitim Kurumlarının gelişim sürecini ve gelecek hedeflerini artı eğitim’e anlattı.

A takent Eğitim Kurumlarının kuruluşu ve dünden bugüne gelişim sürecinden söz edebilir misiniz?

Atakent Eğitim Kurumları 2018 yılında İstanbul'un Küçükçekmece ve Ümraniye ilçelerinde özel öğretim kursları olarak öğretim hayatına başladı. 2019-2020 eğitim öğretim yılında iki kolej (Bayrampaşa-Halkalı) ve altı kurs (Avcılar, Bayrampaşa, Konya, Sultangazi, Küçükçekmece, Ümraniye) olarak eğitim sektöründeki yerini güçlendirdi.

Atakent Eğitim Kurumları 28 yıllık başarı ve eğitim tecrübesiyle yakın bir gelecekte uluslararası marka olmayı amaçlayan tecrübe ve hayallerle kurulmuş bir öğretmen kuruluşudur. Temelde gelenekçi eğitimi yenilikçi eğitimle birleştirip eğitim ve öğretim sürecini daha bilimsel temellere dayandırarak insanlık için çalışan, mutlu, başarılı, kendine güvenen ve geleceği yöneten bireyler yetiştirmek misyonu ile hareket ediyoruz. Bu alanda "Başarmak Sanattır" ve "Sadece Eğitim" mottosuyla ilerliyoruz. Bizler, doğru yöntem ve kazanılmış tecrübelerle çalışıldığında her öğrencinin öğrenmeyi gerçekleştireceğine inanarak yola çıktık.

Pandemi ile birlikte uzaktan eğitim süreçleri de eğitim sistemimizin bir parçası haline dönüştü. Bu süreci kurumunuzda nasıl yönetiyorsunuz? Yüz yüze, uzaktan ve hibrit eğitim uygulamaları 2021 planlarınızı nasıl etkileyecek? Bu alanda stratejileriniz neler olacak?

Pandemi ile birlikte adının sıkça zikredildiği hibrit eğitim sistemine veli ve öğrencilerimiz alışmaya başladı. Yüz yüze eğitim ile uzaktan eğitimin bir araya gelmesiyle genel hatları oluşturulan hibrit eğitim, kurumlarımızdaki kapasitenin belirli oranda düşürülerek bulaş riskinin ortadan kalkmasına olanak tanıyabilecek. Bu süreçte bizler de kurumlarımızda öğrencilerimizin haftanın belirli gün ve saatlerinde yüz yüze eğitim görmelerine olanak sağlayacağız. Kurumlarımızda girişten itibaren tüm öğrencilerimiz

Eğitim psikolojik, sosyolojik ve pedagojik bir bütündür. Atakent Eğitim Kurumlarının kısa, orta ve uzun vadedeki en büyük hedefi bu anlayış ile büyümektir. Markamızın ilerleyen zamanda uluslararası platformda istediği hedeflere kısa zamanda ulaşacağını biliyoruz. Atakent Eğitim Kurumları olarak bütüncül bir anlayışla geçmişle irtibatlı, şimdiki iskalamaayan ve gelecek projeksiyonu olan çocuklar yetiştirmek, eğitimi bir bütün olarak yapılandırıp yakın tarihte dünya eğitimine katkı sağlayan bir eğitim öğretim kurumu olmak en büyük hedefimizdir.

sınıflarına HES kodu kontrolü ve ateş ölçümü yapıldıktan sonra maske, mesafe ve hijyen kurallarına uygun olarak derslere alınacaktır. Uzaktan eğitim sürecimizde özel olarak hazırlanmış Atakent Yayınlarının pdf ve slaytlarıyla derslerimiz eksiksiz bir şekilde işlenmektedir. Bu süreçte rehber öğretmenlerimizin önderliğinde öğrenci ve veli seminerleri uygulanarak öğrencilerimizin motivasyonları üst düzeyde tutulmaktadır. Ayrıca kullandığımız materyallerimiz ve teknolojik uygulamalarımız sayesinde

harmanlanmış öğrenmedeki dengiyi sağlıyoruz. Bunu gerçekleştirirken uyguladığımız online sınavlar ve psikolojik envanterler ile eğitimimize destek sağlıyoruz.

Pandemi ile başlayan yeni dönemde öğretmenleri nasıl bir değişim süreci bekliyor? Öğretmenlerin yeni döneme uyumu için neler planlıyorsunuz?

Tüm dünyada etkisini hızlı bir şekilde artıran ve pandemi haline gelen Covid-19 nedeni ile zorunlu

ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ GELİŞİMİ İÇİN ATAMEGA KURULDU

Atakent Eğitim Kurumlarının eğitim anlayışı nasıl oluşturuldu, nasıl bir eğitim sistemi uyguluyorsunuz? Kurumlarınızı diğer eğitim kurumlarından farklı kılan özellikler nelerdir?

Kurs ve kolejlerimizin eğitim programları uzman eğitim kadromuzla öğrencilerimizin bilgi ve becerilerinin artırılması, aynı zamanda onların merkezi ve ulusal sınavlarda başarılı olması amacıyla oluşturuldu. Eğitim sistemimizde konuların öğretiminde ezbercilikten uzak bakış açısıyla, konular arası ilişkileri ve konunun özelliklerini öğrencilerimizin kendisinin bulmasını ve teorik bilgiyi pratik bilgiye dönüştürmesini sağlamak üzere onlara rehberlik ediyoruz. Konular işlenirken alanında uzman kişilerden uygun zaman ve koşullarda yararlanıyoruz. Atakent Eğitim Kurumlarının Bilim Kurulu Başkanı, eğitim dünyasının duayen ismi Prof. Dr. İrfan Erdoğan'dır. Prof. Dr. İrfan Erdoğan Türkiye'de teorik ve pratik alanda eğitim ile ilgili bütün içeriği

hazırlayan ve uygulayan bir bilim insanıdır. Sayın Hocamızın rehberliğinde kurumlarımızda çalışan öğretmen, yönetici, rehber öğretmen, eğitim danışmanı ve diğer çalışanlarımızın sürekli olarak öğrenmeye ve keşfetmeye açık olmasını hedefledik. Bizi diğer kurumlardan ayıran en önemli özelliğimiz sadece eğitim mantığıyla ilerlemek ve sadece eğitim alanında kendimizi geliştirip zirveye ulaşmaktır.

Son olarak şunu söylemekte fayda var yurt dışına yaptığımız eğitim gezilerimiz ve tecrübemiz eğitim için en önemli ve değerli unsurun öğretmen olduğuna bize göstermiştir. Bu anlamda sadece bu konuda yani öğretmen eğitim ve gelişim sürecini yöneten ve denetleyen bağımsız bir kurum oluşturduk. ATAMEGA Mesleki Eğitim ve Gelişim Akademisi. Atakent Eğitim Kurumlarında çalışan başta öğretmenlerimiz olmak üzere bütün çalışanlarımız ATAMEGA üzerinden yıllık programlı bir şekilde yoğun eğitim almalarını sağlıyoruz.

bir dijital dönüşüm ile karşı karşıya kaldık. Bu dijital dönüşümün en büyük yankıları eğitim dünyasında oldu. Sürecin başından beri Atakent Eğitim Kurumları, ATAMEGA (Atakent Mesleki Eğitim ve Gelişim Akademisi) Bilim Kurulu Başkanımız Prof. Dr. İrfan Erdoğan'ın rehberliğinde ve eğitim camiasında adını duyurmuş çok değerli akademisyenlerle ayda iki kez gerçekleştirdiğimiz online ve yüz yüze eğitimler ile öğretmenlerimizi yeni döneme hazırlıyoruz. Bugüne kadar verdiğimiz eğitimler: Eğitim ve Öğretmenlik Tecrübe Okulu, Öğretmenlik Alan Bilgisi Eğitimi, Öğretmenlik Meslek Bilgisi Eğitimi, Yaşam Boyu Öğrenme Eğitimi, Kişisel Gelişim Eğitimi.

ERKEN KAYITLAR 31 MART'A KADAR SÜRECEK

Pandemi koşullarında kayıt süreçlerinizi nasıl planlıyorsunuz?

Her yıl ocak ayında gerçekleştirdiğimiz kayıt - kabul ve bursluluk sınavımızı bu yıl 6-7 Şubat tarihlerinde online olarak gerçekleştirdik. Atakent Eğitim Kurumları olarak 2021-2022 ders yılı için kayıt sürecimizi başlattık. Aynı zamanda hibrit eğitim ve takviye kurslarıyla yeni dönem kayıtlarımız için zemin oluşturduk. Önümüzdeki yıl için belirlediğimiz erken kayıt takvimi 31 Mart tarihine kadar devam edecek.

Günümüzde başarı kavramı farklı açılardan ele alınmaktadır. Bir eğitim kurumunun başarılı olarak değerlendirilebilmesi için hangi kriterlere bakılmalıdır? Bu anlamda kurumunuzda neleri ön plana çıkarıyorsunuz?

Girişimcilik kavramı, sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçilmesiyle birlikte uluslararası boyutta önem kazanmıştır. Bir eğitim kurumunun başarılı olarak değerlendirilebilmesi için girişimciliğin ortaya çıkmasına neden olan temel güdülerin neler olabileceği önemli bir konudur. Atakent Eğitim Kurumları "Başarmak Sanattır" mottosuyla hem öğrencileri hem de markası adına yenilik yaratarak; yeni ürün, hizmet, kaynak ve teknolojileri kullanarak değer yaratmaktadır. Girişimci doğudur, sonradan olunmaz. İnsanların sahip olduğu doğal yeteneklerin ortaya

çıkartılması gerekir. Biz eğitimciler, tüm riskleri hesaplayarak bütün başarıyı sahiplenmek istiyoruz. Bu anlamda kurumumuzda genç ve enerjik kadroyla yüksek motivasyon ile çalışıyoruz.

ATAKENT'TE BAŞARININ 8 ADIMI

Seviye belirleme ve bursluluk sınavlarınız hakkında bilgi verir misiniz?

Atakent Eğitim Kurumları olarak her öğrencimizin kurs ve okul eğitimi başlamadan önce kişisel yetenek ve başarılarının kapsamlı bir analiz yapılmaktadır. "Başarının 8 Adımı" olarak belirlediğimiz; Atakent Analiz, Atakent Dikkat, Atakent Focus, Atakent Full, Atakent 360, Atakent Total, Atakent University ve Atakent Global eğitim modellerimizle öğrencilerimizin eğitim süreci başlamadan önce özellikle Atakent Focus kapsamında yaptığımız "hazır bulunuşluk" ve "bursluluk" sınavları ile kurumlarımıza öğrenci kabulü sağlıyoruz.

Yeni dönemde ücret politikalarınız nasıl olacak? Yüz yüze, hibrit ve uzaktan eğitim koşullarına göre nasıl bir uygulamayı hayata geçireceksiniz?

Yeni dönemde ücret politikalarımızı belirlerken pandemi koşullarını göz önünde bulundurarak yüz yüze, hibrit ve uzaktan eğitim koşullarına göre hareket edeceğiz. Mücbir sebep durumlarında kurumumuz; veliye karşı eğitim başlangıcında vaad ettiği ders saatlerini, koçluk takiplerini uzaktan olarak da devam ettirmekle yükümlüdür. Bu konuda MEB'in yapacağı açıklamalar kurum ve veli için bağlayıcıdır.

HERKESİN İLKER ABİSİ

Uzun yıllardır sektöredesiniz, öncelikle bir eğitim kurumunu yönetmenin zor ve kolay yanları nelerdir? Nasıl bir yöneticisiniz? Yöneticilik vasfınızı belirleyen ilkeleriniz nelerdir?

Uzun yıllardır sektörde olmam nedeniyle bir eğitim kurumunu yönetmenin çok da kolay olduğunu söyleyemem. Benim bu alandaki en büyük avantajım PDR

mezunu olmam ve öğretmeninden öğrencisine, velisinden tüm çalışanlarına kadar empati kurma yeteneğimi üst düzeyde kullanarak bir duruş sergilememdir. Yöneticilik vasfımı belirleyen en önemli yön herkesin İlker abisi olmamdır. Liderlik için gereken en temel şeylerden biri çalışanlarla kurduğum iletişim yeteneğidir. Aldığımız eğitimler ve yıllardır sektörde kazandığımız tecrübeler sayesinde her şeyden önce iyi bir örnek olmak, sorumluluk

almak, devretmeye hazırlıklı olmak, çalışanların motivasyonunu sağlamak, onların potansiyellerini keşfetmek ve açığa çıkarmak, hoşgörülü davranmak, esneklik ve öngörü yeteneğine sahip olmak, hedef ve beklentileri belirlemek ve en önemlisi kendini doğru tanımak ve kendiniz olmaktır.

İş yaşamınızın dışında vaktinizi nasıl geçirirsiniz? Nelerle ilgilenirsiniz? Hobileriniz var mı?

İş yaşamımın dışında mümkün olduğu sürece zamanımı ailem ve yakın dostlarıma ayırmaya çalışıyorum. Bir eğitimci olarak da kitap okumanın bireye kattığı değerleri göz önünde bulundurarak işten ve ailemden kalan tüm zamanlarımı farklı alanlardaki kitapları okumaya ayırıyorum. Sadece iyi bir okuyucu değil, aynı zamanda kitap yazarlığı yazmak da ilgi alanlarım içinde.

EĞİTİM SEKTÖRÜNDE YAŞANAN ZORLUKLAR EKONOMİ TEMELLİDİR

Türkiye’de özel okul sektörünün gelişimi hakkında değerlendirmeleriniz nelerdir? Sektörde yaşanan zorlukları nelere bağlıyorsunuz? Sektörün gelişimi için önerileriniz ve sektörün geleceğine yönelik öngörüleriniz nelerdir?

Türkiye eğitim sektörü yaklaşık 25 bin kurum ve kuruluşun yer aldığı 300 binden fazla istihdam sağlayan, gelişme ivmesi yüksek sektörlerden biridir. Türkiye’deki sosyoekonomik gelişmeler, okullardaki müfredatlarda yapılan yenilikler, eğitim ve öğretim materyallerinin modernize edilmesi, ulusal ve uluslararası değerlendirme ve izleme sistemlerinin iyileşmesiyle eğitimde verimlilik artmış olur. Özel sektörlerde yaklaşık 2,5 milyon öğrenci ve ortalama 300 bin kadar öğretmen bulunmaktadır. Sektörde yaşanan en büyük zorluk, ekonomik nedenlere dayalıdır. Özel okullarda öğrenciye sunduğumuz

hizmet ve sosyal alanların maddi karşılığının yüksek olması sektörde yaşanan en büyük zorluktur. Gelişmiş ülke olma yolunda ilerleyen ülkemizin başarılı olması için eğitim sektörümüz hızla değişen dünyaya ayak uydurmalı, çağın gereklerine uygun eğitim politikaları üretmelidir. Ülkemizin sosyoekonomik yapısı da dikkate alınarak oluşturulan eğitim ortamlarının esnek bir yapı içinde öğrencilerin eğitim görmelerini ve istenilen bilgi ve beceri kapasitesine sahip olmalarını sağlaması sektörün gelişimi için en önemli adım olacaktır. Bu nedenle Atakent Eğitim Kurumları olarak biz özel okul ve kurs sektörünün gelişimi için öncelikle her çocuğumuzu başarılı ve mutlu kılmaya ilkesiyle istediği hedeflere kısa zamanda ulaştırmayı amaç edinmiş bulunmaktayız. Biz sadece eğitimle ilgileniyor, özel okullar ve kurslar için başarımın ancak mutlulukla birlikte anlamlı olacağını düşünüyoruz.

Dr. Bahar Akıngüç Günver

KADINLAR İÇİN

KARİYER POLİTİKALARI

GELİŞTİRİLMELİ

**İstanbul Kültür
Üniversitesi
Mütevelli
Heyet Başkanı
Dr. Bahara
Akıngüç Günver,
kadınları
iş-yaşam
dengesinde
tercih yapmak
durumunda
bırakmayacak
kariyer
politikalarının
devreye alınması
gerektiğini
söylüyor.**

konuşarak çözmeye, kendimizi kelimelerle ifade etmeye çok daha meyilliyiz. Bütün bunlar, önyargının olmadığı iş ikliminde aslında birer avantaj. Bu yönlerin dezavantaja dönüşmesi ya da dezavantaj olarak algılanması önyargılarla başlıyor. Kendi adıma, cinsiyetime özgü yönleri yönetimde hiçbir zaman bir dezavantaj yaşamadım. Kadın olmanın getirdiği duygusallık, empati gibi değerler insanın merkezde olduğu eğitim gibi emek yoğun bir alanda aksine bana güç verdi. Tabii empatinin, duygusallığın da toksik boyutu olabiliyor, ancak bu zamanla dengeleniyor.

EKONOMİDEN EĞİTİM DÜNYASINA

Eğitim sektörünü tercih etme nedenleriniz hakkında neler söyleyebilirsiniz?

Aile işletmemiz eğitim üzerine. Ben 3'üncü kuşakım. Resme böyle bakınca eğitim sektörü bir tercih değil de işin doğal bir sonucu, gereği gibi yansıyor ancak görünüşe aldanmamak lazım. Lisansım ekonomi üzerine. Üniversite lisansına matematikle başlayıp ekonomi ile devam ettim.

Ancak her yıl dersleri seçerken eğitim fakültesinin programını, incelerken bulurdum kendimi. Sonrasında müthiş bir iştahla ve merakla amfide dinlediğimi anımsıyorum. Bu yıl 35'inci yaşına giren Yaşadıkça Eğitim Dergisini de öğrencilik yıllarımda çıkarırdım. Galiba beni, tercihlerimi bir eğitim işletmesinin, 3'üncü kuşakı olmak

Eğitimde kadın yönetici olmanın avantaj ve dezavantajları hakkında düşüncelerinizi bizimle paylaşır mısınız?

Yönetimde dezavantaj yaratan cinsiyet değil cinsiyete yönelik önyargılar. Bu da eğitimde değil her sektörde baş edilmesi ciddi çaba

gerektiren bir süreç. Cinsiyetlerin kendine özgü ayırt edici yönleri olduğu bir gerçek. Evet, kadınların olaylara daha duygusal ve yer yer yüksek empatiyle yaklaştığı doğru. Biraz detaycı, ayrıntıcı olabiliyoruz. Olaylar üzerinde daha fazla ve ayrıntılı düşünüyor, daha çok soruyor, sorguluyoruz. Meseleleri

değil sofralarında eğitimin konuşulduğu bir ailede büyümek etkiledi. Anlam duygusunun yoğun olduğu bir alan eğitim. Okumak, araştırmak, öğrenmek çok ilginç bir haz. Öğrenen olma halini, öğrenciliği de seviyorum. Aile işletmelerinde rotasyon sırasında insan kendi alanını, sınırlarını da keşfediyor. Eğitim sektöründe varlık gösterme kararım öğretmenlik deneyimiyle netleşti. İnsanın öğrenirken yaşadığı dönüşüme tanıklık etmek benzersiz bir yolculuk. Bir çocuğun karşınızda hiçbir deneyimi yokken 1 yıl sonra okuduğunu görüyorsunuz. Yeni bir dil öğrendiğini, bir enstrüman çaldığını, bir oyun sahnelediğini görüyorsunuz. Bunun bir tanifi yok. Dolayısıyla eğitim sektörüne beni dahil eden aile işletmemiz olsa da kalıcı olmamı sağlayan bu alanın anlam duygusudur diyebilirim.

EĞİTİM DEĞİŞİME SÜREKLİ GÖZ KIRPAN BİR ALAN

Bir kadın olarak iş yaşamında hangi zorluklarla karşılaştınız? Bu engelleri aşmak için nasıl bir mücadele verdiniz?

Eğitim alanı ilginç bir doğaya sahip. Bir yönüyle kalın, kırmızı çizgileri çok belirgin bir evren. Kuralları, kodları tanımlanmış, bir sistematiği var. Öte yandan da insan gibi her an her dakika hücrelerinden duğu dünyasına kadar sürekli değişen, yenilenen bir kitleye hizmet veriyor. Değişime sürekli göz kırpan bir alan. Dolayısıyla işin doğasından gelen bir zorluk var. Bunu aşmanın tek yolu dengeyi kurabilmek. Burada yaşanan zorlukları tek başıma aştığımı söylemek yönetim felsefeme aykırı. Eğitim bir takım işi. Öğrenciyi, öğretmeni, aileyi, yöneticiyi kapsayan bir takım oyunu. Bu noktada karşılaştığım engelleri aşabilmek için, yönetimde diyalog ortamını çok sesli tutmaya çalıştım. İşini yalnızca bilen değil seven insanlarla çalışarak

**T.C.
İSTANBUL
KÜLTÜR
ÜNİVERSİTESİ**

zorlukları aşıyor, dengeyi kuruyorsunuz.

İş yaşamı ölçeğinde bireysel olarak yaşadığım zorluk neler diye düşündüğümde ise aslında çok radikal başlıklardan söz edemem. Bu biraz meseleleri ele alış biçimiyle de ilgili. Karmaşık bir sorunu zorluk ya da engel olarak ele almıyorum. Örneğin başkanlık görevini Babam Onursal Başkanımız İnş. Yük. Müh. Fahamettin Akıngüç'ten devraldım. Kendisi hem girişimcilik yönü hem de idari dehasıyla gerçek anlamda okul gibidir. Dolayısıyla göreve geldiğim ilk yıllarda, yaptıklarım ve yapamadıklarım ya da yapamayacaklarım noktasında bazen kıyaslandığımızı hissederdim. Hatta bazen bu kıyaslamayı ben yapardım. Mükemmeliyet için sürekli tetikte olma hali çok tekinsiz bir his bırakıyor. Hata yapmaktan çekinmek iş hayatında çok tehlikeli olan eylemsizliğe kadar kişiyi götürebiliyor. Gün sonunda aslında zorluğun da engelin de kaynağı bazen biz oluyoruz. Karmaşık ve stresi yüksek olayları bakış açımı değiştirerek yeniden inceliyorum ve sezgilerime güveniyorum. Bu benim zorluklarla baş etme stratejim diyebilirim.

EĞİTİM MULTİDİŐİPLİNER BİR YAPIYA EVRİLİYOR

Eğitim sektöründe kadın yönetici sayısının artması için neler önerebilirsiniz?

Yönetim kariyeri oldukça talepkârdır. Kişiden zihinsel ve duygusal bağlamda çok fazla çaba ister, zaman ister, adanmışlık ister. Bu noktada eğitim sektöründe kadın yönetici sayısının artması için önce yaşamın farklı cephelerinde mücadele eden kadınların

yüklerini hafifletmek gerekiyor. Özellikle annelik gibi kritik eşiklerde kadının eğitim ve deneyim süreci hem haklı hem de zorunlu olarak kesintiye uğruyor. Yönetim kariyerinin talepleriyle anneliğin ya da ev yaşamının getirdiği zorunluluklar karşısında kadın bir tercih yapmak zorunda kalıyor. Kadınları iş-yaşam dengesinde tercih yapmak durumunda bırakmayacak kariyer politikaları devreye alınmalı. Ek olarak liderlik bir potansiyeldir. Bu noktada kadınların, eğitim alanında bireysel farkındalıklarını artıracak, yönetim reflekslerini geliştirecek eğitimler yapıcı etki yaratabilir. Eğitim sektörü giderek multidisipliner bir yapıya doğru evriliyor. Eğitim alanında kariyer yapan kadınların yönetim başlığında teknoloji, finans, hukuk, sağlık gibi farklı alanlarda yeni bilgi setlerini kazanmaları için destek sağlamak da bu anlamda fayda yaratabilir.

Teknolojinin yarattığı imkanlar kadınların iş yaşamını nasıl etkiliyor?

Teknolojinin zaman ve mekan konforu sunan kolaylıkları var. Bu da yaşamda birden fazla rolü üstlenen kadınlar için iyi bir avantaj. Yine teknoloji ile birlikte kadınların hem mesleki hem de sosyal açıdan kendilerini geliştirebilecekleri kaynaklara erişimleri ciddi ölçüde kolaylaştı. Tabii burada sosyoekonomik faktörleriyle teknolojiye erişimi olan kadınlardan söz ediyoruz. Erişimi bulunmayan kadınlar için, sınıflar arası ciddi bir bilgi uçurumu da yaratıyor ki bu da ayrı bir tartışma konusu. Burada yine denge çok önemli. Teknolojinin yarattığı imkanlar profesyonel başlıklarda ciddi kolaylıklar sağlasa da kadın için ayrıca önemli olan iş-yaşam dengesinde kırılmalar yaratabiliyor. Özetle teknolojinin bilinçli ve dengeli kullanım sorumluluğu da bir başka başlık olarak karşımıza çıkıyor.

RİSKİ GÖREN VE YÖNETEBİLEN EĞİTİMLER TASARLANMALI

Türkiye'de kadınların öncelikli sorunları hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu kapsamda neler yapılması gerekiyor?

En önemli sorun önyargılar. Gündelik dilden davranış kalıplarımıza olayları ele alış biçimimize kadar tüm pratiklerimizi etkiliyor. Algıyı değiştirmek için önce aile sonra da okullara çok ciddi roller düşüyor. Eşitlik algısı, bireysel sorumluluklara ve özgürlüklere ilişkin bilinç, hak arama ve savunmaya ilişkin temel seviyede hukuk ve felsefe bilgisi, tercihlere ve sınırlara saygı çok erken yaşta kazandırılmalı ve mutlaka eğitimin her kademesinde desteklenmeli. Anne-babalar için hukuk, psikoloji, teknoloji okuryazarlığı eğitimleri birer

sosyal politika olarak desteklenmeli. Şiddet bir diğer konu. Burada artık yalnızca fiziksel şiddetin değil psikolojik, ekonomik, sosyal şiddetin de varlığı kabul edilmeli. Problemler biraz da kabul edilmediği için çözümden hem geç hem de yetersiz kalıyor. Bunun yanı sıra yeni nesil aynı zamanda dijital dünyanın da birer vatandaşı ve dijital dünyada da cinsiyet ve ayrımcılık temelli ciddiyetle ele alınması gereken sorunlar var. Siber zorbalık, mahremiyet ihlali, kişisel verilere ilişkin bilinç, ifadenin özgürlüğü ve sınırları... Bütün bu başlıklarda riski gören ve yönetebilen eğitimler tasarlanmalı.

Okul ortamı TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİNİN üretilmesine katkı sağlamalı

Toplumsal cinsiyet eşitsizliği ile mücadele için okul ortamlarının önemine vurgu yapan İELEV Okullarının Kadın Yöneticileri İELEV Özel Lisesi Okul Müdürü Dr. Gülseren Aslan, İELEV Özel 125. Yıl İlkokulu/Ortaokulu Müdürü - Çekmeköy Burev Aybat, İELEV Özel 125. Yıl Anaokulu Müdürü Çiğdem Yıldız, İELEV Özel İlkokulu/Ortaokulu Müdürü - Çağaloğlu Özlem Katran Akarsu ve İELEV Okulları Eğitim Teknolojileri Yöneticisi Yonca Özgün, eğitim dünyasında kadın olarak yer almanın kolay ve zor yanlarını, kadın yönetici sayısının artması için yapılması gerekenleri artı eğitim'e anlattılar.

KADIN YÖNETİCİLER KURUM KÜLTÜRÜNÜ GELİŞTİRİYOR

Burcu Hanım, eğitim dünyasında farklı kademelerde yönetici olarak görev yaptınız ve yapmaya devam ediyorsunuz. Eğitimde kadın yönetici olmanın avantaj ve dezavantajları hakkında neler söyleyebilirsiniz?

Burcu Aybat: 20 yıl boyunca Türkiye'nin önde gelen eğitim kurumlarında farklı pozisyonlarda çalışma fırsatı yakaladım. Gözlemlerime dayanarak şunu söyleyebilirim ki çalıştığım okullarda yöneticiler genel olarak kadındı. Ancak Türkiye'de bu durumun genele baktığımızda farklılık gösterdiğini biliyoruz. TALIS (Teaching and Learning

Burcu Aybat

International Survey) 2018 sonuçlarına göre; Türkiye'de, ortaokul kademesinde 3.951 öğretmenin %56'sı; 196 okul müdürünün ise yalnızca %7'si kadındır. Bu oranlar OECD ortalamasında ise sırasıyla %68 ve %47'dir. Toplumsal Cinsiyet Uçurumu 2017 raporu ise kadın üst düzey yönetici sayısında Türkiye'nin, 145 ülke arasında 107. sırada olduğunu gösteriyor.

Kadınların üst düzey yönetim görevlerine gelmelerini engelleyen görünmez ve yapay bariyerleri tanımlamak için "cam tavan" metaforu kullanılıyor. Kadınların yönetim alanında seyrek olarak yer almasını toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin bir yansıması

olarak kabul edebiliriz. Ne yazık ki eğitim alanında da toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin yansımalarını yaşadığımızı düşünüyorum. Erkek egemen yönetim dünyasında, daha fazla lider kadının yer almasının, buldukları kurum kültürüne olumlu katkıları olacaktır hiç şüphesiz. Beraberinde de kurum içindeki cinsiyet eşitliğine, davranış ve şartlar anlamında, etkisi bulunacaktır.

Kadınların ve erkeklerin liderlik stillerinin farklılık gösterdiğine dair söylemler var. Ancak bunun toplumun beklentileri ile paralellik gösterdiğini düşünüyorum. Halbuki 21. yüzyılda tüm liderlerin, kadın ya da erkek farketmez, güçlü iletişim, iş birliği ve planlama becerilerine sahip olması, özellikle yeni nesil öğretmenlerle çalıştığınız bu ortamda elzem. Esnek ve yatay yönetim anlayışına sahip liderlerin özellikle hibrit eğitim dönemine girdiğimiz bu süreçte başarılı olacağına inanıyorum.

ÖNCE ÖĞRETMEN SONRA YÖNETİCİYİM

Gülseren Hanım, siz de hem bir akademisyen hem de bir yönetici olarak sektörü yakından tanıyoruz. Eğitim sektörünü tercih etme nedenleriniz neler?

Dr. Gülseren Aslan: Şu anda çalıştığım İLEV Okulları bir IB okulu. International Bakalorya Organizasyonu'nun tarihçesine bakarsanız, ilk tohumları Binci Dünya Savaşı'ndan sonra 1920'lerde atılıyor. Bir grup idealist, kültürlerarası anlayışı destekleyen ve eleştirel düşünmeye teşvik eden bir müfredat oluşturmaya girişiyor. Birleşmiş Milletler çatısı altında bu şekilde başlayan hikaye, yine idealist bir eğitimci kadının "Barış öğretmek mümkün mü?" diye sorgulamasıyla devam ederek, bugün dünyanın her yerinde aynı müfredatı uygulamaya çalışan ve özünde daha iyi bir dünyaya ulaşmanın yolunu eğitimde arayan uzun bir yolculuk. Bu yolculuk hala devam ediyor.

Benim bu okulda olmamın tesadüf olmadığını düşünüyorum. Diyalog kurmaya,

Dr. Gülseren Aslan

iletişimin gücüne, sözün gücüne çok inanıyorum. Bunların öğretiler olabilir olduğuna da inanıyorum. Müfredatlara "Barış dersi" adında bir ders eklemek şekilcilikten ibaret kalabilir. Ancak yine de "barışçıl olmayı" öğretebilir; diyalog kurarak neler başarabileceğimizi, meselelere çok yönlü bakmayı yaşayarak

gösterebiliriz.

Ben akademisyen kökenliyim ve yıllarca eğitim fakültesinde öğretmen yetiştirdim. Bugün pandemi koşullarından dolayı bilgi herkes için ulaşılabilir olduğundan, eğitimlerde, derslerde başka değerleri kazandırmak çok daha fazla ön plana çıktı. Ama her idealist öğretmen gibi, ben de esas bu değerleri eğitimlerimin ve derslerimin merkezinde tutmaya çalışıyorum her zaman.

Çocuklara, gençlere öğrettiğimizi sandığımız pek çok bilgi için bize ihtiyaçları yok aslında. "İyi insan olmayı" öğretebilirsek onları geleceğe, geleceği de onlara ve bize kazandırabiliriz.

İşte bu bakış açım ve hayalim için bu sektördeyim. Ve her zaman önce öğretmenim, sonra yönetici...

Burecu Aybat

Elbette ki bir liderlik ekibinde kadın-erkek dengesini toplumsal cinsiyet eşitliği kapsamında çok kıymetli buluyorum. Bunun yanında her liderin kadın ve erkek cinsiyet rolleri dışında entelektüel kimlikleriyle ve deneyimleriyle var olduğunu asla unutmamak gerekir. Kadına da erkek olmaktan öte bir liderin daha çok eylemleri ile bulunduğu kuruma avantaj ya da dezavantaj getirdiğine inanıyorum.

feyz almalarını, öneri ve eleştirilere açık olmalarını ve bunları değerlendirmelerini, kendileri ile ilgili alacakları kararlarda cesur olmalarını, ev ve aile sorumluluğu gibi konuların onları kariyer planlarından alıkoymasına izin vermemelerini tavsiye ediyorum.

Tabii bu yalnızca yönetici olacak olan öğretmenin sorumluluğu da olmamalı diye düşünüyorum. Yönetim kademesinde çalışan tüm kadınların kendilerinden sonra ya da kendileri ile beraber çalışacakları yeni yöneticilerin yetiştirilmesi konusunda destek vermesinin çok önemli olduğuna inanıyorum. Ben bu konuyu şahsen çok önemsiyor ve mümkün olduğunca göreve yeni başlamış olan meslektaşlarıma bu konuda mentorluk yapmaya ve yönlendirmeye gayret ediyorum. Onların üst kademelerde görev aldıklarını gördükçe her biriyle gurur duyuyorum.

KADINLAR ROL MODEL BELİRLEMELİ

Özlem Hanım, eğitimde kadın öğretmen sayısı ile yönetici kadın sayısı arasında oransal olarak bir uçurum gözlemliyoruz. Eğitim sektöründe kadın yönetici sayısının azlığını nelere bağlıyorsunuz ve artması için neler önerirsiniz?

Özlem Katran Akarsu: Bugün dünya nüfusunun neredeyse yarısını oluştursalar da maalesef kadınların ekonomik hayata katılmaları bununla doğru orantılı değil. Yapılan birçok araştırmaya göre cinsiyet ayrımcılığı, tüm dünyada, kadınların işe alınmasından terfilerine kadar, özellikle de daha fazla sorumluluk gerektiren üst yönetim kademelerine yükselmelerinde belirgin olarak kendini göstermekte.

Her ne kadar eğitim sektöründe diğer sektörlerle göre kadın yönetici sayılarının oranı

daha yüksek olsa da bu oranın her geçen gün artması en büyük temennimiz.

Eğitim sektöründe kadın yönetici sayısının artması için öğretmenliğe ilk başladığı yıllardan itibaren tüm öğretmen arkadaşlarımıza kendilerine bir kariyer planı çizmelerini, alan becerilerinin yanı sıra iletişim, organizasyon, rehberlik etme gibi liderlik becerilerini geliştirme konusunda da çaba göstermelerini, sorumluluk almaktan kaçmamalarını, kendilerine verilen görevlerin onlara duyulan güven ile paralel olduğunu; bu yüzden "Bu görev neden bana verildi? Benden başka yapacak kimse yok mu?" yerine " Ben bu görevi en iyi nasıl yerine getirebilirim?" diye düşünerek çalışmalarını gerektiğini, hem kendi alanlarında hem de başka alanlarda değişim ve gelişimi takip etmelerini, iyi bir gözlemci olmalarını ve kendilerine bir rol model belirleyip bu kişilerden

Özlem Katran Akarsu

Çiğdem Yıldız

EĞİTİMDE KADIN BAKIŞ AÇISI FARKLILIK YARATIYOR

Çiğdem Hanım, diğer sektörlerle karşılaştırıldığında eğitim sektöründe yönetici olmanın zor ve kolay yanları neler?

Çiğdem Yıldız: Kadın çalışanların her sektörde katma değerlerinin yüksek olduğu görüşündeyim ama eğitim sektörü özelinde düşündüğünde söz konusu çocuk ruh sağlığı, gelişimi, takibi ve eğitimi ile çocuğun yararına sunulacak hizmette kadın bakış açısının kıymetli olduğunu düşünüyorum. Bir ekipte ayırım yapmadan kadın ve erkek çalışanların fikirleriyle ortaya çıkan ürünlerin o sektördeki son kullanıcıya katkılarında her gün şahit oluyorum. İş yerinize gittiğinizde başka hiçbir sektörde sizi kapıda gülen yüzlerle karşılayıp size sarılmak isteyen insanları bulamazsınız. Bence eğitim sektöründe yönetici veya öğretmen olun en büyük kolaylığınız ve motivasyon kaynağınız çocukların size olan bu yaklaşımıdır. Üstelik onlardaki katkınızı ve gelişimlerine şahit olduğunuzu görmek kadar başka hiçbir şeyle kıyaslanamayacak bir ödül de içinde barındırır. Bu durumun beraberinde getirdiği en büyük zorluk da başka hiçbir sektörde bu denli sorumluluğu omuzlarınızda hissetmemenizdir.

Özlem

Katran Akarsu

Yönetim kademesinde çalışan tüm kadınların kendilerinden sonra ya da kendileri ile beraber çalışacakları yeni yöneticilerin yetiştirilmesi konusunda destek vermesinin çok önemli olduğuna inanıyorum. Ben bu konuyu şahsen çok önemsiyorum ve mümkün olduğunca göreve yeni başlamış olan meslektaşlarıma bu konuda mentorluk yapmaya ve yönlendirmeye gayret ediyorum. Onların üst kademelerde görev aldıklarını gördükçe her biriyle gurur duyuyorum.

KADINLAR TEKNOLOJİYE DAHA FAZLA UYUM GÖSTERİYOR

Yonca Hanım, size göre teknolojinin yarattığı imkanlar kadınların iş yaşamını nasıl etkiliyor?

Yonca Özgün:

Toplumumuzda her ne kadar kadın ve teknoloji kavramlarının bağdaştırılmasında zorlanılsa da teknoloji sektöründeki rol model olan kadınların yaptıkları çalışmaların görünürlüğü her zamankinden daha fazla. "Bilim adamı" yerine "Bilim insanı" ifadesinin dilimize yerleşmiş olması da kadınların sektördeki artan varlığının bir göstergesi. Bu durum teknoloji sektöründe girişimci olmak isteyen ancak buna cesaret edemeyen kadınlar için de bir motivasyon kaynağı. Teknolojinin dinamik, değişen ve gelişen yapısına kadınların daha fazla uyum gösterebildiği aşikâr. Öğrenme kaynaklarının herkese eşit mesafede olması kadınların teknoloji konusunda kendini geliştirmesine olanak sağlıyor. Teknoloji sektöründeki cinsiyet eşitsizliğinin aşılması, kadınların teknoloji ile üretebilmeleri ile sağlanabilir. Bunun yolu da eğitimden geçer. Teknoloji ile üretme becerisinin kazandırılması okullardan başlayarak üzerinde önemle durulması gereken bir konu.

Yonca Özgün

Z KUŞAĞI TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİNİ ÖNEMSIYOR

Türkiye'de kadınların öncelikli sorunları hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu kapsamda neler yapılması gerekiyor?

Dr. Gülseren Aslan: Kadınlara yönelik şiddet ve her türlü ayrımcılığın önlenmesi; eğitime erişim öncelikli sorunlarımız arasında. Toplumsal cinsiyet eşitliği, küresel politikaların ilgi odağı haline gelse de bu alandaki uygulamaların pratiğe geçirilmesi sosyal ve kamusal alanda bütüncül bir yaklaşımın sergilenmesini gerektiriyor. Toplumsal cinsiyet eşitsizliği, okullarda, kurumlarda ve aile içinde yeniden üretilmemeli. Toplumsal cinsiyet eşitliği sadece bir temel insan hakkı değildir; aynı zamanda sürdürülebilir kalkınmayı ve gelişmeyi beraberinde getirir. Kadınların ve kız çocuklarının güçlendirilmesi toplumsal gelişimin temel yapıtaşlarından. Bu alanda doğru politikaların geliştirilmesi, eğitim ve işe eşit erişim imkanlarının sunulması, aile içindeki işlerin eşit bölüşümü gibi yasal ve kültürel değişimler; bu konudaki kalıp

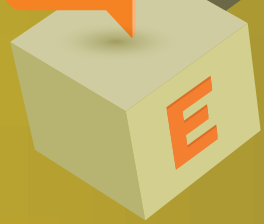
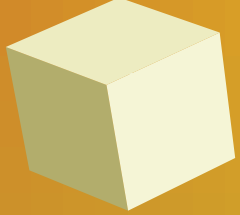
yardımların kırılmasına hizmet eder. Toplumun tüm kurumları bu konuda eşit sorumluluğa sahip olsa da özellikle eğitim ve medyaya dikkat çekmek isterim. Medya, kullandığı dil ve içerik ile ayrımcılığı yeniden üretmekten kaçınmalıdır. Biz eğitimcilerin de bu konuda üzerine büyük sorumluluk düştüğüne inanıyorum. Müfredattan, okul yaşantısına, kitaplarda yer alan örneklerle kadar birçok konuda öğrencilerimize sunduğumuz içerikleri ve ilettiğimiz mesajları özenle seçmeliyiz. Okul ortamı, toplumsal cinsiyet eşitliğinin üretilmesine katkı sunmalı.

Bu konuda öğrencilerimden çok şey öğrendiğimi söyleyebilirim. Gençlerimiz müthiş duyarlı. Z kuşağı ile ilgili en umutlu olduğum alanlardan birisi bu. Ve bunun en heyecan ve mutluluk verici yanı, kız veya erkek fark etmiyor, hepsi toplumsal cinsiyet eşitliğini anlıyor, önemsiyor ve bu konuda yanlış sözcük seçimimde beni de uyardıkları olmuştur. Onlarla gurur duyuyorum.

LEGO nimbus

TÜRKİYE'NİN İLK
DİJİTAL ÖĞRENME PAZARYERİ

DÜNYA ARTIK
OKULUNUZUN
KAPISINDA!

legonimbus.com

f t i in
/legonimbus

GKB
GÖKBERK EĞİTİM
VE DANIŞMANLIK

Sevinç Atabay

KADIN YÖNETİCİ ORANI beklediğimiz düzeyde değil !

Eğitimde çalışan kadın oranının yüksek olmasına rağmen kadın yönetici sayısının henüz beklenen düzeye ulaşmadığını belirten TED Genel Müdürü Sevinç Atabay, “Kadınlar yönetici olduklarında sorumluluklarının artmasından, aile hayatına yeterince zaman ayıramamaktan endişe ediyorlar. Oysa ki disiplinli ve planlı bir çalışmayla her ikisine de yetmek, verimli olmak mümkün. Öncelikle kadınlarda bu algıyı kırmak gerekiyor.” diye konuştu.

Sevinç Hanım, eğitimde kadın yönetici olmanın avantaj ve dezavantajları neler?

Eğitim alanı, özellikle öğretmenlik ülkemizde ve dünyada daha çok kadınların tercih ettiği meslek gruplarının başında geliyor. Bu yüzden kadınların ağırlıklı olduğu iş ortamlarında çalışmaktan menuniyet duysam da diğer sektörlerde bu dağılımı görememek düşündürücü. Gerek eğitim alanında gerekse diğer iş kollarında çalışanların cinsiyet dağılımında dengeyi sağlamayı başardığımızda, bunun toplumsal refah ve gelişim düzeyimizi kat ve kat artıracığına inanıyorum.

ÖĞRETMENLER TOPLUMUN ENTELEKTÜELİ OLMALIDIR
Eğitim sektörünü seçmenizde neler etkili oldu? Kariyer yolculuğunuzu bu alanda yapmanızı etkileyen belirleyici unsurlar hakkında neler söyleyebilirsiniz?

Öğrenmeyi seviyorum, öğrendikçe gelişmenin değerini anlıyorum. “Öğrenmeyi öğretmek” yoktur, “öğrenmeyi öğrenme” vardır, diyorum hep. Yaşamım boyunca bu felsefeyi benimsedim ve anlatmaya çalıştım. Eğitim yöneticisi olarak

öğrenme bilincini anlamak konusunda öğretmenlere yol gösterici olmayı seçtim. Öğretmenler toplumun entelektüel ve sürekli öğrenen bireyleri olmalıdır. Merak öğrenmenin başıdır. Merak uyandırmak, insanda öğrenme hevesini ateşler. Merak

21. YÜZYILIN TÜRKİYE’SİNDE TELEVİZYON DİZİLERİNDE HALA EZİLMİŞ KADIN FIGÜRLERİ GÖRÜYORUZ

Türkiye’de kadınların öncelikli sorunları hakkında neler söyleyebilirsiniz? Bu kapsamda neler yapılması gerekiyor?

İstatistikler bize Türkiye’de kadının öncelikli sorununun istihdam ve tabii ki şiddet olduğunu gösteriyor, neden çünkü yaşam hakkı olmadan diğer hakların bir işlevi kalmıyor. Şiddetin kapsamı aslında oldukça geniş, yalnızca fiziksel şiddetten bahsedemeyiz. Örneğin, 21. yüzyılda biz halen Türk televizyonlarında oynayan dizilere baktığımızda kendi ayakları

üzerinde duramayan, erkeğin himayesinde gösterilen, şiddete uğrayan, ezilmiş, özgürlüğünden söz dahi edilemeyen kadın figürleri görüyoruz. Dolayısıyla bunu kadın sorunu olarak değil, daha geniş çapta toplumsal boyutta ele almak gerekiyor. Yasal düzenlemeler getirmek tek başına hiçbir zaman yeterli olmuyor. Önce kadının kendisine, sonra genele toplumsal cinsiyet eşitliğini doğru anlatmak ve bu bilincin toplumsal olarak benimsenmesini sağlamak gerekiyor.

eden insan araştırır, keşfeder, öğrenir. Öğretmenlerimize de sık sık tekrarladığım bir tavsiyem var: “Mesleğinizi genç tutun, siz de genç kalın, hep öğrenin.”

HEP “ÖĞRENCİ” KALDIM

Bir kadın olarak iş yaşamınızda hangi zorluklarla karşılaştınız? Bu zorlukları aşmak için nasıl bir yol izlediniz?

Kariyer basamaklarımda elbette engeller, zorluklar oldu. Aslında engeller olmasa ve her şey yolunda gitse insanın bu kadar gelişmesi ve deneyim kazanmasının pek mümkün olmayacağını düşünüyorum. Engelleri aşmak için gerçekleştirdiğimiz zihinsel faaliyet ve hep öğrenme bizi geliştiriyor. Mesleğimde var olmayı çok çalışarak, çok okuyarak, her gün bir öncekinin üstüne yeni bilgiler katarak, yani hep “öğrenci” kalarak sağladığıma inanıyorum.

Eğitim sektöründe kadın yönetici sayısının artması için neler önerirsiniz?

Eğitim sektöründe kadınların yoğunluğundan bahsettik, ancak kadın yönetici oranı henüz beklediğimiz düzeyde değil. Bunun sebebinin yine kadınlar olduğunu düşünüyorum. Çünkü yönetici olduklarında sorumluluklarının artmasından, aile hayatına yeterince

Endüstri 4.0’ dan sonra şimdi dünya Toplum 5.0’ı konuşuyor. İlk lansmanı 2017 yılında Almanya’da yapıldı. Nedir Toplum 5.0? Toplumsal entegrasyonu sağlamak, teknolojiyi toplum çıkarlarına kullanmak ve refah seviyesini “insan temelli” artırmak. Toplum 5.0’ın en önemli odağı artık kadınlar... Sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşabilmenin temeli de kadınlar.

zaman ayıramamaktan endişe ediyorlar. Oysa ki disiplinli ve planlı bir çalışmayla her ikisine de yetmek, verimli olmak mümkün. Öncelikle kadınlarda bu algıyı kırmak gerekiyor düşüncesindeyim.

PANDEMİ İLE HIZLI BİR ÖĞRENME YAŞADIK

Teknolojinin yarattığı imkanlar kadınların iş yaşamını nasıl etkiliyor?

Teknolojinin yarattığı olanaklardan kadınlar da erkekler de eşit oranda yararlanabilir, teknolojiye erişim olanağınız ve teknik becerileri kazanmanızla ilgili bir durum. Pandemi nedeniyle hepimiz, hızlı bir öğrenme yaşadık. Eskiden bize karmaşık gelen konuları, biraz da şartların etkisiyle öğrenmek zorunda kaldık. Özellikle eğitim alanında artık hepimiz

çevrim içi toplantılar yapmayı, dijital içerik geliştirmeyi öğrendik, hatta bu konuda oldukça yaratıcı çözümler bile geliştirebiliyoruz.

Diğer sektörlerle karşılaştırıldığında eğitim sektöründe yönetici olmanın zor ve kolay yanları neler?

Eğitim yöneticisi olmanın diğer sektörlerden ayrılan yanı işinizi yaparken nesilleri ve geleceği etkiliyor olmanız. Başta öğrencilerin sonra onları yetiştiren ebeveynlerin ve öğretmenlerin kendilerini güvende ve mutlu hissettiği bir ortam yaratmak çok önemli. Biz eğitimciler olarak öğrenciyi birey olarak görüp onun akademik, sosyal, duygusal ve entelektüel boyutta gelişimine, ileride hangi mesleği yapmak istiyorsa o doğrultuda birer bilim insanı, sanatçı, sporcu olmaları konusunda yolunu açmaya çalışıyoruz. Zor veya kolay diye nitelemeyelim ama odağımız çocuk ve onun özüne dokunmadan, özen ve dikkatle kendi potansiyelini keşfetmesi, fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden sağlıklı, hayatla baş edebilecek donanımda yetişmesini sağlamak gerçekten büyük bir sorumluluk.

Biriz Kutoğlu

KAÇIMIZIN AKLINA MÜDÜR DENİLİNCE KADIN GELİYOR?

Araştırmalara göre iş hayatında kadının önüne çıkan engellerin 30 yıldır değişmediğini, sorunların biçim değiştirerek özünü koruduğunu gösterdiğini belirten İstanbul Kültür Eğitim Kurumları Okullar Koordinatörü Biriz Kutoğlu, “Kaçımızın aklına müdür denilince kadın geliyor? Bu sorunun cevabı ne zaman rahatça kadınları getiriyorsa işte o zaman eşitsizlik sona eriyor diyebiliriz.” diye konuştu.

İş yaşamı içinde kadınların başarısını etkileyen olumlu ve olumsuz faktörler neler?

Kadın çalışanların, iş hayatında karşılaşmış oldukları kariyer engellerini ve özellikle cam tavan sendromunu bireysel çabaları ile aşmaya başladıklarını görüyoruz. “Cam tavan” kavramı bir iş yerindeki kadın ve erkek arasındaki eşitsizlikleri analiz etmek için kullanılan en çekici metaforlardan birisi. Günümüzde kadınları pek çok farklı meslek alanında lider ve yönetici konumunda görüyoruz. Kadınlar toplumsal,

siyasal ve ekonomik alanlarda konum değiştiriyor, artık kadınların iş hayatında daha çok aktif rol üstlendiği, karar verici konuma geldiği, şirketlerin yönetim katında artık daha çok kadın bulunduğu bir gerçek. Bununla beraber, kadın yöneticilerin “erkek iş dünyasında” pek çok toplumsal önyargıyla başa çıkmak zorunda kaldığını da biliyoruz. Yönetici konumuna geçerken yükselen bariyerler motivasyonu yok edebiliyor. Veya kadın bulunduğu yerde kalmak için bir erkekten daha fazla çaba harcıyor. Türkiye’de kadınlar iş

hayatında yönetici pozisyonuna gelebilmek için hem kendi bakış açılarını hem de toplumun bakış açısını değiştirmek durumunda. Araştırmalar, iş hayatında kadının önüne çıkan engellerin 30 yıldır değişmediğini, sorunların biçim değiştirerek özünü koruduğunu gösteriyor.

Eğitim sektöründe kadın yönetici sayısını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Türkiye’de kadınların eğitim yönetimine katılma tarihleri 1800 yıllarına gitmesine, Cumhuriyet

Döneminde öğretmenliğin kadınların girdiği ilk mesleklerden olmasına, öğretmenliğin Türkiye ve dünyada kadın mesleği olarak algılanmasına karşın okul yöneticisi olmada konusunda daha az istekli oldukları gözlemleniyordu. Son birkaç yıldır bu oran arttı ama yine de yeterli değil. Eğitim İzleme Raporu "Öğretmenler" dosyasına göre Türkiye, Japonya'dan sonra kadın okul müdürü oranının en düşük olduğu ülke. Türkiye'de, ortaokul kademesinde TALIS 2018'e (Uluslararası Öğrenme Ve Öğretme Araştırması) katılan 3 bin 951 öğretmenin yüzde 55.8'inin, 196 okul müdürünün ise yalnızca yüzde 7.2'sinin kadın olduğunu ortaya koyuyor. Bu oranlar Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) ortalamasında öğretilmekte yüzde 68.3, okul müdüründe ise yüzde 47.3 olarak gerçekleşti.

İŞ VE ÖZEL HAYAT SINIRI BELİRSİZ

Teknolojinin yarattığı imkanlar kadınların iş yaşamını nasıl etkiliyor?

Günümüzde çalışmak, sadece mesai saatlerini kapsamıyor. E-posta kutularınızı düzenli olarak kontrol etmeniz, acil telefonlara karşı hazırlıklı olmanız gerekiyor. İşyeri kavramı değişirken, işle ilgili sorumluluklar evde, müşteri ofisinde, hatta kafe ve toplu taşıma araçlarında bile yerine getirilebiliyor. Çalışanlar, ne zaman ve nerede çalışırsa çalışsın işlerini tek bir cihazla yapmıyor, aynı anda birden çok cihaz kullanıyor. Masaüstü bilgisayar kullananların yarısından fazlası başka bir cihaz daha kullanıyor. Teknoloji sayesinde insanlar mesleki yükümlülüklerini ne zaman ve nerede yerine getireceklerini seçme konusunda daha fazla esnekliğe sahip oluyor. Araştırmalarda, çalışanların yüzde 64'ünün, en azından bazı işlerini mesai saatlerinden sonra evlerinde tamamladığı ortaya çıkmış. Gelişmekte olan ülkelerde, işverenler çalışanlardan evdeyken erişilebilir olmalarını bekliyor. Bu ülkelerdeki çalışanların yaklaşık yüzde 83'ü, iş e-postalarını

mesai saatlerinden sonra da kontrol ediyor. Yöneticiler için iş hayatı ile özel hayat arasındaki sınır ise diğer çalışanlarda olduğundan daha belirsiz. Özellikle yönetici pozisyonunda çalışanlar için ileri teknoloji oldukça önemli. Teknoloji, kadınların iş yaşamındaki sayısının artması için şüphesiz çok önemli bir unsur.

ÇALIŞAN KADIN DİMDİK AYAKTA

Türkiye'de kadınların öncelikli sorunları hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu kapsamda neler yapılması gerekiyor?

İş hayatı, bir yandan kadının üretkenliğini, toplumsal saygınlığını, özgüvenini artırıp ekonomik özgürlüğünü sağlarken diğer yandan geleneksel değerlere dayalı tutumların sürdürülmesi kadın için çeşitli sorunları beraberinde getiriyor. Ülkemizde kadın-erkek eşitliğine dair yasal gereklilikler çok büyük oranda yerine getirilmiş olsa da, toplumsal hayatta kadın ve erkeğin eşit görülmesinde sorunlar olduğunu düşünüyorum. Dünya üzerinde "çalışan erkek" gibi bir kavram yokken "çalışan kadın", "çalışan anne" gibi

kavramların olması bile kadının iş hayatında yaşadığı zorlukların bir ispatıdır. İşte "çalışan kadın" bu algıya karşı dimdik ayakta duran kadındır. Her sorunun çözümünde olduğu gibi kadınların iş yaşamında karşılaştığı problemin çözümünde de "eğitim" var. Son yıllarda kamu ve özel sektör tarafından yürütülen kız çocuklarının eğitilmesini teşvik eden proje ve kampanyaların uzun vadede kadınların kariyer yaşamlarına olumlu etki edeceğini düşünüyorum. Kadınlara mesleki eğitim veren, iş edindiren kurs ve programların iş hayatında kadın istihdamının artırılmasında önemi büyük.

KADIN YÖNETİCİ OLARAK ALGILANMIYOR

Eğitimde kadın yönetici olmaya bakışı nasıl değerlendiriyorsunuz?

Türkiye'de öğretmenlikte başarılı olan kadınların okul yöneticisi veya daha üst kademelerde yönetici olmada önlerinde yasal hiçbir engel bulunmazken, toplumun ve özellikle hemcins meslektaşlarının bakış açısı her zaman böyle olmuyor. Kadın yöneticiler okul yönetiminde erkek yöneticilerin de karşılaştıkları benzer sorunlarla karşılaşılıyor. Eğitimde yöneticilik öğretmenlik basamağından sonra oluşmasına rağmen bu basamağı atlayıp yönetici olan kadın sayısı oldukça az. Buradaki ana sorun kadının yönetici olarak algılanmaması. Öğretmenlik mesleğinin çocuk bakımı odağında kalması... Kadın öğretmen dağılımına bakıldığında anaokulu ve ilkokul öğretmenlerinin ağırlıklı kadın, branş öğretmenlerinin ise daha eş bir dağılımda olduğunu görürsünüz. 3- 11 yaş arasındaki çocukların öğretmenlerinde ağırlıklı kadınlar öne çıkarken 11 yaş sonrasında yani ortaokul çağındaki çocukların öğretmenlerinde cinsiyet dağılımı birbirine daha yakın hale gelmektedir. Burada önemli olan "HOCA HANIM" olarak hitap edilen öğretmenlerin yöneticilik becerileri ile liderlik rolüne geçebilmeleri... Kaçımızın aklına müdür denilince kadın geliyor? Bu sorunun cevabı ne zaman rahatça kadınları getiriyorsa işte o zaman eşitsizlik sona eriyor diyebiliriz.

Eğitim İzleme Raporu "Öğretmenler" dosyasına göre Türkiye, Japonya'dan sonra kadın okul müdürü oranının en düşük olduğu ülke. Türkiye'de, ortaokul kademesinde TALIS 2018'e (Uluslararası Öğrenme Ve Öğretme Araştırması) katılan 3 bin 951 öğretmenin yüzde 55.8'inin, 196 okul müdürünün ise yalnızca yüzde 7.2'sinin kadın olduğunu ortaya koyuyor. Bu oranlar Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) ortalamasında öğretilmekte yüzde 68.3, okul müdüründe ise yüzde 47.3 olarak gerçekleşti.

Göknur Karlı

Eğitim sektörünün KADIN YÖNETİCİLERE

çok ihtiyacı var!

“Önsezi ve duyguların yoğunluğuna ihtiyaç çok eğitim sektöründe çünkü duygusal bir iş eğitim” diye konuşan YÖM Okulları Genel Müdürü Göknur Karlı, kadınların detaycı ve işini garantiye almak isteyen özelliklerinin başarı getirdiğini, bu nedenle eğitim sektöründe kadın yöneticilere ihtiyacın arttığını söylüyor.

Eğitimde kadın yönetici olmanın avantaj ve dezavantajları hakkında neler söyleyebilirsiniz?

Bu sorunuz iki soruyu aklıma getirdi: Kadın yönetici ile çalışmak mı daha zor, kadın yönetici olmak mı? Kendi işimizi kurana kadar yöneticilerimin büyük çoğunluğu kadın oldu ve çok zorlandığımı hatırlıyorum. Şimdi bulunduğum yerde bu deneyimlerimden neyi yapmayacağımı bilerek hareket ettiğim için kadın yönetici olarak zorlanmıyorum diyebilirim. Elbette belirttiğim gibi benim kadın yöneticilerle çalıştığım dönem ve dönemin getirdiği şartlar nedeniyle onların içinde buldukları süreci de düşünmek gerek. Bunu az sayıda kadının yönetici kademlerinde yer aldığı koşullara bağlayabiliriz elbette ama yine de zor bir süreçti.

Kendi adıma detaycı ve mükemmeliyetçi bir yapıya sahip olduğum için, tüm boyutlarıyla düşünmeye çalışıyorum yaptıklarımı ve yapacaklarımı. Yaptıklarımı da diyorum çünkü bitirdiğim işlerle ilgili de düşünmeye, sorgulamaya ve daha iyi nasıl yapabildim demeye devam

ediyorum. Kadın olmaktan öte, yönetici olma halinizde mizacın da önemli olduğunu düşünüyorum. Böyle olunca bazen dezavantaj yaşıyor gibi görünüyorum hayır ya da evet demek konusunda... Öte yandan pek çok farklı mizaca sahip kişilerle çalışıyorsunuz ve günün sonunda çıkardığınız iş, hakkını verdiğiniz bir yerde olmalı, o nedenle böyle bir avantaj da var hepsini duymaya ve birlikte çalışmaya verdiğiniz önem sayesinde...

Eğitim sektöründe kariyer yapmaya nasıl karar verdiniz?

Çocukken bana “Büyüyünce ne olacaksın” diye sorduklarında çiçekçi derdim. 70’li yıllardan bahsediyorum O zamanlar da çiçekçilik daha çok erkek işi idi ya da benim çevremde bu işle uğraşanlar erkekti. Sonrasında üniversite tercihleri zamanında elektrik elektronik mühendisliği okumak istemiştım yine ağırlıklı erkeklerin seçtiği bir meslek grubuydu. Matematik öğretmenim Erol Altaca, matematiğe olan ilgimi fark etmiş, matematik öğretmenliği bölümünü yazmam konusunda ısrarcı olmuştu. Ben de yazdım, kazandım, okudum ve üzerinden 28 yıl geçti. Hiç

pişman olmadım, yine olsa yine öğretmen olurum. Çocukları, öğrenmeyi ve paylaşmayı çok seviyorum.

ORTAK PAYDAMIZ ÇOCUKLAR İş yaşamında hangi zorlukları yaşadınız? Bu engelleri nasıl aştınız?

Öğretmenlik yaptığım yılların büyük çoğunluğunda, sınıfta önemli bir zorluk yaşadım diyemem. Asıl zorluk öğretmen olarak sınıfın dışında yaşadıklarımды. Sınıfa taşımak istediğiniz ya da çocuklarınız için katkı sağlayacağını düşünmediğiniz bir çalışmanın yöneticiniz tarafından size iletilmesi ve çözüm bulma çabalarınıza karşılık da inisiyatif almak, arkasını doldurabilecek gerekçeleri ile evet ya da hayır diyebilmek yerine “böyle olması gerekiyor” cümleleriydi sanırım.

Fikrimi ve ihtiyacımı söylemekten hiçbir zaman vazgeçmedim, gerekçeleriyle savundum. İkna edilmek istedim ya da ikna etmeye çalıştım. Birlikte çalıştığım ve zorlandığımı düşündüğüm insanları anlamaya çalıştım hatta bu ihtiyaçtan kendime döndüm ve pek çok eğitimler aldım. “Zor insanlarla baş etme” diye bir eğitim bile almışlığım var Koçluk eğitimi

YÖM

YENİLİKÇİ ÖĞRENME OKULLARI

anaokulu - ilkokul - ortaokul

aldım, derdim başkasına değil kendime koçluk yapmaktı. Çünkü bazen bu zor durumlar sizi kilitliyor ve hatta iş yapamaz hale geliyorsunuz. Performansınız düşüyor, sağlık sorunlarınız başlıyor ve dahası öğrenilmiş çaresizliğe dönüşebiliyor. Nasıl olsa değişmez, böyle gelmiş böyle gidecek, ne yapsan faydasız gibi...

Yine başa döndüm eğitimci olarak çalışmak çocuklar boyutunda değil yetişkinler boyutunda zorluklar taşıyor. İster yönetici olun, ister yönetilen. Ben uzun yıllar özellikle de kendi bulunduğum sektörde yönetici lafını hiç sevmedim. İsmim kişilere yüklediği ağır bir yük var. "Yönetmek". Kimi? Nasıl? Niye? Bu sorulara cevap aradım hep. Eğitim sektöründe öğretmen olursunuz, bir gün gelir müdür yardımcısı ya da müdür olursunuz ama aslında siz öğretmensinizdir. İsim değişir ama yaptığınız iş, ortak pay aynıdır: Çocuklar. O nedenle ben kendimi bugün bulunduğum yerde öğrenme yoldaşı, kolaylaştırıcı olarak nitelendiriyorum ve öyle de olmak için sürekli çevremden geri bildirim almaya çalışıyorum.

EĞİTİM DUYGUSAL BİR İŞ

Eğitim sektöründe kadın yönetici sayısının artması için neler önerirsiniz?

Önce kadınların kendi yapabileceklerine olan güvenlerinin tazelenmesine ve - varsa engeller - onları aşmak için inatçı olmasına ihtiyaç var. Cam Tavan sendromu değil mi bizi çoğu zaman yapmak istediklerimizden alıkoyan, önüne pek çok "olmaz, olamaz" için nedenler sıralatan? Kadın olmanın yani kadın beyninin özelliklerini de unutmamak gerekir. Sıralar, öncelik belirler, detaycıdır, önünü - arkasını düşünür, işini garantiye alır. Tüm bu bağlamda kendisine çevresel etkilenmeleri de eklediğinde yönetici olmak konusunda geri durmak ya da durdurulmak kolay hale geliyor.

Bizim evimizde her tür iş bölüşülmüş ve ortak yapılmaya evrilmiştir. Birbirimizin yapmak istedikleri konusunda keşkeler

yaşamamak için birbirimize kolaylaştırıcı olmaya çalışırız. Elbette eğitim sektöründe özellikle de özel sektörde kadın yönetici sayısının artmaya devam ettiğini söylemek gerekir. Bazen kadınlar da ek bir sorumluluk almak konusunda istekli olmayabiliyorlar hele ki ev yaşantılarında bir paylaşım ve ortak hareket yoksa... Eğitim sektörünün kadın yöneticilere ihtiyacı çok. Neden mi? Önsözlerin ve duyguların yoğunluğuna ihtiyaç çok çünkü duygusal bir iş eğitim, tabi duygularımızı yönetebildiğimiz ölçüde!

Teknolojinin yarattığı imkânlar kadınların iş yaşamını nasıl etkiliyor?

Eğitim sektöründe çocuklarla geçireceğimiz nitelikli saatler diye bakarsanız elbette ki okulumuzda olduğumuz günleri çok özölüyoruz. Çocukların bireysel ihtiyaçlarını fark etmek, onlara temas edebilmek bu dönemde zor. Benzer şekilde öğretmenlerimizin de bizleri gördüğü yerde sorular sorduğu, yeri gelir dertleşmek ister, bazen iyi yaptığı işleri duymak ister vb süreçleri yaşayamıyoruz. Öğretmenler Odası meğerse ne tatlı sohbetlerin edildiği yerlermiş, biz öğretmenler Odası halini çevrimine taşıdık. Bir araya geliyoruz sohbet edip eğleniyoruz.

Bu dönemden önce de bizler plan yapmak, daha çok araştırmak, dünyayı takip edip sınıflarımıza taşımak üzere teknolojik araçları kullanıyor ve orada oldukça fazla zaman geçiriyorduk, tek farkla bunları okul saatleri dışında yapıyorduk. Şimdi ise okul saatleri günün

her saatine yayıldığı için her an aslında içindeyiz. Bu zorlayıcı bir hal de aldı, yeni araçlar keşfetmek ve bunları sınıflara taşımak mesai kavramımızı ortadan kaldırdı, çoğumuzun aile yaşamının düzenini değiştirdi.

Bundan bağımsız olarak teknolojinin bizlere sunduğu olanakları düşündüğümde de yine bu dönemle birlikte fark ettiğimiz ve bizleri kolaylaştıran bir yanı var. Örneğin veli görüşmelerini, öğretmen toplantılarını, farklı şehirde olan okulumuz ile ortak toplantıları, plan - proje üretebilmek için pek çok kolaylaştırıcı ve mekândan bağımsız çalışma olanaklarına sahip hale geldik.

Türkiye'de kadınların öncelikli sorunları hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu kapsamda neler yapılması gerekiyor?

Çalışma yaşamında özlük hakları ve çalıştıkları alanlarda seslerini duyurmak ile ilgili sorunlar var elbette. Örneğin yeni bir iş yerine başlarken mülakatlarda ilk sorulan sorular arasında evli misiniz? Doğum yapmakla ilgili bir plan var mı? Cevabınız evet ise kim bakacak? Tekrar hemen başlayabilecek misiniz çalışmaya? Arka planda zihinlerde performans düşer mi? gibi... Çalışmıyorsanız bu sefer de ev kadını olmanın da bir meslek grubundan sayılmaması önemli bir sorun bana göre çünkü o durumda beklenti o kadar artıyor ki evdeki her şeyden ve herkesten sorumlu olmak gibi... Konda'nın 2018'de yayımladığı bir raporun sonuçlarına göre, çalışan ve evde olan kadınlar için çoğu zaman tüm rollerin karıştığı görülüyor.

Biz eğitimciler öncelikle çocuklarımızla yaptığımız çalışmalarda cinsiyetçi olmayan söylemlerle ilerliyoruz. Etki alanımızda ulaşabildiğimiz ebeveynlerle de bu konuları çalışıyoruz. Evdeki rollerden tutun da sözler, konuşmalar, tavır ve davranışlara kadar... Bazen ileri gidip ebeveynlerin ebeveynlerine de ulaştığımız oluyor. Çünkü pek çok alanda bakıyoruz kültürel bir kodlama var. Çocuklarımızın öncelikle bu geleneksel kadın kodlamalarından etkilenmemesi ve özerk bireyler olabilmesi için çalışıyoruz.

EĞİTİM SEKTÖRÜNDE YÖNETİCİ OLMANIN ZOR VE KOLAY YANLARI NELER?

Daha önce de bahsettiğim gibi eğitim duygusal bir iş. Sürekli iletişim halinde olmanız ve karşılıklı paylaşım yaptığınız, anlamayı ve anlaşılmayı beklediğiniz canlı bir organizma. Eğitim sektöründe ister öğretmen olun, ister yönetici, her yerde ve her zaman çocuklarla birlikte olduğunuzda ve odağınızı, çalışma biçiminizi onlarla geçirdiğiniz zaman olarak tasarladığınızda ki ben öyle yaptığım için kullanmadığım bir müdür odam var; okulda olmak, meslektaşlarınızla çalışmak ve iş üretmek oldukça kolay. Öğretmen olduğumu ve asıl mesleğimin öğretmenlik olduğunu

hiç unutmadan bütün süreçlerde yer aldığım için, birlikte çalıştığım arkadaşlarımdan benim yönetici yanıma çok hissettiklerini sanmıyorum. Zor olan pandeminin getirdikleri oldu. Çünkü bu dönem hepimizin işi o kadar zor ki ebeveynlerin, öğretmenlerin, öğrencilerin, okul çalışanlarının kısacası tüm okul topluluğunun... Birbirimize karşı sorumluluklarımız, haberleşme ve bilgi alma ihtiyacımız daha da önemlisi birlikte, bir arada olamamanın verdiği boşluk hem iletişim anlamında hem de süreci uzaktan yürütmek anlamında zor elbette, kim için kolay ki!

Nihal Can

Kadınların

4 BÜYÜK SORUNU

Kadınların yaşadığı en büyük sorunu, 'Şiddet', ikinci sırada 'işsizlik', üçüncü sırada "eşitsizlik" dördüncü sırada ise 'eğitimsizlik' olarak sıralayan Vatan Eğitim Kurumları Basın Ekspres Kampüsü Anaokul - İlkokul Müdürü Nihal Can, "Kadınlar, ne yazık ki sadece "kadın" olmaktan kaynaklı, sosyal, siyasal ve ekonomik olarak, her dönem ve pek çok toplumda, en dezavantajlı kesimlerinden birini oluşturuyorlar." diye konuştu.

olarak kabul görmüş durumdadır. Bu anlamda dünya nüfusunun yaklaşık olarak %50'sini oluşturan kadınların eğitimi ve toplumsal hayata katılımı büyük önem arz etmektedir.

Bir kadının hayatın insan eliyle kurgulanmış hiçbir alanında avantajlı olduğunu sanmıyorum. Benim bulunduğum sektörde de durum farklı değil.

Toplumsal hayat, dünyanın her yerinde olduğu gibi ülkemizde de erkek eliyle şekilleniyor. Bu da ister istemez, rekabetin doğasına erkek lehine bir anlayışın ve önyargının oluşmasına hizmet ediyor. Bunun birçok nedeni var ama basit bir örnekle bu 'haksız' rekabet ortamını açıklamaya çalışayım. Yöneticilik, ister istemez apaçık rekabetin ve zaman zaman mücadelelerin yaşandığı bir alan. Öte yandan uzun saatler mesai gerektiren bir pozisyon. Ancak kadının günlük hayatı, işinden ibaret değil ki! O hem evini çekip çeviren hem anne olan, bu vasfını ve sorumluluğunu

ömür boyu sürdürmek zorunda olan birisi. Erkek yönetici, istisnalar dışında işinden evine döner, işin dışındaki hayatı annesi ya da eşi tarafından çoktan dizayn edilmiştir. Oysa kadının işi kadar önemli olan bir diğer uğraşı da işinden evine döndüğünde başlar. O ev denilen küçük fabrikada sayısız iş ve emek üretilir. Bu emeğin çok büyük bir bölümünden erkeğin haberi bile olmaz. Çalışan kadın bu işleri üretedursun, erkek çoktan aktif dinlenmeye geçmiştir. O geç gelecektir, arkadaşlarıyla buluşacaktır, yemeği o gün dışarıda yiyecektir. Ancak aynı saatlerde çalışan kadın, eviyle, çocuğuyla ilgilenmek, onların ihtiyaçlarını karşılamak durumundadır. Yıllar boyunca sosyal düzen böyle devam ediyorsa kadın yöneticinin ne gibi bir avantajı olabilir ki!

Öte yandan hep yakınılan bir şeydir ve genellikle doğrudur da: Kadınlar daha az ücret alır...

Nihal Hanım öncelikle eğitimde kadın yönetici olmanın avantaj ve dezavantajları hakkında düşüncelerinizi bizimle paylaşabilir misiniz?

Eğitim bir milletin en temel ve vazgeçilmez unsuru olmakla birlikte dinamik özelliğiyle ön plana çıkmakta ve önemini korumaktadır. Gelişmiş ülkelerin yapısal olarak vazgeçilmez ögesi olan eğitim geliştirmekte olan ülkelerin de üzerinde önemle durduğu bir konudur. 2000'li yıllardan sonra dünya daha süratli bir şekilde dönüşüm ve değişim süreci içine girmiştir. Bu değişimler ve dönüşümlerden en çok eğitim etkilenmekte ve bu değişim ve dönüşümü en fazla etkileyen de yine eğitimidir. Eğitim cinsiyet farklılığı gözetmeksizin her bireyin temel hakkı

Kariyer yükselişinde daha büyük engellerle karşılaşır. İş ortamında hakkını savunma noktasında daha kırılğan davranışlar sergilerler. Ama yine de istisnai durum için bir parantez açmalıyım. Çok nadiren de olsa bütün bunların böyle ilerlemediği aileler, evler ve işyerleri de vardır.

EĞİTİM KADINLARIN DOĞASINA DAHA UYGUN

Siz eğitim sektörünü neden tercih ettiniz?

Bu soruya kendi adıma cevap versem de eğitim sektöründe sayısız kadın öğretmen ve yöneticinin hislerine tercüman olurum diye düşünüyorum. Kadının bir anne ya da anne adayı olarak çocuklarla kurduğu dolaysız ilişki, eğitim sektöründeki varlık nedenini de açıklamaktadır. Kadınlar, eğitimciliği, öğretmenliği daha çok seviyorlar. Çünkü bu onların doğasına, şefkatli ve sabırlı yapısına daha uygun bir iş. Belki bir önceki soruya bir farklı cevap da olabilir bu durum. Kadınların çocuklarla kurduğu dolaysız, görece daha sevgi dolu ilişki, onların eğitim sektöründeki tek avantajı gibi görülebilir.

İş yaşamında ne türden zorluklar yaşadınız? Bu engelleri nasıl aştınız?

Kadının iş hayatındaki rolünün ve payının artması her şeyden önce ideolojik, siyasi ve sosyal tercihlerle ve kabullerle ilgilidir. Ülkemizde hala kızlarını okutup bir meslek sahibi yapmamak istemeyen, annesini, eşini, kız kardeşini eve hapsedmek isteyen kesimler vardır ve bu kesimler öyle marjinal bir orandan ibaret değildir. Bu direnç kırılmadığı sürece sadece eğitim sektöründe değil, toplumsal hayatın hiçbir alanında kadınlar laıyığıyla yer alamazlar.

Uzun yıllardır aynı kurumda çalışıyorum. Bunun nedenlerinden biri de bana bir kadın yönetici olarak anlayışlı davranılması ve zaman zaman destek olunmasıdır. Ama her kurumda böyle olmadığını, kadın yöneticilerin iş hayatı dışındaki süreçleri yönetirken çok ciddi sorunlar yaşadığını, aile düzenlerinin bozulduğunu, çocuklarına ve ailenin diğer fertlerine 'yeterince' zaman ayıramadıklarını, bütün bunlar yüzünden birçok sıkıntı yaşayıp, suçlandıklarını ya da suçluluk duyduklarını biliyorum.

TEKNOLOĞİ ÇALIŞAN KADINLARIN ÖNÜNÜ AÇTI

Teknolojinin yarattığı imkanlar kadınların iş yaşamını nasıl etkiliyor?

Sanırım teknoloji, kadının toplumsal hayattaki varlığına önemli katkıda bulundu. Özellikle dijital teknoloji, iş ve üretim ortamını ofislere ve konforlu ortamlara taşıdı. Bu da kadınların o ortamlarda daha rahat meslek edininip çalışabilmesi, daha kolay iş talep edebilmesi anlamına geliyor. Bu anlamda teknoloji, çalışan kadınların önünü açtı diyebiliriz.

YÖNETİCİLİK STRESLİ BİR GÖREV

Diğer sektörlerle karşılaştırıldığında eğitim sektöründe yönetici olmanın zor ve kolay yanları neler?

Dışarıdan bakıldığında yönetici olmak daha az stresli bir iştir. Yöneticiler toplantı yaparlar, plan yaparlar, koordine ederler, yol gösterirler, karar alırlar. Üstelik yöneticilerin sahip oldukları ayrıcalıklar her çalışana cezbeder.

Ama gerçekte durum dışarıdan görüldüğü gibi değildir. Hangi kademedede olursa olsun yöneticilik

aynı anda birçok rolü üstlenmeyi gerektiren son derece stresli bir görevdir. Bir yönetici ne kadar sorumluluk alıp yükselirse, stresi de o kadar artar.

Eğitimden söz ettiğimizde ise çocuk ve gençlerin hayata hazırlanmasından söz ediyoruz. Kadın bunu zaten anne olarak yapıyor ve bu konuda tecrübeli. Öte yandan belki bu yatkınlık eğitim sektöründe kadını bir yönetici ve eğitimci olarak bir adım önde yapıyor. Öte yandan eğitim çok uzun vadeli ve müthiş sabır isteyen bir iş. Ben yine hayatın odağındaki kadının erkeğe nazaran daha sabırlı olduğunu, sabrın da eğitim sektöründe çok insani bir vasıf olduğunu biliyorum kıymetli bir şey olduğunu biliyorum.

KADINLAR 4 DUVARDAN KURTULMALI!

Türkiye'de kadınların öncelikli sorunları hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu bağlamda neler yapılmalı?

Kadınlarının en büyük sorunu, 'Şiddet'. İkinci sırada 'İşsizlik', üçüncü sırada "eşitsizlik" dördüncü sırada ise 'eğitimsizlik' geliyor.

Bugün, altı buçuk milyarı aşan dünya nüfusunun yarısı kadındır. Kadınlar, ne yazık ki sadece "kadın" olmaktan kaynaklı, sosyal, siyasal ve ekonomik olarak, her dönem ve pek çok toplumda, en dezavantajlı kesimlerinden birini oluşturuyorlar. Bu "dezavantajlılık" hali, "süreğen" olmasına karşın, kamuoyunun dikkatini ancak 8 Mart'larda kimi başlıklara çekmek mümkün olabiliyor.

Toplumun bir kesiminde çalışan kadına dair bir önyargı var. Nedir o ön yargı? Kadının varlık nedenini evin dört duvarları içinde hapsedmek. Bunu el birliğiyle çözersek kadınlar diğer sorunların üstesinden kolayca gelecektir.

KADIN DEĞİŞİR TOPLUM DEĞİŞİR

ZELİŞ KURT

Haykiran Adem Saatçi
İlkokulu Öğretmeni

Ben Zeliş Öğretmen. Mesleğimde 15.yılıma çalışıyorum. Uzun yıllardır görev yaptığım İzmir Menemen Haykiran Köyü'nde ilkokul Öğretmeniyim. Öğretmenlik mesleğinin çocuklara sadece okuma yazma ve matematik öğretmek olmadığını aynı zamanda sosyal duygusal olarak güçlü bireyler olmaları, kendilerine güvenmeleri ve geriye dönüp baktıklarında güzel keyifli okul anıları olmasını hedefledim. Tüm çabam ve

çalışmalarım bu yönde ilerlerken çocuklara daha fazla dokunabilmek için annelerle de temaslar kurmaya başladım. Biliyordum ki; bir çocuğun hayatında annenin yeri çok önemli. Ve yine biliyordum ki; Toplumun gelişimi ve refahı için anneleri kadınları desteklemek ve güçlü bireyler olmalarını sağlamalıyız. Ve biz öğretmenler sadece bulunmuş olduğumuz sınıflara değil; sınıf dışına, okula, köye, mahalleye, şehrimize de dokunmalıyız. Bir öğretmenin Birikimleri ve çevresiyle beraber atacağı adımları bir yıllık hareketini başlatabilir.

İşte bu düşüncelere sahip bir öğretmen olarak yapabileceklerimi gördüm ve benim hikayem de tam olarak böyle başladı. Uzun yıllardır çalışmış olduğum Haykiran Köyü Haykiran Adem Saatçi İlkokulu öğretmeni olarak hem ebeveynlerime hem köydeki diğer kadınlarla iş birliği içinde yapabileceğimiz çok şey olduğunu fark ettim. Kadın Değişir Toplum

Değişir hareketi başlattım.

Toplumun gelişmesinde kadının eğitimi, sosyalleşmesi ve iş dünyasına katılımı; çocuğu, çevresi ve topluma katkısı anlamında önemli yer tutmaktadır. Okulda verilen eğitimin değeri ne kadar önemli olsa da çocukların temas halinde oldukları yer ailedir ve aile içinde de çoğunluk annedir. Annenin çocuğun yaşamında, meslek seçiminde, davranışlarında vs. çok etkili olduğu çeşitli bilimsel araştırmalar ile ispatlanmıştır. Bu kapsamda kadınlarımızın çocuklarıyla ve çevreleriyle olan ilişkilerinin daha sağlıklı olması için Kadın Değişir Toplum Değişir projesiyle köyümde çeşitli çalışmalar yaptım. Amacım dolaylı gibi gözükse de en temelde problemi kayağından çözmeye çalışmaktı. Çünkü mutlu ve bilinçli anne çocuğu ile sağlıklı ve güvenli ilişkiler kuracak, çocuğunun yaşamındaki temel yönlendirmelerde doğru kararlar alacaktı. Bu düşüncelerle

başladığım projede ilk öncelikli olarak kadınlarla bir olmaya birbirimizi anlamaya çalıştım. Bu proje ile "ne hedefleyeceğiz ve nasıl bir noktaya gelmeyi planlıyoruz" üzerine düşündüm. İlk etapta kendi velilerimle başladığım çalışmalar, şu an Menemen merkez de dahil olmak üzere birçok Haykiran Köyü, Çukur Köy, Yanık Köy, Hasanlar Köyü, Kesik Köy, Emiralem, Bozalan Köyünden kadınlarla devam etmektedir. Üç yıl içinde tiyatro, konser etkinlikleri düzenledik. Bunun yanı sıra Haykiran Köyü meydanında kadınların el emeği ürünleri ve doğal gıda ürünleri ile bir Pazar açtık. 2019 yılı Aralık ayında ise bir kitap kulübü kurduk. İsmi de Haykiran Kadınlar Kitap Kulübü oldu. Kitap kulübünde önce kadın temalı kitaplarımızı belirliyor sonrasında yazarımızdan ya da sosyal medyadan duyuruya çıkarak kitapları emin ediyor ve kadınlara ulaştırıyordum. Kitaplar okunduktan sonra köy meydanında bulunan Atatürk Kütüphanesi'nde yazarımızla buluşuyor ve kitap üzerine sohbet ediyorduk. İlk konuşumuz Banu Tozluhurt idi. Kendisinin Dut Ağacı kitabını okuduk ve Banu köyümüze geldi. Yazara soruların sorulduğu çok keyifli bir sohbet oldu. Daha sonraki ay hepimizin tonton dededi Türk filmlerinin unutulmaz oyuncusu Hulusi Kentmen'in torunu Melek Kentmen'in Dedem adlı kitabını okuduk. Yazarımız Melek'i ve ton

dedemiz Hulusi Kentmen'i bizzat onun ağzından dinledik. Yeşilçam'a dair sohbet ve yazarımız Melek'in mütevazı hali kadınlarımızı da çok etkilemişti. Mart ayı gelip çatmıştı ve hepimizin bildiği gibi o uzun aylar eve kapanma zamanı gelmişti. Biz o güne kadar iki kitap daha okumuştuk ve yazarlarımızla buluşacaktık fakat olmadı. Hepimizin sağlıklı sınıandığı zor günlerde önceliğimiz bu süreci hızla atlatmaktı. Hal böyle olunca beş ay kadar kitap kulübü buluşamadı. Okumuş olduğumuz kitapların yazarlarıyla konuşmaya başladım ve buluşmamızı çevrimiçi ortamda yapmak ister misiniz diye sordum. Onlar da biz büyük zevkle buluşuruz yalnız bir şartla kabul ederiz dediler; pandemi sonrası köye geleceğiz. Bu çok güzel bir haberdirdi ve bu haberi kadınlara duyurdum. Yazarımız Aysu Şahli'nin Son adlı kitabı ve Nilüfer Canpolat Doğan'ın Sen Benim Kim Olduğumu Biliyor Musun? Kitabını çevrimiçi ortamda konuştuk. Aslında online olarak da buluşmaların olabileceğini gördük. Teknik anlamda giremeyenlere ben destek oldum ve bir şekilde buluştuk biz. Çok keyifli buluşmalar oldu. Her buluşma sonrası birbirimize ne kadar iyi geldiğimizi fark etmemiz çok güzeldi. Şimdi sırada Emel Şimşir'in Kapan kitabı var. Kendisiyle Mart ayında buluşacağız ve yine

online bir buluşma olacak. Online buluşmalarımızı sadece yazarlarla değil masal anlatıcısı, müzik gibi farklı alanlarla da şenlendirmeye çalışıyorum. Pandemi döneminde hepimiz gerek ruhsal gerek psikolojik olarak epey yıprandık. Kadınlar olarak yükümüz biraz fazlaydı ve bu buluşmalar gerçekten çok iyi geldi diyebilirim. Bu yazı size 8 Mart Dünya Kadınlar Günü için ulaştırdığımda ben de yine çevrimiçi platformda bu güne özel kadınlarla bir program yapıyor olacağım.

Kadın Değişir Toplum Değişir projesi süresince her zaman yanımda olan köy muhtarımız Sıtkı Şen'e ve projede yer alan tüm kadınlara çok teşekkür ediyorum. Projelerin devam edebilmesi için maddi ve manevi destekler çok çok önemlidir. Kadın Değişir Toplum Değişir projesi STK'ların, derneklerin, belediyelerin ve kurumların desteği ile ilerlemektedir. Siz okuyucularımızın da desteği projemiz için büyük önem taşımaktadır.

Son olarak Virginia Woolf'un "Bir kadın olarak benim bir ülkem yok. Kadın olarak benim ülkem tüm dünya." sözüyle bir kadın olarak, bir ülkem yok. Bir kadın olarak, bir ülkem olsun istemiyorum. Bir kadın olarak bütün dünya benim ülkem diyorum. Dünya hepimizin. Barış içinde yaşadığımız, cinsiyet ayrımı yapmaksızın tüm insanların eşit olduğu günlerde buluşmak dileğiyle...

SALGIN SINIFI ve EĞİTİMDE FIRSAT EŞİTLİĞİ

Alpaslan Dartan

Eğitim Uzmanı, Danışman, Eğitim Gazetecileri ve Yazarları Derneği Kurucu YK üyesi, PDR İst. Şb. Bşk. (2012-2017)

Covid 19 pandemisi nedeniyle zorlu bir yılı geride bırakmaya hazırlanan eğitim dünyası, geleceğe umutla bakabilmeyi istiyor. Bu hastalığın dünyadaki ölümcül etkisinin üzerinden tamı tamına bir yıl geçti. Hala aşı, maske ve mesafe üçgeninde tüm dünyanın bu hastalıktan bir an önce kurtulacağı zamanın gelmesini bekliyoruz. İnsani ilişkilerin ve değerlerin zaafa uğradığı bu dönemde en çok zarar gören kesimin çocuk, ergen ve yetişkin demeden tüm eğitim görenler ve eğitim dünyası olduğunu ve bu kesimin eğitim süreleri açısından en az bir yıllık kayıplarının oluştuğunu bilimsel araştırmalardan okuyoruz.

Sınavların gölgesinde ve sınavlara endeksli yürüyen bir eğitim sisteminin pandemi döneminde bile eğitimcileri, eğitime yön verenleri sıkıştırdığını görüyoruz. Ülkemizde son bir yılda ara ara açılıp kapanmalar olsa da uzun süredir yüz yüze eğitim alabilme olanağı olan iki grup bulunuyor. Sağlık gerekçeleri, çalışan ebeveynlerin fazlalığı nedeniyle okul öncesi yaş grupları ile sınava hazırlanan 8 ve 12. Sınıf öğrencileri. Sınav grupları kurs adı altında okullarda ya da kurs merkezlerinde uzun süredir yüz yüze eğitime erişebilmişlerdir. Resmi ya da özel kurumlar olsun özellikle bir yıldır okula hiç gitmeyen ara sınıfların (5-6 ve 7. Sınıflar, Hz. -9 -10 ve 11. Sınıflar) olması eğitimde fırsat eşitliğini oldukça zedelemiştir. Bu eşitsizliğin bir başka boyutu da çevrimiçi eğitime erişimde sorun yaşayan oldukça önemli bir öğrenci grubunun da bulunmasıdır. Okul hayattır ve açılmalıdır görüşünü destekleyen birisi

olarak eğitimde fırsat eşitsizliğini 5'e 10'a katlayan bu durumun üstesinden gelememeyi anlamakta zorlanıyorum. Hiçbir şey çocuklarımızın sağlığından önemli değil elbette ama bugün geldiğimiz noktada yerinde karar uygulamaları ile pek çok ilimizde eğitim öğretim faaliyetleri çok daha önceden de başlatılabilirdi. Bu konuda çok geç kalındığını düşünüyorum. Milli Eğitim Bakanlığının "İzleme Ve Değerlendirme Raporu 2020" kapsamında geçtiğimiz aylarda bir anket çalışması gerçekleştirdiğinde geçen ay yazdığım makalede söz etmiştim. "Küresel Salgın Döneminde Uzaktan Eğitim" başlığı ile yapılan bu çalışmanın sonuçlarında da bu eşitsizliği net biçimde görme fırsatı bulmuşuk. Bakanlığın yürüttüğü bu çalışmaya 41.430 öğrenci, 25.667 öğretmen, 2.197 okul yöneticisi ve 24.489 veli olmak üzere toplamda 93.783 kişi katılım sağlamıştı. Çalışma kapsamında öğrencilerin yaklaşık %20'sinin çevrimiçi dersleri takip edemediğini ve yoksunluk yaşadığını göstermişti. Mart - Nisan ayları özellikle özel okulların bir sonraki yılı planladıkları eğitim ve öğretim kadrosunu güçlendirdikleri ve eğitim öğretim ücretlerini belirleyerek yeni

kayıtları başlattıkları dönemlerdir. Bu aylarda başlayan hızlı trafik okulların açıldığı Eylül ayı ortalarına kadar sürer. Bu dönem sadece eğitim kurumları için değil ebeveynler için de önemli dönemlerdir. Özellikle okula yeni başlayacak okul öncesi ve ilkokul çocukları için ebeveynlerin okul arayışlarının başladığı bu aylarda okul tercihi önemli bir karar verme aşamasıdır ebeveynler için.

Mezun grupları dışında kalan ara sınıflarda bu dönemlerde çok sık okul değişiklikleri yaşandı özellikle Covid 19 salgını nedeniyle resmi ve özel kurumlar arasında oldukça geçişgenli bir yıl oldu. 1.450.000 bin civarında özel okul öğrencisinden yaklaşık 350-400 bin öğrencinin devletin resmi kurumlarına kayıtlarını aldıkları resmi makamlarca da ifade edilmektedir. Bu da aslında resmi ve özel kurumlarda velilerin çevrimiçi eğitimden yeterince fayda sağlayamadıklarının da başka bir göstergesi.

UNICEF'TEN BOŞ OKUL, BOŞ SIRA SERGİSİ

Sadece ülkemizde değil tüm dünyada benzer sorunların yaşandığına ilişkin UNICEF tarafından 3 ve 4 Mart 2021 tarihlerinde açıklanan iki çalışma raporu bulunuyor. Bu raporlarda dünya genelinde pandemi nedeniyle eğitime erişim sorunu yaşandığına ve adil ve eşitlikçi bir düzen oluşturulamamasına dikkat çekiliyor.

UNICEF'in yeni yayımladığı verilere göre, dünya genelinde 168 milyondan fazla çocuğun okulu Covid-19 kaynaklı önlemler nedeniyle neredeyse bir yıldır kapalı. Ayrıca, dünya genelinde yaklaşık 214 milyon çocuk, diğer bir deyişle her 7 çocuktan 1'i, yüz yüze eğitimlerin dörtte üçünden fazlasını kaçırmış görünüyor. Bu kapsamda da farkındalık yaratmak amacıyla

UNICEF, New York'taki Birleşmiş Milletler Genel Merkezi'nde "Salgın Sınıfı"

UNICEF Birleşmiş Milletler Genel Merkezinin bahçesine 168 milyon çocuğu temsilen 168 boş sıra ve okul çantası yerleştirilerek dikkatleri eğitim yoksunluğuna çekmiş oldu.

Yazılarımda zaman zaman resmi yazılara ve bakanlığın açıkladığı raporlara, istatistikî verilere göndermeler yapıyorum. Bu raporlardan birisi Millî Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim Verileri ve Bakanlığın Strateji Geliştirme Başkanlığının rutin olarak her yıl Mart ayı içerisinde bir önceki yıla ait yayınladığı "İdare Faaliyet Raporu" 'dur.

Millî Eğitim Bakanlığı "Strateji Geliştirme Başkanlığı" tarafından 03 Mart 2021 tarihinde yayınlanan "2020 İdare Faaliyet Raporu" ile birlikte son üç yılın raporlarına bakıldığında özellikle MEB personeli ile ilgili bilgiler ve MEB 'in güçlü ve zayıf yönlerine ilişkin bir öz değerlendirmeyi görmek mümkün.

Raporda, Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin yıllar bazında Gayri Safi Yurt İçi Hâsıla ve Merkezi Yönetim Bütçesine oranı (%) 'na da yer verilmiştir. Görüleceği üzere sorunların giderek arttığı bir ortamda bakanlığın bütçesinin Gayri Safi Yurt İçi Hasılaya oranının küçük de olsa düşüş gösterdiği anlaşılmaktadır;

» 2018 yılı Merkezi Yönetim Bütçesi içindeki payı % 12,13, Gayri Safi Yurt İçi Hasılaya oranı ise % 2,69

» 2019 yılı Merkezi Yönetim Bütçesi içindeki payı ise % 11,84,

Gayri Safi Yurt İçi Hasılaya oranı ise % 2,56

» 2020 yılında ise Merkezi Yönetim Bütçesi içindeki payı %11,45, Gayri Safi Yurt İçi Hasılaya oranı ise % 2,57 olmuştur.

İdare Faaliyet Raporunun son bölümünde ise MEB 2019-2023 Stratejik Planı'nda yer alan üstünlükler ve zayıflıklara atıfta bulunulmuştur. Burada zayıflıklar başlığında yer verilen noktalara da yer vermek istedim.

» Ortaöğretimde merkezi sınavla öğrenci alan okullarda kontenjanların öğrenci ve veli talepleri ile uyumsuzluğu

» Hayat boyu öğrenme kapsamındaki faaliyetlere ilişkin farkındalık düzeyinin düşük olması

» Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin tespitine yönelik etkili bir tarama ve tanılama sisteminin yeterliliği

» Zorunlu eğitimden ayrılmaların önlenmesine ilişkin etkili bir izleme ve önleme mekanizmasının olmaması

» Eğitim ve öğretim analizi sonucu bölgesel farklılıkların bulunması

» Bilimsel, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlere katılımın düşük olması

» Haftalık ders saatlerinin ve zorunlu derslerin öğrencilerin gelişim düzeylerine uygunluğuna ilişkin sorunların olması

» Yabancı dil eğitiminin tür ve ihtiyaca göre belirlenmemiş olması

» Ücretli öğretmen uygulaması

» İlköğretimde çocukların

düşünsel, duygusal ve fiziksel becerilerini geliştirecek ortamların istenilen düzeyde olmaması

» Seçmeli derslerin öğrencilerin ilgi ve yeteneklerinden çok öğretmen durumuna göre belirlenmesi

» Açık liselerdeki zorunlu eğitim çağındaki öğrenci sayısının artması ve kurumsal rehberlik süreçlerinin yeterince ayrılmaması

» Çalışanların motivasyon ve örgütsel bağlılık düzeylerinin düşük olması ve ödül - ceza sisteminin yetersizliği

» İnsan kaynaklarının/entelektüel sermayenin niteliği ve yeterliliğinin istenilen düzeyde olmaması

» Yönetim süreçlerinde iletişimin dikey yönlü olması

» Örgütsel öğrenme, bilgi paylaşımı ve birimler arası koordinasyon düzeyinin düşük olması

» Paydaş Yönetim Stratejisi bulunmaması ve uygulama düzeyinin yetersizliği

» Öğretmenlerin bazı bölgelerde daha uzun süreli çalışmasını sağlayacak teşvik edici mekanizmaların kurulmamış olması

» Derslik başına düşen öğrenci sayısında bölgesel farklılıklar ve ikili eğitim uygulamalarının olması

» Veriye dayalı politika geliştirme ve bütünleşik bir veri sisteminin istenilen düzeyde olmaması

» Mesleki ve teknik eğitimde ölçme değerlendirme sisteminin modüler eğitime (öğrenme çıktılarına) yönelik olmaması

» Öğretmenler için motive edici bir kariyer sisteminin olmaması

» Bireylerin özelliklerini ön plana çıkaran öğretim programlarının yeterlilik düzeyi

» Sözleşmeli ve kadrolu öğretmen grupları arasındaki özlük farkları

» Yetkilerin merkezde toplanmış olması ve taşra teşkilatının yetki sınırlılığı

» Ölçme ve değerlendirme sisteminin yetersiz olması

Hepsine göz gezdirdiğinizde çok doğru ve yerinde tespitlerle MEB'in içinde kaybolduğu çözüm bekleyen sorunlar yumağını görmek mümkün. Bunların pek çoğunun merkezden yönetim ile çözülebileceğini düşünüyorum. Yerel yöneticilerin inisiyatif olarak geliştirebilecekleri çözümlere alan yaratmak gerekmektedir.

TÜRKİYE'DE ÖĞRETMEN PLANLAMASI ve

Öğretmenin Mesleki Güçlenmesi

Öğretmen, çocuğun iyi olma halini ve akademik başarısını desteklemedeki kilit rolü nedeniyle eğitim sisteminin en önemli aktörlerinden. Öğretmenlere ilişkin politikalar, eğitim sisteminin bütününe etkilene gücüne sahiptir. Öğretmen politikalarının veri temelli, saydam ve katılımcı bir anlayışla geliştirilmesine katkı yapmasını amaçladığımız not, iki önemli alana odaklanıyor: işgücü bağlamında öğretmen planlaması ve öğretmenin güçlenmesi.

Politika notunun hazırlığı büyük oranda COVID-19 salgınının başlamasından önce tamamlanmış olduğu için sunulan öneriler salgın koşullarını yeterince dikkate almıyor. Öte yandan, sunulan öneriler, salgın döneminde de en az salgın öncesinde olduğu kadar önemini ve geçerliliğini koruyor.

ÖĞRETMEN PLANLAMASI

Öğretmen sayısı giderek artsa da öğretmen açığı kapanmıyor.

» Son 10 yılın verilerine göre her yıl ortalama 42 bin öğretmenin ilk ataması yapılıyor.

» Son 10 yılda öğretmen sayısı resmi kurumlarda %44, özel kurumlarda ise %244 arttı.

» 2019-20 eğitim-öğretim yılında toplam öğretmen sayısı 1.117.686. (Resmi: 942.936, Özel: 174.750)

» MEB bütçesinin %72,9'u personel giderlerine ayrılıyor.

» Nisan 2020'ye ait verilere göre net öğretmen ihtiyacı 74.836.

» 2019 yılına ilişkin Sayıştay Başkanlığı verilerine göre Türkiye genelinde 45.141 öğretmen norm kadro fazlası durumunda.

Öğretmen olmak isteyenlerin sayısı ihtiyacın üzerinde 2019 yılında

Türkiye'de öğretmen politikası alanındaki belirli sorunlara, bilimsel çalışmalar ile paydaş görüşlerine dayanan, uygulanabilir öneriler getirmek amacıyla hazırladığımız Türkiye'de Öğretmen Planlaması ve Öğretmenin Mesleki Güçlenmesi başlıklı politika notu yayımlandı.

285.674 kişi KPSS kapsamındaki Öğretmenlik Alan Bilgisi Testi'ne (ÖABT) girdi.

2017 yılına ilişkin ÖSYM verilerine ÖABT'ye giren adayların %47'si fen-edebiyat fakültesi mezunuydu. Toplam 91 öğretmenlik alanı içinde 83'ünde fen-edebiyat fakülteleri ağırlıkta olmak üzere diğer fakültelerden mezun olan kişiler de pedagojik formasyon sertifika programını tamamlayarak eğitim fakültesi mezunları gibi öğretmen olabiliyorlar.

Temmuz 2020'de Öğretmenlik Alanları, Atama ve Ders Okutma Esasları'nda değişiklik yapıldı. Böylece pedagojik formasyon sertifika programının yerini MEB ve YÖK işbirliğinde düzenlenen Öğretmenlik Meslek Bilgisi Tezsiz Yüksek Lisans Programı aldı.

Öğretmenlerin ortalama hizmet yılı ilden ile önemli ölçüde değişiyor.

2019 yılına ilişkin verilere göre Türkiye genelinde öğretmenlerin ortalama hizmet süresi 12,9 yıl. Bu süre,

» Şırnak'ta 2,4, Hakkari'de 2,6, Ağrı'da 3,7 yıldır (en düşük üç il).

» İzmir'de bu süre 16,9, Aydın'da 16,5, Yalova'da 16,1 yıldır (en yüksek üç il).

İller arası dengesizlikte geçmiş yıllara göre az da olsa bir düzelmeye söz konusu.

Ekim 2016'dan bu yana öğretmen ilk atamaları sözleşmeli olarak yapılıyor. 2019'da yapılan bir güncellemeyle sözleşmeli öğretmenler, ilk atandıkları kurumda 4 yıl (3 yıl sözleşmeli, 1

yıl da kadroya atandıktan sonra olmak üzere) kalmak zorundalar.

2015-2017 arasındaki verilere bakıldığında Türkiye'de görev yerinden ayrılan öğretmenlerin dörtte biri Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden ayrılmış ve ayrılan öğretmenlerin çoğu Marmara, İç Anadolu ve Ege bölgelerine gitmiştir.

2023 Eğitim Vizyonu'nda "Elverişsiz koşullarda görev yapan öğretmenlerimiz ve yöneticilerimiz için teşvik mekanizması" kurulması öngörülüyor.

ÖĞRETMEN PLANLAMASI ALANINA YÖNELİK ÖNERİLER

» Öğretmen atamalarına ve mevcut öğretmenlerin görevlendirilmelerine yön vermek üzere Türkiye'de öğretmen ihtiyacına ilişkin, öğrenci sayısındaki değişimi, iç göç-dış göç nedeniyle yaşanan öğrenci sirkülasyonunu, özel sektörün payında yaşanan değişimi, öğretim programlarındaki değişiklikleri, emeklilik ve diğer nedenlerle sistemden ayrılan öğretmenleri dikkate alan bir projeksiyon geliştirilmeli.

» Öğretmen ihtiyacının karşılanma düzeyini artırmak için MEB bütçesi öğretmen projeksiyonuna bağlı biçimde artırılmalı.

» MEB tarafından geliştirilecek öğretmen ihtiyacına ilişkin projeksiyonun uygulanabilirliğinin güvence altına alınması için

geliştirme sürecinde YÖK ve üniversiteler başta olmak üzere ilgili kamu kurumlarıyla işbirliği sağlanmalı. Projeksiyon, öğretmen yetiştiren yükseköğretim programlarının kontenjanlarının belirlenmesinde yol gösterici olmalı.

» MEB tarafından geliştirilecek projeksiyon kamuoyuyla paylaşılmalı ve projeksiyonun öğretmen olmak isteyen bireylerin seçimlerini biçimlendirmelerinde yol gösterici olmasının önü açılmalı.

» Eğitim fakültesi ve eğitim bilimleri fakültesi açma koşulları, niteliği artıracak standartlara bağlanarak güçleştirilmeli, daha az sayıda ve daha yüksek nitelikli programların artması hedeflenmeli.

» Tüm eğitim fakültelerinde aynı programın uygulanması konusu gözden geçirilmeli. Nitelikli öğretmenlik programları için asgari standartlar belirlenmeli; ancak, eğitim fakültelerinin farklılaştırılmış yüksek nitelikli öğretmenlik programları hazırlamalarına da fırsat verilmeli.

» Kamu personelinin atama ve yer değiştirme koşullarını düzenleyen mevzuat norm kadro fazlası durumdaki öğretmen sayısını azaltmak amacıyla iyileştirilmeli. Norm kadro fazlalığının diğer nedenleri saptanmalı, kamuoyuyla paylaşılmalı ve çözüm önerileri ilgili paydaşlarla tartışılmalı.

» Öğretmen politikaları kamu politikası içinde öncelikli bir konumda kabul edilerek eş durumundan atamalarda öğretmen hareketliliği mümkün olduğunca düşük düzeyde tutulmalı. Böylece öğretmenlerin ihtiyacın olduğu bölge ve kurumlarda görev yapmaya devam etmesi ve uzun vadede norm kadro fazlası öğretmen sayısının azalması sağlanmalı.

» Çalışma güclüğü bulunan kurumlarda ve yaşam koşullarının elverişsiz olduğu bölgelerde görev yapan öğretmenlerin desteklenmesine yönelik hedefler ayrıntılandırılmalı; maaş düzenlemesi, yıpranma payı, sosyal olanakların artırılması

EĞİTİM REFORMU GİRİŞİMİ

gibi teşvik edici etmenler göz ardı edilmemeli. Bu çerçevede, öğretmenlerin barınma olanaklarına özel önem verilmeli. Öğretmenlerin yaşam koşullarının iyileştirilmesi için ilgili tüm kamu kurumları arasında işbirliği sağlanmalı.

» Öğretmenlerin yaşam koşullarını iyileştirerek ihtiyacın bulunduğu bölge ve kurumlarda uzun süre kalmalarını güvence altında tutmak şartıyla, öğretmenlik mesleği içinde iki ayrı kadro uygulamasını ortadan kaldıran bir yasal düzenleme yapılmalı.

ÖĞRETMENİN GÜÇLENMESİ

Uluslararası Öğretme ve Öğrenme Araştırması (Teaching and Learning International Survey – TALIS) 2018 bulgularına göre, Türkiye'deki ortaokul öğretmenlerinin %93,6'sı, okul müdürlerinin ise %96,3'ü TALIS uygulamasından önceki 12 ayda en az bir mesleki gelişim etkinliğine katıldığını belirtiyor.

Mevcut durumda MEB tarafından yürütülen ve planlanan mesleki gelişime yönelik çalışmalar

» Hizmetiçi eğitim programları (standart eğitim programları)

» Mesleki gelişim programları

» Öğretmen Akademileri (Öğretmen Akademileri'nin 2021 itibarıyla yaşama geçmesi beklenen Öğretmen Destek Merkezleri'yle birleşmesi planlanıyor.)

» Okul Temelli Mesleki Gelişim (OTGM) (Okulun ve öğretmenin güçlenmesini bir arada ele alan bir yaklaşım olarak OTMG çalışmaları 2005 yılında başlatıldı, pilot çalışmalar yürütüldü ancak model yaygınlaşmadı.)

2023 Eğitim Vizyonu'nda

“Öğretmenlik Mesleği Uzmanlık Programı” aracılığıyla öğretmenlerin çeşitli uzmanlıklar temelinde kariyerlerini biçimlendireceği bir model öngörülüyor.

Öğretmenin mesleki güçlenmesinde kilit kavramlar

» Öğretmenin özne olması

» Öğretmenin özerkliği

» Meslektaşlar arası işbirliği ve dayanışma

» Sivil toplumla işbirliği

» Okul temelli mesleki gelişim

» Yerel koşullara özgü ihtiyaçlar

ÖĞRETMENİN GÜÇLENMESİ ALANINA YÖNELİK ÖNERİLER

■ Öğretmen yeterlikleri gözden geçirilerek, mesleki gelişime ilişkin çalışmalara yön vermeli. Mesleki güçlenme için yürütülen çalışmalar öğretmenin görev tanımı içerisinde sayılmalı.

■ Mesleki güçlenme alanında öğretmeni merkeze alan, öğretmenin kendi mesleki güçlenme ihtiyaçlarını belirlemede aktif rol aldığı bir yaklaşım benimsenmeli. Öğretmenin mesleki güçlenme ihtiyacını belirlerken öz-gözlem yapması desteklenmeli.

Öğretmen katılımı, mesleki gelişim çalışmalarının tasarımıyla itibaren gözetilmeli.

■ Öğretmen mesleki güçlenme ihtiyacını belirlerken akran gözleminden ve okul yöneticisinin gözleminden yararlanabilmeli. Gözleme ve geribildirim verme mekanizması öğretmeni “denetlemek” ya da “değerlendirmek” anlamına gelmeyen, öğretmene değil, okulun gelişimine odaklanan bir anlayış ve yöntemle işlemeli. Meslektaşlar arasında gelişim odaklı diyalog kurulması ön planda olmalı. Uzmanlık alanları

gözlemleme ve geribildirim verme olan müfettişler de sürece aynı yaklaşımla katılarak öğretmenlere ve yöneticilere destek olmalı.

■ Kurum içinde ve kurumlar arasında öğretmenlerin birbirleriyle deneyim paylaşımını ve akran öğrenmesini kolaylaştıran süreçlere alan açılmalı. Zümre çalışmaları bu bağlamda gözden geçirilmeli.

■ Öğretmeni çeşitli beceriler yönünden güçlendiren bireysel gelişime yönelik çalışmalar ile mesleki gelişimi bilimsel bir açıdan bir arada ele alan çalışmalar etki değerlendirmesi yapılarak güçlendirilmeli ve sonuçları kamuoyuyla paylaşılmalı. Böylece öğretmenin kişisel gelişiminin eğitim-öğretimin niteliğine olumlu katkı yapma potansiyeli desteklenmeli.

■ MEB, öğretmenlerin mesleki güçlenmesini yerel koşulları dikkate alarak desteklemeli. Öğretmenlerin mesleki gelişim ihtiyaçlarının okul ortamında karşılanmasını önceliklendiren okul temelli mesleki gelişim modeli işlevselleştirilmeli ve okulların sorunlarını belirleme, çözüm geliştirme ve uygulamalarının önü açılmalı. Okul profili değerlendirme verileri, bu amaç doğrultusunda kullanılabilir. Okulların kendi gelişimleri için kullanabilecekleri bir bütçeye sahip olmaları amacıyla okul bazlı bütçeleme işlevselleştirilmeli.

■ MEB tarafından sunulan mesleki gelişim odaklı hizmetler, ihtiyaçların etkili bir biçimde karşılanıp karşılanmadığının izlenmesi için sürekli ve bağımsız bir dış değerlendirmeye tâbi tutulmalı, programların etki değerlendirmesi yapılmalı, programların nasıl sürdürüleceğine etki değerlendirme sonuçları doğrultusunda karar verilmeli.

■ MEB tarafından sunulan mesleki gelişim çalışmaları ekonomik ve fiziksel açılardan erişilebilir ve kapsayıcı olmalı. Çevrimiçi araçların kullanımı sürmeli; ancak bu araçların yüz yüze çalışmaların yerini alması beklenmemeli ve hibrit yöntemlerden yararlanılmalı. Çevrimiçi araçlar öğretmenlerin birbirlerine aktarımda bulunmasını ve iyi örneklerin yaygınlaşmasını desteklemeli.

■ Mesleki güçlenme için ayrılan kamu kaynaklarının hesapverebilirlik ilkesi doğrultusunda en verimli biçimde kullanılması sağlanmalı. Bu amaçla, yeni girişimlerin yaygınlaşmadan önce pilotlanması başta olmak üzere verimliliği gözeterek uygulamalar sistematik olarak sürdürülmeli.

■ Öğretmenler için çeşitlendirilmiş uzmanlık alanları belirlenmeli; uzmanlık kazanmanın yöntemleri yüksek standartlara sahip, saydam ve kapsayıcı olmalı. Uzman öğretmenlerin mesleki gelişim çalışmalarında eğitmen, danışman ya da mentor olarak görev alabilmeleri sağlanmalı. Böylece uzman ihtiyacını gidermek için MEB içerisinde kendini sürekli yenileyen bir havuz oluşturulmalı.

■ Üst politikalarından okul içi uygulamalara kadar çeşitli aşamalarda öğretmenlerin karar alma süreçlerine etkili bir biçimde katılmasının önü açılmalı. Öğretmenin, eğitimin temel amaçları ve ilkeleri korunarak özerk çalışabilmesi, özgün çalışmalar üretebilmesi desteklenmeli.

SONUÇ

Nitelikli eğitimin herkes için erişilebilir kılınmasının sosyal ve ekonomik yaşam için önemi göz önüne alınırsa öğretmen politikalarını önceliklendirip gerekli iyileştirmeleri yaşama geçirmek için her türlü siyasi ve ekonomik önlemin alınması gerekir. Bu belgedeki önerilerin yaşama geçmesi için önkoşulun öğretmen politikalarının önemi üzerinde uzlaşma sağlanması olduğu söylenebilir. Öğretmenlik mesleğine yönelik toplumsal algıyı olumlu yönde etkileyecek girişimler de bu uzlaşmanın sağlanmasını destekleyebilir.

Bu belgede sunulan önerilerin bir bölümünün yaşama geçmesi, başka önkoşullara da bağlıdır. Örneğin, öğretmenlerin "dezavantajlı" bölgelerde istihdamına ilişkin öneriler yasal düzenleme gerektirebilir. Taslağı hazırlanan ancak henüz kamuoyuyla paylaşılmayan Öğretmenlik Meslek Kanunu, gerekli dayanağı oluşturmak için bir fırsat olarak

görülebilir. MEB ile diğer kamu kuruluşları arasındaki işbirliği ve koordinasyon da belirli önerilerin yaşama geçmesi için önkoşuldur. Örneğin, öğretmen arz ve talebinin dengelenmesinde MEB, YÖK ve üniversiteler arasındaki işbirliği büyük önem taşır.

Bu çalışmadaki öneriler iki ayrı başlık altında toplanmış olsa da öğretmen planlaması ve öğretmenin güçlenmesine ilişkin öneriler belirli noktalarda önemli ölçüde kesişiyor. Örneğin, "dezavantajlı" bölgelerde öğretmenlerin uzun süre kalmalarını sağlamak planlamanın konusuyken öğretmenlere bu amaçla sunulacak teşvikler ve destekler öğretmenlerin güçlenmesiyle yakından ilişkilidir. Bu çalışmanın kapsamı dışında tutulan konular da kapsanan konularla sıkı bir bağ içindedir. Örneğin, hizmet öncesi öğretmen eğitimi, öğretmenin mesleki gelişim ihtiyacına etki eden önemli bir boyuttur.

Gelecek çalışmalarda öğretmen politikasının başka alanlarına ve alanlar arasındaki kesişimlere odaklanmak yararlı olabilir.

Dünya Bankası tarafından hazırlanan bir rapora göre otomasyonun artmasıyla pek çok mesleki beceri önemini yitiriyor; ileri bilişsel beceriler ile sosyal-davranışsal beceriler önem kazanıyor.⁷⁷ Öğretmenlik mesleğinin bu durumdan nasıl etkilendiği, bu çalışma kapsamında yeterince tartışılmayan ancak gelecek tartışmalarda üzerinde durulabilecek bir sorudur.

Bu çalışmadaki öneriler, kapsamlı bir araştırma ve çeşitli paydaşlardan alınan görüşler doğrultusunda hazırlandı. Zaman içerisinde MEB tarafından denenmiş modeller gözden geçirildi. Pek çok akademik çalışma tarandı. Süreç içerisinde çok sayıda kişiye ve kuruma ulaşılmış olsa da eğitim politikasıyla ilişkili evrenin genişliği göz önüne alındığında önerilerin çeşitli paydaşlarla birlikte tartışılmaya devam etmesi gereklidir ve yararlı olacaktır. Bu çalışma, hazır bir reçete olarak değil, politika yapım süreçlerinde yararlanılacak güvenilir bir kaynak olarak değerlendirilmelidir.

Dijital Eğitim Mimarı Advancity'den eğitim kurumlarına özel uçtan uca çözüm

FATİH YALÇINKAYA
Advancity – K12 Satış Direktörü

Pandemi eğitim sektöründeki tüm dinamikleri sarsıcı biçimde değiştirirken eğitimde dijital dönüşümden ne anlaşılması gerektiğini tüm kurumlar yaşayarak tecrübe ettiler.

"Eğitim artık eskisi gibi olmayacak!"

Evet, bu farkındalığın artması çok olumlu ancak yeterli değil. Çünkü birçok konudaki ihtiyaçları çok farklı yazılımlarla çözerken, veli ve öğrencinin başının döndüğü, hatta öğretmenlerin dahi çok zorlandığı bir deneyim haline geldiğini görüyoruz ki bunun daha basit, daha akıllı bir çözümü olmalı.

İşte, 20 yılı aşkın süredir uzaktan eğitim ve dijital eğitim çözümleri geliştiren Advancity tarafından 4 yıllık bir çalışmanın sonucu olarak ortaya çıkan İKAMPÜS - Akıllı Okulum uygulaması ile tam da hedeflenen şey bu ihtiyaçlara bütünsel bir çözüm ortaya koymak.

İKAMPÜS, bir okulun ihtiyaç duyduğu öğrenci işleri, idari işler, mali işler, iletişim ve uzaktan eğitim ihtiyaçlarının tamamını kapsayan uçtan uca bir çözüm. Üstelik de %100 yerli.

» ÖĞRENCİ İŞLERİ

Okul kayıt işlemlerinden, revir, servis, kulüp yönetimlerine

» İDARİ İŞLER

İnsan kaynaklarından tedarik ve evrak yönetimi, ortak alan (kütüphane, konferans salonları, vb) yönetimine

» MALİ İŞLER

Muhasebe, online tahsilat, e-fatura

» E-TİCARET VE KARTLI ÇÖZÜMLER

Sanal mağaza, harcama limitli öğrenci kartları

» İLETİŞİM

Okul, öğretmen, öğrenci ve veli duyuru ve bilgilendirmeleri

» UZAKTAN EĞİTİM

Online sanal sınıf uygulaması, içerik portalı - akıllı video, online sınav, anket, ödevlendirme

» MOBİL UYGULAMA

Web dışında iOS&Android tabanlı tüm cihazlardan kullanabilme

» ÇOKLU KAMPÜS VE KURS YÖNETİMİ

Birden fazla kampüs, etüt, kurs, anaokulu için yönetim modülleri

» DİNAMİK RAPORLAMA

Okula ait tüm bilgilere anlık ulaşılabilen grafik görselli raporlar Ve daha fazlası...

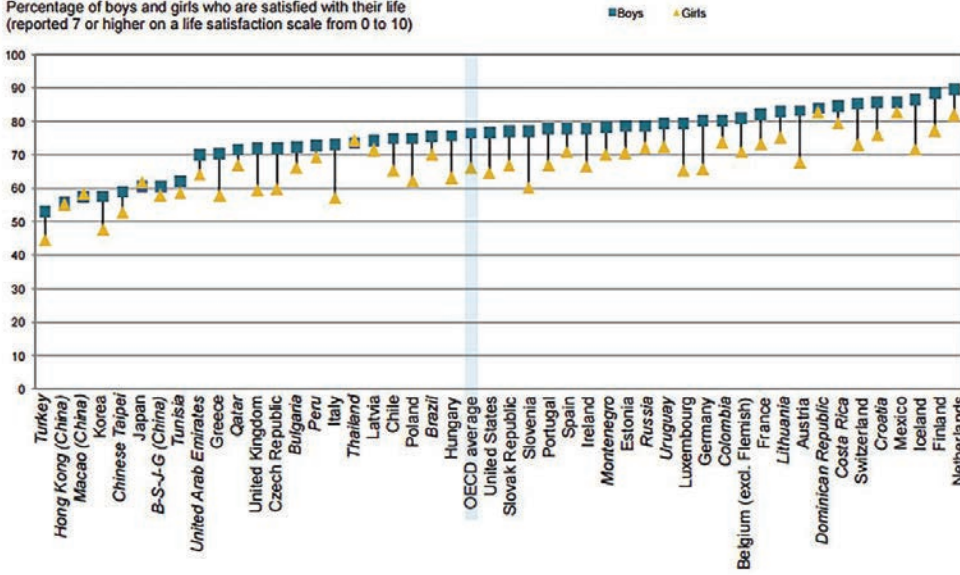
Yani kısacası, dijital eğitim için tek noktadan tüm ihtiyaçlarınızı karşılayabilmek istiyorsanız İKAMPÜS- Akıllı Okulum mutlaka değerlendirmeniz gereken size artı değer katacak bir çözüm olarak öne çıkıyor.

Advancity olarak, üniversitelerde uzaktan eğitim alanında bir numaralı çözüm sağlayıcısıyız. 3 milyona yaklaşan kullanıcıya hizmet sunan yerli bir firma olarak, Türkiye'de eğitime katkı sağlamaktan dolayı gurur duyuyoruz. Amacımız, hep daha iyi ve inovatif ürünler yapmak ki İKAMPÜS bu anlamda anaokulu, ilk-orta-lise ve özel kurslara yönelik çok detaylı düşünülmüş, sektördeki en kapsayıcı çözüm... Üstelik bilgi güvenliği açısından belirtmek isteriz ki tamamen yerli ve KVKK uyumlu...

PISA İyi Oluş (Well-Being)

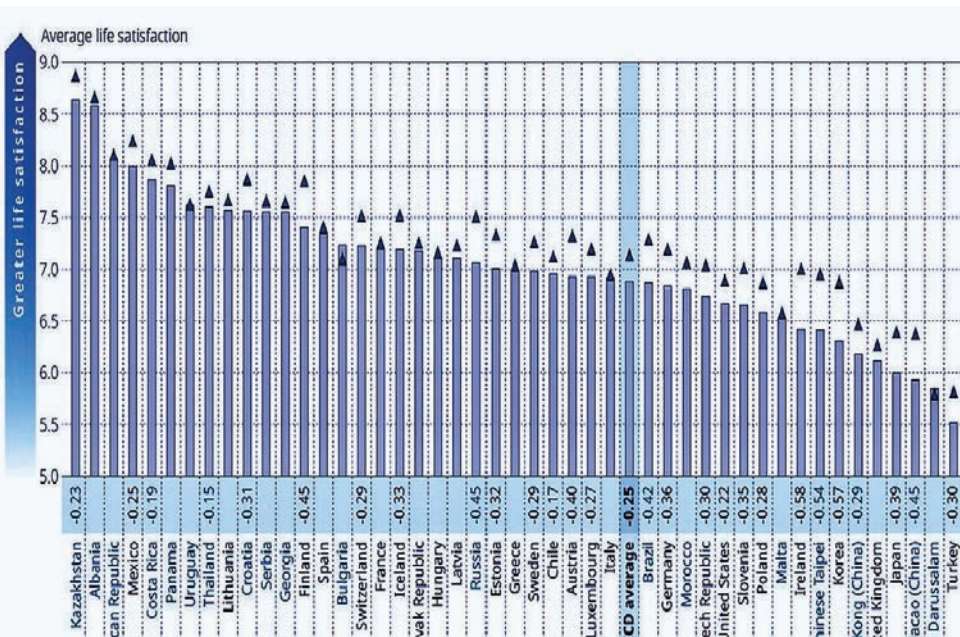
Sonuçlarının değerlendirilmesi ve OKULLAR İÇİN ÖNERİLER

Percentage of boys and girls who are satisfied with their life (reported 7 or higher on a life satisfaction scale from 0 to 10)

PISA 2015 "Öznel İyi Oluş Sıralaması"

2018 yılında ise 79 ülke arasında yine son sırada yer aldı.

PISA 2018 Öznel İyi Oluş Sıralaması

NERİMAN ÖZTÜRK

Okan Üniversitesi Eğitim Yönetimi
Doktora Öğrencisi - Eğitim Uzmanı

Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı" (Programme for International Student Assessment)

PISA, Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) tarafından 3 yılda bir 15 yaş grubunda yer alan öğrencilerin başarılarını sınan bir sınavdır.

Şu anda sınav 3 yılda bir 80 ülkede uygulanmaktadır. Yaklaşık 2 saatlik bir sürede öğrenciler fen, matematik ve okuma sorularını cevaplamakta ve bir öğrenci anketini yanıtlamaktadırlar.

2015 yılında ise akademik başarıyı ölçmenin yanı sıra well-being (iyi oluş) göstergeleri de değerlendirmeye dahil edilmiş, öğrencilerin öznel iyi oluşlarını akademik başarıları ile birlikte analiz edilmiştir. Sonuçlar ise oldukça çarpıcı ve vahim. 2015 PISA sonuçlarına göre Türkiye 72 ülke arasında öğrencilerin öznel iyi oluş göstergeli bakımından son sırada yer aldı.

Peki iyi oluş nedir? Mutlulukla bir ilişki var mıdır? Nasıl ölçülmektedir? Akademik başarı ile ilişkisi nedir ve nasıl geliştirilebilir? Bu soruların yanıtlarını bulmak üzere hem

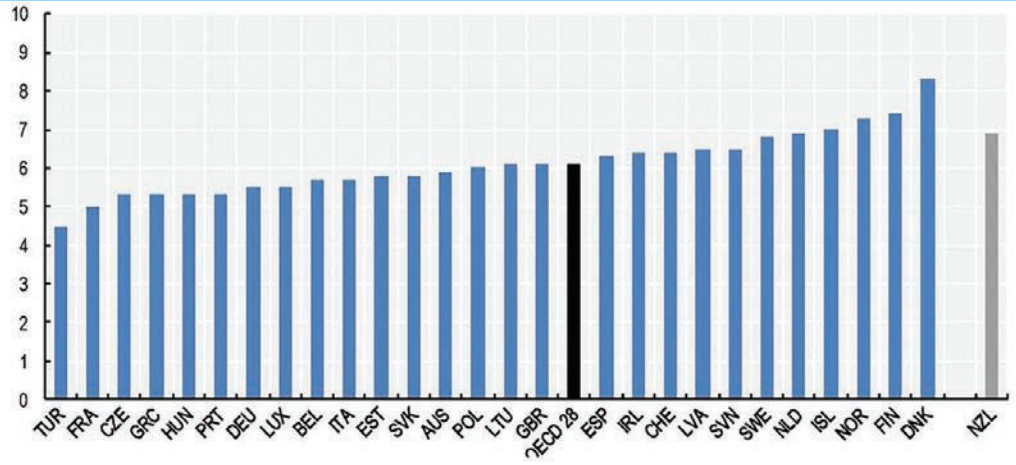
iyi oluş literatürünü hem de mutluluk üzerine yapılan bilimsel çalışmalara göz attım. Okulların iyi oluş geliştirme stratejileri ve yol haritalarını inceledim ve aslında biraz göz ardı edilmiş, beki de yeterince önemsenmemiş bir konu olan eğitimde iyi oluş konusunu masaya yatırmaya karar verdim.

İYİ OLUŞ (WELL-BEING) NEDİR?

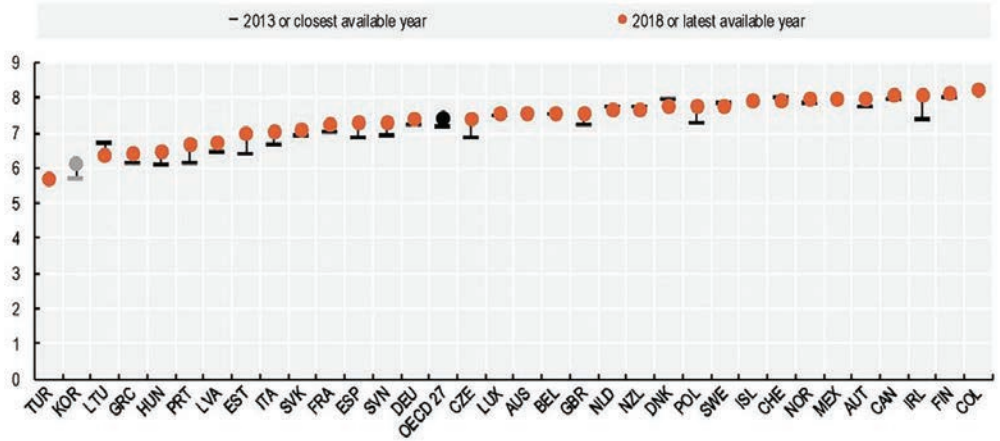
Öncelikle iyi oluş (well-being) kavramı ile mutluluk kavramlarının birbirinden farklı olduğunu belirtmekte yarar var. İyi oluş, tek bir alanda tek bir gösterge ile doğru şekilde ölçülemeyen karmaşık, çok boyutlu bir yapıdır. Mutluluk, daha kısa vadeli ve mantıksal olarak sürdürülemeyen bir durumu ifade ederken, iyi oluş, daha dayanıklı ve istikrarlı bir kavramdır. Mutluluk, çevreye ve koşullara bağımlı ve tepkiselken, iyi oluş tepkisel değildir, başarıya ve iyi işleve neden olmaktadır.

İyi oluşun temelleri son on yılda ortaya çıkan "Pozitif Psikoloji" alanındaki çalışmalarla atılmıştır. "Pozitif psikoloji" kavramı ilk kez 1950'lerde Abraham Maslow tarafından kullanılmıştır. Antik Yunanda Aristoteles iki tür iyi oluştan bahsetmektedir. İlki kısa süreli hedonik iyi oluş, diğeri ise uzun süreli eudaimonic iyi oluştur. Günümüze geldiğimizde Martin Seligman'ın iyi oluş modeli karşımıza çıkmaktadır. Seligman, üç yaşam şekli tanımlamıştır: Tatmin edici yaşam (hedonik yaşamla benzer), engaged yaşam (akışta olma) ve anlamlı yaşam (Aristo'nun tanımladığı uzun süreli iyi oluşa benzer). Seligman kısaca PERMA olarak ifade edilen iyi oluş modelinde iyi oluşun şu boyutlarını tanımlamıştır: P (Positive Emotion: Olumlu duygular); E (Engagement: etkileşim); R (Relationship: İlişki); M (Meaning: Anlam) ve A (Accomplishment: Başarı)

İyi oluşu ölçmeye yönelik OECD'nin "How's Life?" (Hayat Nasıl Gidiyor)

"How is Life" Raporu Güven Sıralaması

"How is Life" 2020 Raporu Öznel İyi Oluş Sıralaması

çerçevesi 2 başlık altında 11 iyi oluş boyutu tanımlamaktadır. Bunlardan ilki "Yaşam Kalitesi" diğeri ise "Maddi Koşullar"dır. "Yaşam Kalitesi" başlığı altında sağlık durumu, iş-yaşam dengesi, eğitim ve beceriler, sosyal bağlantılar, sivil katılım ve yönetim, çevresel kalite, kişisel güvenlik ve öznel iyi oluş yer alırken, "Maddi Koşullar" başlığı altında gelir ve servet, işler ve kazançlar ve barınma yer almaktadır. Bu çerçeve yetişkin yaşamına odaklanmaktadır. Sonuçlar içerisinde dikkat çeken konulardan biri "başkalarına güven" boyutunda Türkiye'nin en alt sırada yer almasıdır.

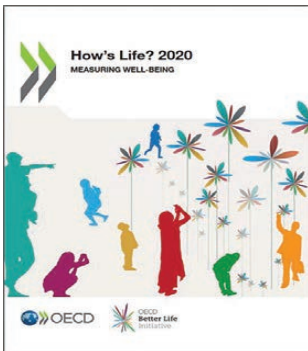
2020 yılında yayımlanan Dünya Mutluluk Raporu'na baktığımızda Türkiye'nin 153 ülke arasında 93. sırada yer aldığını görüyoruz. Mutluluk göstergeleri ise GSYH, yenidoğan yaşama oranı, sosyal destek, yaşam seçimleri yapma özgürlüğü, cömertlik, yolsuzluk algısı, olumlu duygular, olumsuz

duygulardır.

Ergenlerin, iyi oluşlarını tanımlamada, yetişkinlerinkiyle çakışmayan farklı boyutlar vardır. Örneğin 2015 yılında 14 ve 15 yaşındaki büyük bir örneklem grubuna iyi bir yaşamın onlar için ne anlama geldiği sorulduğunda, en yaygın kullanılan beş terim "arkadaşlar", "aile", "zorbalık", "ebeveynler" ve "okul" olmuştur (The Children's Society, 2015).

Bu noktada "öğrenci iyi oluşu" kavramını tanımlamak yerinde olur. Öğrenci iyi oluşu, kendisi, ilişkileri ve okul deneyimine dair sürdürülebilir bir pozitif ruh hali, tutum ve dayanıklılığı içermektedir. Öğrenci iyi oluşu, öğrencilerin mutlu ve doyurucu bir yaşam sürmek için ihtiyaç duydukları psikolojik, bilişsel, sosyal ve fiziksel işlerlik ve becerileri ifade etmektedir. Tanımda dikkat çekici olan, iyi oluşun, mutluluk gibi bir "olma" halinden ziyade, işlerlik ve beceriler olarak tanımlanmasıdır. Bu da bize iyi oluşun öğrenilebilir ve öğretilebilir bir beceri seti olduğunu söylüyor.

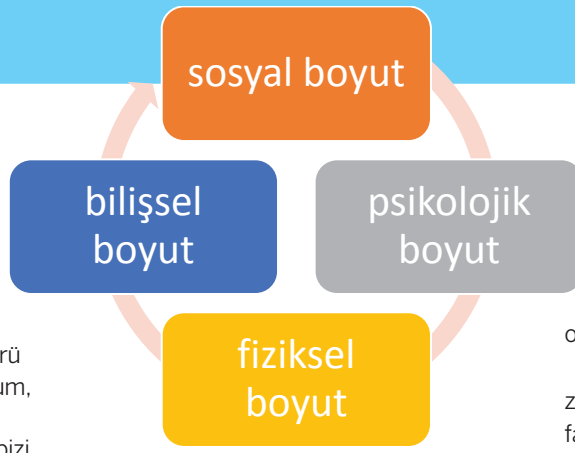
Peki, bu beceri seti neleri kapsamaktadır? Öncelikle öğrencilere iyi oluşun ne olduğu ve ne olmadığına dair bir farkındalık eğitiminin verilmesi yararlı olabilir. İyi oluş durumunun genel olarak ilişkilendirildiği faktörler incelendiğinde (çok paraya sahip olma, iyi bir ilişkiye sahip olma, iyi bir iş,

2020 OECD "How is Life" Raporu

2020 Dünya Mutluluk Raporu (BM Sürdürülebilir Kalkınma Ağı)

mükemmel bir bedene sahip, lüks eşyaya sahip olma gibi) bunların sandığımız oranda iyi oluşumuzu belirlemediği bilimsel araştırmalarla ortaya konmuştur. Bunun nedenlerine baktığımızda ise ilk olarak "Hedonik Uyum" faktörü karşımıza çıkmaktadır. Hedonik uyum, istediğimiz bir şeye sahip olduktan kısa bir süre sonra ilk andaki kadar bizi mutlu etmemesini ifade etmektedir. Bir diğer faktör "gerçekçi olmayan referans noktaları" dır. Kendimizi sürekli başkalarıyla kıyaslamamız, bu sosyal kıyaslama çoğunlukla gerçekçi olmayan temellere dayanmaktadır. Son olarak "etki yanlılığı" faktöründen bahsetmek yararlı olabilir. Buna göre araştırmacılar, katılımcılardan öncelikle çok arzu ettikleri bir şey olduğunda ne kadar mutlu olacaklarına veya korktukları, istemedikleri bir durumda karşılaştıklarında ne kadar kötü hissedeceklerine dair öngörülerini puanlamalarını istemişlerdir. Araştırma sonucunda ise katılımcıların ne sandıkları kadar "mutlu" ne de sandıkları kadar "mutsuz" olmadıklarını, etki faktörünün abartılan bir faktör olduğunu ortaya koymuşlardır.

Peki iyi oluşumuza etki eden gerçek faktörler bunlar değilse, iyi oluşumuzu ne belirler? Berkeley Üniversitesi bünyesinde yer alan Greater Good Science Center'da yıllardır iyi oluş çalışmalarını yürütülmektedir. Yapılan bilimsel araştırmalar neticesinde iyi oluşumuzu belirleyen temel bileşenlerin özgeciliği, farklılıkları kabul etme, merhamet, empati, bağışlama, şükran duygusu, sosyal bağlantılar, yaşam amacına ve anlamına sahip olma ve bilinçli farkındalık (mindfulness) olduğunu bulmuşlardır. Uzmanlar, iyi oluşumuzu geliştirmek için sosyal kıyaslamalardan uzak durmak, zihnin yanlış şeyler isteyebileceğinin farkında olmak, meditasyon yapmak, şükran günlüğü tutmak, anın tadını çıkarmayı öğrenmek, iyimser düşünmeyi öğrenmek ve eşyadan çok deneyime yatırım yapmamızı öneriyorlar. Okullarda yıllardır çok sağlıklı bir şekilde yürütülemeyen "Değerler Eğitimi" nin yerini belki de "İyi oluş Eğitimi" almali ve öğrencilerin yaşam boyu sürdürebilecekleri alışkanlıkların temelleri atılmalıdır.

PISA 2015 İyi Oluş Boyutları

PISA sonuçlarına geri dönelim. 2015 yılında ilk kez ölçülen Öğrenci İyi Oluşu, 4 temel boyut çerçevesinde ele alınmıştır:

» Öğrenci iyi oluşunun sosyal boyutu, sosyal yaşamlarının kalitesi ile ilgilidir. Öğrencilerin aileleri, akranları ve öğretmenleri ile olan ilişkilerini ve öğrencilerin okul içi ve dışındaki sosyal yaşamları hakkındaki duygularını içerir. PISA 2015'te, öğrencilerin sosyal refahının ana ölçüsü, okula kendilerinin bildirdiği aidiyet duygusudur. Öğrencilerin okuldaki sosyal ilişkilerinin kalitesi, öğrencilerin kendi bildirdikleri zorbalığa maruz kalmaları ve öğretmenlerin adalet anlayışları aracılığıyla da ölçülür.

» Öğrenci iyi oluşunun bilişsel boyutu, öğrencilerin yaşam boyu öğrenenler, etkili çalışanlar ve bağlı vatandaşlar olarak günümüz toplumuna tam olarak katılmaları için ihtiyaç duydukları bilişsel temelleri ifade eder. Öğrencilerin, problemleri tek başına veya başkalarıyla işbirliği içinde çözmek için akademik bilgiyi kullanma yeterliliğini ve eleştirel düşünme ve çeşitli bakış açılarından fikirlerle yüzleşebilme gibi üst düzey muhakeme becerilerini içerir.

» Öğrenci iyi oluşunun fiziksel boyutu, öğrencilerin sağlığı ve sağlıklı bir yaşam tarzının benimsenmesi ile ilgilidir. PISA, öğrencilerin sağlık durumunu bu şekilde ölçmez. Ancak öğrencilerin ne kadar fiziksel aktivite ve düzenli beslenme alışkanlıklarına dair sorular içerir.

» Psikolojik boyut, öğrencilerin yaşamlarıyla ilgili değerlendirmelerini ve görüşlerini, okulla olan ilişkilerini ve gelecekleri için sahip oldukları hedef ve istekleri içeren psikolojik iyi oluşu ifade etmektedir.

PISA 2018'de ölçülen öğrenci iyi oluş boyutları ise şunlardır:

» Öğrencilerin yaşamlarına ilişkin genel değerlendirmesini ifade eden yaşam doyumu, öğrencilerin yaşamlarındaki anlam ve amaç;

» **Öğrencilerin duyguları:** öğrencilerin öznel iyi oluşlarını ortaya koymaktadır.

Öznel iyi oluş, "insanların yaşamları hakkında yaptıkları olumlu ve olumsuz tüm değerlendirmeler ve insanların deneyimlerine duyuşsal tepkileri dahil olmak üzere iyi zihinsel durumlar" olarak tanımlanmaktadır.

» **Öz yeterlik:** bireylerin, özellikle zorlu koşullarla karşılaştıklarında, belirli faaliyetlerde bulunma ve belirli görevleri yerine getirme yeteneklerine ne ölçüde inandıkları anlamına gelir. Madalyonun öteki yüzü olan başarısızlık korkusu ise öz-yeterlik ile birlikte analiz edilmektedir.

Şekil 1. PISA 2018 Öğrenci İyi Oluş Göstergeleri

» Büyüme zihniyeti, bir kişinin yeteneğinin ve zekasının zaman içinde gelişebileceği inancıdır. Büyüme zihniyeti, geleneksel bir refah boyutu olan kişisel gelişim (yani sürekli kendini geliştirme hissi) ile yakından ilgilidir.

Öğrenci iyi oluşu ile ilgili değerlendirmelerde üzerinde durulması gereken bir diğer önemli konu, önemli olan şeyin öğrencilerin şu andaki iyi oluşuna dikkat etmektir. Genellikle çocukluk ve gençlik dönemi geleceğe hazırlık olarak görülmektedir. Bu da tüm zamanlarını dersler ve sosyal faaliyetlerle doldurmak anlamına gelebilmektedir. Oysa ki unutulmamalıdır ki çocukluk ve ergenlik, kendi içlerinde yaşanacak ve zevk alınacak önemli aşamalarıdır. Öte yandan ise öğrenci iyi oluşunun sürdürülebilirliği, şu anda ve gelecekte iyi işlev görmek için gerekli olan akademik, bilişsel olmayan ve işle ilgili becerileri edinmeye yatırım yapılmasını gerektirir. Becerilerin geliştirilmesi diğer temel sosyal etkinlikler ve boş zaman etkinlikleri ile iyi dengelenmiş ve bu tür bir gelişme destekleyici ve şefkatli bir ortamda gerçekleşirse, şu anda "iyi olmak"

ile geleceğe "hazır olmak" arasında seçim yapmak gerekli değildir.

İYİ OLUŞ NEDEN ÖNEMLİDİR?

- » Öğrenme ve performans üzerinde doğrudan etkisi vardır.
- » Zorluklarla başa çıkmada fiziksel ve zihinsel dayanıklılık sağlar.
- » İyi oluş stajelerini yaşamının ileriki dönemlerinde kullanabilir.
- » Stresi yönetmemize yardımcı olur.

ÖĞRENCİ İYİ OLUŞUNU ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Öğrencilerin iyi oluşlarında fak yaratan başlıca unsurlar öğretmenler, ebeveynler ve okullardır. PISA sonuçlarına göre öğrencilerin okula aidiyet hissetmelerinin önündeki en büyük engel öğretmenleriyle olumsuz ilişki algılarıdır. Daha mutlu öğrenciler, öğretmenleriyle olumlu ilişkiler bildirmişlerdir. "Mutlu" okullardaki öğrenciler (öğrencilerin yaşam doyumunun ülke ortalamasının üzerinde olduğu okullar) öğretmenlerinden "mutsuz" okullardaki öğrencilere göre daha yüksek düzeyde öğretmen desteği algıladıklarını ifade etmişlerdir. Bu önemli. Gençler güçlü sosyal bağlar ararlar ve başkalarının kabulüne, ilgisine ve desteğine değer verirler.

Çoğu öğretmen, öğrencileriyle olumlu ilişkiler kurmayı önemsiyor; ancak bazı öğretmenler zor öğrenciler ve sınıf ortamlarıyla başa çıkmak için yeterince hazırlıklı olmayabilir. Mesleki gelişimde sınıf ve ilişki yönetimine daha güçlü bir odaklanma, öğretmenlere öğrencileriyle bağlantı kurmaları için daha iyi araçlar sağlayabilir. Öğretmenlerin, öğrencilerin güçlü ve zayıf yönlerini iyi bir şekilde anlamalarına ve bu zayıflıkları hafifletmek için neler yapabileceklerine dair farkındalık geliştirmelerine nasıl yardımcı olacaklarını bilmeleri gerekir.

Değerlendirmelerin tasarımı da önemlidir. Daha kolay hedeflerle başlayan ve giderek zorlaşan daha sık değerlendirmeler, öğrencilerin önemli bir değerlendirmeye girmeden önce düşük riskli testlerde becerilerini gösterme fırsatları gibi, öğrencilerin kontrol duygusunu geliştirmelerine de yardımcı olabilir.

Öğrencilerin, ebeveynlerinin kendileriyle ve okul yaşamlarıyla ne kadar ilgilendiklerine ilişkin algıları, eğitime yönelik kendi tutumları ve çalışma motivasyonları ile de ilgilidir. Bu ilişkiler özellikle düşük performans gösteren öğrenciler arasında güçlüdür ve çoğu okul faktörünün ve PISA tarafından ölçülen diğer faktörlerin etkisinden daha güçlüdür.

Hem öğretmenlerin hem de ebeveynlerin, öğrencilerin motivasyonunu aşırı bir başarısızlık korkusu yaratmadan öğrenmeye ve başarmaya teşvik etmenin yollarını bulmaları gerekir. Sonuç olarak, öğrencilerin iyi oluşunu artırmanın açık bir yolu, okulların tüm ebeveynleri çocuklarının okul hayatına daha fazla dahil olmaya teşvik etmeleridir. Ebeveynler ve öğretmenler güvene dayalı ilişkiler kurarlarsa, okullar, öğrencilerinin bilişsel ve sosyo-duygusal eğitiminde değerli ortaklar olarak ebeveynlere güvenebilirler. Planlanmış telefon veya video görüşmeleri gibi esnek iletişim kanalları açabilirler.

Öğrencilerin iyi oluşunu etkileyen bir diğer faktör internette geçirilen zamandır. OECD ülkelerinde çoğu öğrenci "İnternetin bilgi edinmek için harika bir kaynak" (% 88) ve "İnternette sosyal ağlara sahip olmanın çok yararlı" (% 84) olduğu konusunda hemfikir. Veriler aynı zamanda çoğu öğrencinin çeşitli dijital cihazları ve interneti kullanmaktan zevk aldığını, ancak bazı öğrencilerin aşırı internet kullanımının riski faktörü oluşturduğunu göstermektedir. Ortalama olarak, öğrencilerin % 26'sı hafta sonları internette günde altı saatten fazla zaman geçirdiklerini ve % 16'sı hafta içi benzer bir süreyi geçirdiklerini bildirmiştir. Katılımcı ülkelerin çoğunda, aşırı internet kullanımı - günde altı saatten fazla - öğrencilerin yaşam doyumunu ve okuldaki katılımı ile olumsuz bir ilişkiye sahiptir. Siber zorbalığın artmasıyla birlikte internet, bir öğrenme aracı olduğu kadar taciz kaynağı da olabilir.

OKULLAR İÇİN İYİ OLUŞU GELİŞTİRME STRATEJİLERİ

- » Okullarda iyi oluş programları aracılığıyla öğrencilere bilimsel araştırma bulguları ile desteklenerek, iyi oluş belirleyen temel faktörlerle ilgili eğitim programlarının başlatılması;
- » Olumlu bir disiplin iklimini yaratılması;
- » Okulda rekabet-işbirliği dengesinin

kurulması;

- » İyi oluş ölçüklerinin uygulanarak öğrencilerin iyi oluşlarının akademik başarıları gibi yakından takip edilmesi;
- » Stres eğitiminin verilmesi, stresin biyolojik bir olgu olarak anlatılması ve bir zayıflık olarak görülmemesi;
- » Molalar vermenin öneminin anlatılması;
- » İyi bir uyku için nelerin gerekli olduğunun öğretilmesi;
- » Gevşemenin ve rahatlamanın bir lüks olarak görülmemesi, nefes tekniklerinin öğretilmesi;
- » Zevk için egzersiz yapmanın öneminin anlatılması;
- » Sadece keyif almak için okumanın teşvik edilmesi;
- » İçedönüklüğün dışadönüklük gibi doğal olduğunu iki kişiliğin de eşit değerde olduğunu benimsetilmesi;
- » Aynı anda pek çok görevi birlikte yapmaya çalışmanın olumsuz sonuçlarının anlatılması;
- » İyi oluşumuzun uyku, doğru bir beslenme şekli ve fiziksel egzersizle kontrol edilebilir olduğunu öğretmek;
- » Başarısızlıkları öğrenme fırsatları olarak görmeyi öğretmek;
- » Başarısızlıkla başa çıkma mekanizmaları geliştirmeleri için dışsal ödüle bağımlı olmayan esnek ve bağımsız öğrenenler olmalarını öğretmek;
- » Aşırı koruyucu ebeveynlere karşı stratejiler geliştirmek;
- » Öğrencilerin notlardan ziyade, iyi öğrenme alışkanlıkları, azim ve cesaret gösterdikleri için övüldüğü bir okul iklimi yaratmak;
- » Öğrencileri kendi çalışmaları için sorumlu tutmak, çalıntı veya eksik bırakılmış çalışmalar için hesap sormak;
- » Bilinçli farkındalık (mindfulness) eğitimi vermek;
- » Zorbalık karşıtı stratejiler ve eylem planları hazırlamak;
- » Sınıf ve okul etkinlikleri ile ilgili öğrencilere söz hakkı vermek;
- » Okul alanlarını öğrenme hedefleriyle uyumlu hale getirmek;

KAYNAKLAR

1. Dr. Martin E. P. Seligman Öğrenilmiş İyimserlik, Eksi Yayınevi, 2020.
2. Good Childhood Report, <https://www.childrensociety.org.uk/good-childhood>
3. PISA 2015 Student Wellbeing Report, <http://www.oecd.org/education/pisa-2015-results-volume-iii-9789264273856-en.htm>
4. What School Life Means For Students Lifes, <http://www.oecd.org/education/pisa-2018-results-volume-iii-acd78851-en.htm>, 2018.
5. 2020 World Happiness Report, <https://worldhappiness.report/ed/2020/>
6. "How is Life? 2020 Measuring Well-being, <http://www.oecd.org/statistics/how-s-life-23089679.htm>
7. Laurie Santos, Yale University "The Science of Well-Being" course, <https://www.coursera.org/learn/the-science-of-well-being>
8. Keys to Wellbeing, <https://greatergood.berkeley.edu/key>

TIMSS 2019'DA TÜRKİYE İÇİN ÖNE ÇIKAN SONUÇLAR ve ÖNERİLER

Gülbahar Yılmaz - Dr. Senem Oğuz Balıktay

Türkiye TIMSS uygulamasına katılmaya başladığı 1999 yılından bu yana ilk defa, 4. sınıf öğrencileriyle hem matematik hem de fen bilimlerinde; 8. sınıf öğrencileriyle ise fen bilimlerinde uluslararası ortanca olan 500 puanın üzerinde bir başarı göstermiştir. 475-550 puan bandındaki bu başarı, Türkiye'de öğrencilerin çoğunun TIMSS orta yeterlik düzeyine ulaştığı anlamına gelmektedir. Buna göre, Türkiye'de 4. sınıf öğrencileri fen bilimlerinde temel sayılabilecek bazı bilgi ve becerilere sahiptir ve matematiğe ilişkin temel bilgileri basit durumlara uygulayabilmektedir. Sekizinci sınıf öğrencileri ise fen bilimlerinde biyoloji, fizik ve kimya ile ilgili bilgilerini kullanarak bazı bilimsel problemleri uygulamalı olarak çözebilmekte; temel matematik bilgilerini çeşitli durumlarda uygulayabilmektedir. Türkiye'nin başarı puanlarındaki bu artış ile matematik ve fen bilimleri alanında her iki sınıf düzeyinde de ortalamasını yükselten ülkelerden biri olması, öğrenme çıktılarında bir iyileşme olduğunun somut bir göstergesidir. Türkiye, özellikle matematik alanında ortalama başarı puanını TIMSS 2015'e kıyasla en çok yükselten ülke olmuştur (4. sınıf: 40 puan, 8. sınıf: 38 puan). Ancak 8. sınıf düzeyinde matematikte uluslararası ortancanın altında bir başarı göstermiştir (496 puan). Öğrenci başarısının geçmiş yıllara göre artış gösterdiği bilgisi eğitim sisteminin, öğrencilerin ve öğrenme ekosisteminin gelişmeye açık alanlarını tespit ederek öneriler sunmada tek başına yol gösterici değildir. Bu nedenle öğrenme çıktılarıyla ilişkili değişkenlerin ve

bölgeler ile yeterlik düzeylerine göre başarı durumlarının bu raporda hedeflendiği gibi ayrıntılı biçimde irdelenmesi gerekmektedir.

Türkiye'de matematik ve fen bilimlerinde ileri yeterlik düzeyine ulaşan öğrenci oranı bir önceki TIMSS sonuçlarına kıyasla 4. sınıf düzeyinde matematikte %5'ten %15'e, fen bilimlerinde %4'ten %12'ye; 8. sınıf düzeyinde ise matematikte %6'dan %12'ye, fen bilimlerinde %8'den %13'e yükselerek hem önceki yıllara hem de uluslararası ortancaya göre kayda değer bir artış göstermiştir. İleri yeterlik düzeyine ulaşan öğrenci oranının artması Türkiye açısından oldukça olumlu bir gelişmedir. Ayrıca TIMSS 2019'da matematik ve fen bilimlerinde alt düzeyin altında kalan öğrenci oranının da azaldığı görülmektedir. Alt düzeyin altında kalan öğrenci oranlarının 4. sınıf düzeyinde matematikte %19'dan %12'ye, fen bilimlerinde %18'den %10'a; 8. sınıf düzeyinde ise matematikte %30'dan %20'ye, fen bilimlerinde %17'den %12'ye düşmesiyle önemli oranda iyileşme kaydedilmiştir. Ancak 8. sınıf fen bilimleri dışında alt düzey yeterliğe dahi ulaşamayan öğrenci oranı hala uluslararası ortancadan daha fazladır. Özellikle matematik dersinde alt düzeye dahi ulaşamayan 8. sınıf öğrenci oranının belirgin biçimde yüksek olması (%20) dikkatle incelenmesi gereken bir durumdur.

Öğrencilerin matematik başarısı fen bilimlerine kıyasla 4. sınıftan (523) 8. sınıfa (496) geçildiğinde daha belirgin bir düşüş göstermekte; alt düzeyin altında kalan öğrenci oranı da 4. sınıftan (%12) 8. sınıfa

(%20) geçildiğinde kayda değer biçimde artmaktadır. Bu durum, özellikle 4. sınıfta matematikte düşük başarı gösteren öğrencilerin 8. sınıfa kadar geçirdiği ortaokul öğrenme yaşantısı boyunca bir iyileşme sağlayamadığına işaret ettiği gibi, öğrenme açığının da gittikçe arttığını göstermektedir. Matematik yeterlikleri ve başarı puanları bakımından öğrencilerin ortaokul sonunda yaşadığı bu kopuşun nedenlerine ilişkin mevcut verilerden hareketle fikir yürütmek pek mümkün değildir. Öte yandan, öğrenme çıktıları ile ilişkili değişkenler 4. sınıftan 8. sınıfa geçildiğinde yaşanan başarı düşüşünün nedenlerine ilişkin ipuçları sağlayabilmektedir. Örneğin Türkiye'de matematiği çok seven öğrenci oranı uluslararası ortalamaya kıyasla daha yüksektir, ancak 4. sınıftan 8. sınıfa gelindiğinde matematiği çok seven öğrenci oranlarında önemli ölçüde düşüş görülmektedir. Benzer bir şekilde derslerde kendilerine çok güvenen öğrenci oranları da 4. sınıftan 8. sınıfa gelindiğinde azalmaktadır. Türkiye'de özellikle 8. sınıftaki öğrencilerin matematik başarısı, öğrencilerin kendilerine güvenme durumlarına göre önemli ölçüde farklılaşmaktadır. Matematikte kendine çok güvenen ve kendine güvenmeyen 8. sınıf öğrencileri arasındaki başarı farkı 147 puandır. Bu durum, özellikle matematik dersinde 4. sınıftan 8. sınıfa gelindiğinde öğrencilerin dersle ilgili tutumlarında olumsuz bir değişime işaret etmektedir. Dördüncü sınıftan 8. sınıfa gelindiğinde matematik başarısındaki düşüşün (27 puan) fen bilimlerinden (11 puan) fazla olduğu da dikkate alındığında, bu durumun öğrenme çıktıları ile ilişkili değişkenlerin yanı sıra matematik öğretimi ile ilgili öğelerle de ilişkili olabileceği söylenebilir. Ortaokul yıllarındaki bu duyusal kopuş ve başarı düzeyindeki gerilemenin hangi sebeplerden kaynaklandığına

yönelik çıkarımda bulunabilmek ve nasıl engellenebileceğine yönelik öneri geliştirmek için bu alanda yapılacak yeni araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu araştırmaların sonuçları doğrultusunda 4. sınıf ve 8. sınıf arasında kopuşa neden olan değişkenlere yönelik durumların tespit edilip iyileştirilmesi ve öğrencilerin öğrenme eksiklerinin telafi edilmesi atılacak adımların başında gelmelidir.

EV ORTAMI

Öğrenmeyi destekleyen bir ev ortamı, öğrenme ekosisteminin en önemli bileşenlerinden biridir. TIMSS 2019 sonuçları evdeki öğrenme ve eğitim kaynakları miktarının ve erken çocukluk eğitiminin öğrenci başarısında önemli farklar oluşturduğunu göstermektedir. Evdeki öğrenme kaynaklarının miktarı, Türkiye'deki öğrenciler açısından en büyük başarı farkının olduğu değişkendir. Evdeki öğrenme kaynaklarının miktarı arttıkça öğrenci başarısı da önemli ölçüde artmaktadır. Evdeki öğrenme kaynakları çok olan öğrencilerin matematik başarısı, öğrenme kaynakları az olan öğrencilerden 175 puan daha yüksektir. Türkiye'de matematik alanında ileri yeterlik düzeyinde başarı ortalamasına sahip tek öğrenci grubu da evdeki öğrenme kaynakları çok olan öğrencilerdir. Bu durum, Türkiye'de öğrenci başarısının evdeki öğrenme kaynakları ile önemli ölçüde ilişkili olduğuna işaret etmektedir. TIMSS 2019 teknik raporunda sunulan korelasyon katsayıları da bunu destekler niteliktedir. Türkiye'de evdeki öğrenme kaynakları ile matematik başarısı arasındaki korelasyon katsayısı ($r = 0.56$) hem uluslararası ortanca değerinden ($r = 0.37$) hem de Türkiye'deki diğer değişkenlere ait korelasyon katsayılarından daha yüksektir (Martin vd., 2020). Bununla birlikte Türkiye'de 4. sınıfa devam eden her 4 öğrenciden biri evdeki öğrenme kaynakları az olan öğrencilerdir.

Evdeki öğrenme kaynakları çok olan öğrenciler ise 4. sınıf öğrencilerinin yalnızca %6'sını oluşturmaktadır. Evdeki eğitim kaynakları açısından da benzer bir eğilim vardır. Evdeki eğitim kaynakları miktarı arttıkça öğrenci başarısı artmaktadır. Türkiye'de evdeki eğitim kaynakları çok olan

öğrencilerin matematik başarısı, az olan öğrencilerden 166 puan daha yüksektir. Ancak Türkiye'de 8. sınıfa devam eden her 3 öğrenciden biri evdeki eğitim kaynakları az olan öğrencilerdir.

Evdeki öğrenme ve eğitim kaynaklarına ilişkin veriler, Türkiye'deki öğrenciler açısından evdeki kaynakların uluslararası ortalamaya kıyasla büyük ölçüde sınırlı düzeyde kaldığını göstermektedir. Evdeki kaynakları çok ve az olan öğrenciler arasındaki başarı farkının oldukça yüksek olması da dikkate alındığında Türkiye'de evdeki kaynakların yetersizliğinin öğrencilerin büyük bir kısmı açısından önemli bir dezavantaj oluşturduğu söylenebilir. Bu durum Türkiye'de okulların eşitsizlikleri azaltıcı ve telafi edici rolünün zayıf kaldığına işaret etmektedir.

Evdeki öğrenme ve eğitim kaynaklarının miktarı öğrencilerin evdeki kitap sayısının yanı sıra kendilerine ait odaları, internet bağlantıları ve ebeveynlerinin eğitim ve iş durumları gibi unsurları içermektedir. Dolayısıyla evdeki öğrenme ve eğitim kaynakları miktarı bakımından öğrenciler arasında var olan eşitsizlikler kısa vadede ortadan kaldırılabilecek unsurlar değildir. Bu bakımdan Türkiye'de evdeki öğrenme ve eğitim kaynakları yetersiz olan öğrencilerin evden kaynaklanan dezavantajlarının eğitim sisteminde telafi edilmesine yönelik politikalara ihtiyaç vardır.

Öğrenmeyi destekleyen bir ev ortamı, evdeki öğrenme ve eğitim kaynaklarının yanı sıra erken çocukluk eğitimine ilişkin değişkenleri de kapsayacak şekilde genişletilebilir. Erken çocukluk eğitimi, ilkökul eğitime başlamadan önce evde çocuklarla yapılan erken okuma-yazma ve sayısal işlem etkinliklerinin sıklığı ve okul öncesi eğitimin süresi gibi öğrencilerin gelecekteki başarılarıyla ilişkili önemli değişkenleri kapsamaktadır.

TIMSS 2019 sonuçlarına göre okul öncesi eğitim süresi arttıkça öğrenci başarısı artmaktadır. Ancak Türkiye'deki 4. sınıf öğrencilerinin %76'sı hiç okul öncesi eğitim almamış ya da bir yıl veya daha az eğitim almış öğrencilerdir. Uluslararası ortalamaya (%27) kıyasla Türkiye'de

hiç okul öncesi eğitim almamış veya bir yıldan az eğitim almış öğrenci oranının (%76) oldukça yüksek olması Türkiye'de okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması ile ilgili ciddi bir eksiklik olduğuna işaret etmektedir. Okul öncesi eğitimin ebeveynlere oldukça önemli bir maliyetinin olması, özellikle sosyoekonomik açıdan dezavantajlı ailelerin çocuklarının okul öncesi eğitime erişimini engelleyici bir faktördür. Bu nedenle Türkiye'de okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması ve bir kamu hizmeti olarak ücretsiz bir biçimde sağlanması konusunda üst politika belgelerinde sıklıkla dile getirilen hedefin hayata geçirilebilmesi için atılacak adımların başta finansman planlaması olmak üzere somutlaştırılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Türkiye'de iki yıldan fazla okul öncesi eğitim almayan öğrenci başarısına belirgin bir yansımaları yoktur. Okul öncesi eğitimin planlanması konusunda TIMSS 2019'da dikkate alınması gereken bir diğer sonuç, öğrenciler arasındaki en belirgin başarı farkının (matematik: 49 puan, fen bilimleri: 44 puan) Türkiye'de 2 yıl okul öncesi eğitim alan öğrenciler ile 1 yıl veya daha az okul öncesi eğitim alan öğrenciler arasında olmasıdır. Üç yıl ve daha fazla okul öncesi eğitim alan öğrenciler ile 2 yıl okul öncesi eğitim alan öğrencilerin başarısı ise birbirinden çok farklı değildir (matematik: 7 puan, fen bilimleri 4 puan).

Bu durumda Türkiye'de okul öncesi eğitim programının revize edilmeye ve iki yılın üzerindeki okul öncesi eğitim sürecinin önceki yıllarla birlikte ele alınarak planlanmaya ihtiyacı olduğu söylenebilir. Türkiye'de okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması ve bir kamu hizmeti olarak sunulması kadar okul öncesi eğitimin niteliğinde belirli standartların belirlenmesi ve denetim mekanizmalarının geliştirilmesine yönelik politikalara da ihtiyaç vardır.

TIMSS 2019 sonuçları erken çocukluk eğitiminde ebeveynlerin rolünün önemini de ortaya çıkarmaktadır. Okul öncesi eğitim süresi daha az olan, ancak ebeveynlerinin erken okuma-yazma ve sayısal etkinliklerle sıklıkla ilgili olduğu öğrencilerin başarısı daha yüksek olabilmektedir. Okul öncesi eğitimin süresi ile ebeveynlerin evde erken okuma-yazma ve sayısal işlem etkinlikleriyle ilgilenme sıklığına ait veriler bir araya getirildiğinde öğrencilerin başarısı açısından ebeveynlerin ilgilenme

sıklığının önemi ön plana çıkmaktadır. Ebeveynlerinin erken okuma-yazma ve sayısal etkinliklerle sıklıkla ilgili olduğu öğrencilerin başarısı, ebeveynleri bu etkinliklerle daha az ilgili olan öğrencilere göre daha yüksektir.

Bunun da ötesinde, okul öncesi eğitim süresi daha az olan ancak ebeveynleri evdeki etkinliklerle sıklıkla ilgili olan öğrencilerin başarısı daha yüksek olabilmektedir. Bu durum, okul öncesi dönemde çocukların gelişimi ve öğrenme sürecinde okul öncesi eğitimin yanı sıra ebeveynlerin iş birliğinin gerekli olduğunu göstermektedir. Ancak TIMSS 2019 sonuçları Türkiye’de erken çocukluk eğitimine ilişkin olarak okul öncesi eğitimin eksikliği kadar ebeveynlerin iş birliğinin de eksik kaldığına işaret etmektedir. Türkiye’de hiç okul öncesi eğitim almamış veya bir yıldan az eğitim almış olan ve ebeveynleri de evdeki etkinliklerle hiç ilgili olmayan veya bazen ilgili olan öğrencilerin oranı (%58) uluslararası ortalamadan (%18) oldukça yüksektir. Türkiye’de 4. sınıf öğrencilerinin yalnızca %4’ü üç yıl veya üzeri okul öncesi eğitim alan ve ebeveynleri evdeki etkinliklerle sıklıkla ilgili olan öğrencilerdir. Buna paralel olarak TIMSS 2019 sonuçlarına göre Türkiye’deki 4. sınıf öğrencilerinin önemli bir kısmı ilkokula daha az hazırlıklı başlamaktadır. Türkiye’de ilkokul eğitimine başlarken okuma-yazma ve sayısal işlemleri iyi yapamayan 4. sınıf öğrenci oranı (%46) uluslararası ortalamaya (%24) kıyasla daha yüksektir.

TIMSS 2019’da okul öncesi eğitimin süresi ile ebeveynlerin evdeki etkinliklerle ilgilenme sıklığı, öğrencilerin okuldaki eğitimlerine erken hazırlık durumlarını belirlemektedir. Türkiye’de öğrencilerin okuldaki eğitimlerine erken hazırlığı konusunda hem okul öncesi eğitimde hem de ebeveynlerin buradaki rolünde önemli eksiklikler olduğu görülmektedir. Bu eksiklikler öğrencilerin ilkokul eğitimine başlarken okuma-yazma ve sayısal işlemleri yapma becerilerine sahip olma ve ilkokul eğitimine hazır olma durumlarında da devam etmektedir. Bu durum, erken çocukluk eğitimindeki her unsurun öğrencilerin gelişimi, öğrenme süreci ve gelecekteki başarılarında önemli farklar yarattığını göstermektedir. Bu nedenle Türkiye’de erken çocukluk eğitimi ve gelişimindeki eksikliklerin giderilmesine odaklanan politikaların

hayata geçirilmesi gerekmektedir. Türkiye’deki öğrencilerin önemli bir kısmının evdeki öğrenme ve eğitim kaynaklarının yetersiz olduğu da dikkate alındığında, öğrenmeyi destekleyen bir ev ortamı için Türkiye’de eşit, nitelikli ve ücretsiz bir okul öncesi eğitimi sağlamaya yönelik, ebeveynlerin iş birliğine dayalı, erken çocukluk eğitimi ve gelişiminde aile temelli farkındalık oluşturan politikaların geliştirilmesi ve hayata geçirilmesine ihtiyaç vardır.

OKUL ORTAMI

Türkiye’de okul kaynaklarındaki kısıtlılıklardan etkilenen öğrenci oranı uluslararası ortalamaya kıyasla daha fazladır. Öğretme-öğrenme sürecinde kullanılan kaynakların eksik olması öğrencilerin öğrenme süreçlerinde büyük bir dezavantaj oluşturmaktadır. Özellikle evdeki öğrenme ve eğitim kaynakları bakımından dezavantajlı olan öğrenciler açısından okul, tüm imkanlarıyla başarı açığını kapatmada önemli bir rol üstlenmektedir. Okul kaynakları, öğrenmeyi kolaylaştırıcı ve destekleyici olduğu kadar eksikliğinde de öğrenme süreçlerine olumsuz yansımaları kaçınılmaz olan bir faktördür. TIMSS 2019 sonuçlarına göre, okulun kısıtlı kaynaklarından çok etkilenen öğrenci oranı uluslararası ortalamaya kıyasla Türkiye’de kayda değer biçimde yüksektir. Örneğin, fen bilimleri öğretiminde okulun kısıtlı kaynaklarından çok etkilenen 4. sınıf öğrenci oranı Türkiye’de %33 iken uluslararası ortalamada bu oran %7’dir. Kaynak kısıtlılığından hiç etkilenmeyen öğrenci oranı da uluslararası ortalamaya kıyasla oldukça düşüktür. Örneğin, matematik ve fen bilimleri öğretiminde okulun kısıtlı kaynaklarından hiç etkilenmediği 8. sınıf öğrencilerinin oranı Türkiye’de %8 olmasına karşın uluslararası ortalamada bu oran %30’dur. Bu nedenle, TIMSS 2019 sonuçları Türkiye’de okulların mevcut kaynakları açısından iyileştirmelere ihtiyacı olduğu gerçeğini bir kez daha ortaya koymaktadır. “Bir Bakışta Eğitim 2020” raporunda da belirtildiği üzere Türkiye, öğrenci başına yapılan eğitim kurumları harcaması bakımından zorunlu eğitim kapsamında öğrenci başına en az harcama (4.594 dolar) yapan ülkelerden biridir ve bu durum OECD ortalamasından (9.999 dolar)

oldukça geridedir (TEDMEM, 2020). Bu verilerle birlikte ele alındığında, kaynak kısıtlılığından çok etkilenen öğrenciler ile hiç etkilenmeyen öğrenciler arasındaki başarı farkı açıklığının Türkiye’de uluslararası ortalamaya kıyasla belirgin biçimde fazla olması kaçınılmaz bir sonuçtur. Kaynak kısıtlılığı nedeniyle puan farkı en çok 8. sınıf öğrencilerinin matematik başarısında (75 puan) açılmaktadır. Sekizinci sınıf matematik alanı, alt düzeyin altında kalan öğrenci oranının (%20) da en yüksek olduğu alandır. Sekizinci sınıf düzeyinde konuların derinliği ve çeşitliliğinin artışıyla birlikte daha fazla materyale ihtiyaç duyulabileceği dikkate alındığında ek kaynak ihtiyaçlarının belirlenmesi ve giderilmesi öğrenci başarısını arttırmada etkili bir yol olabilir.

Türkiye’de okulun akademik başarıya önem verme derecesi arttıkça öğrenci başarısı da artış göstermektedir. Türkiye’de okullarda akademik başarıya verilen önem bir önceki TIMSS araştırmasına kıyasla artış göstermiştir. TIMSS 2019 kapsamında, önceki yıllardaki uygulamalarda olduğu gibi okul yöneticileri, okullarının akademik başarıya önem verme durumunu öğretmen, öğrenci ve ebeveynlere yönelik ölçütler bağlamında değerlendirmiştir. Buradaki sonuçlar, Türkiye’de TIMSS 2015 sonuçlarına kıyasla her iki sınıf düzeyinde de okullarda akademik başarıya daha yüksek derecede önem verildiğini göstermektedir. Akademik başarıya verilen önem, tek başına başarıyı arttıracak bir faktör olmamasına rağmen olumlu okul algısı ve destekleyici okul iklimini oluşturmak açısından başarıyı etkileyen önemli bir değişkendir.

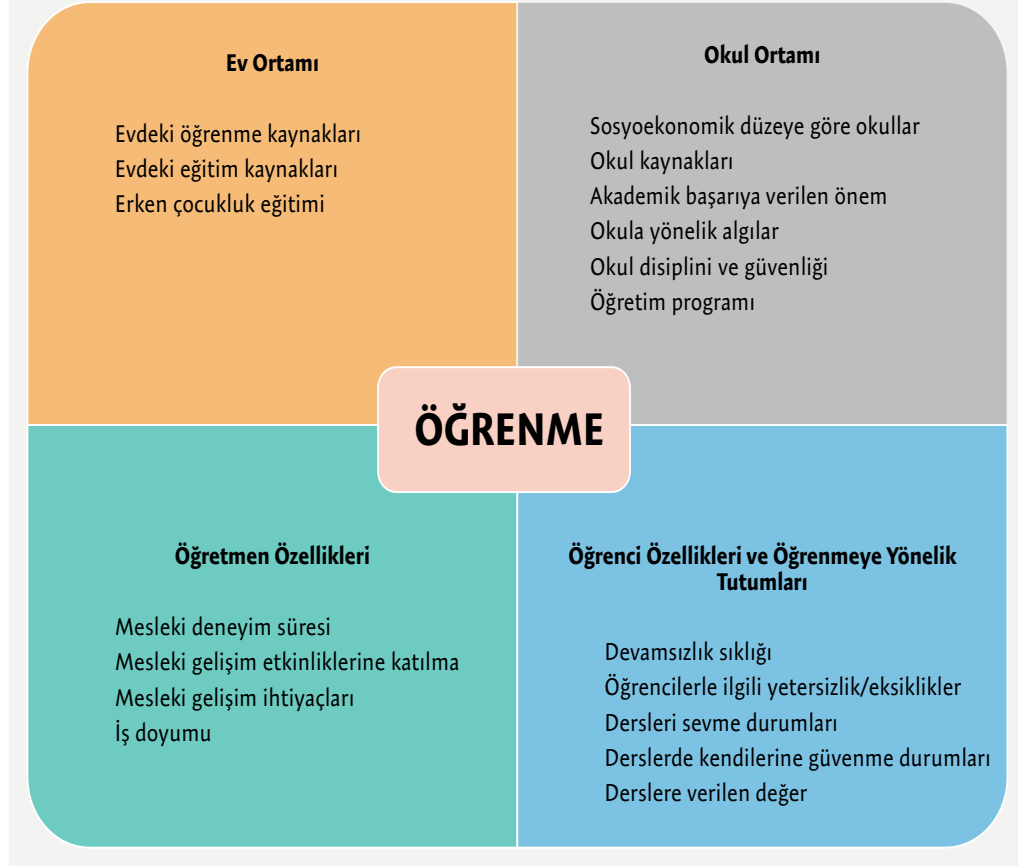
Türkiye’de okulun akademik başarıya verdiği öneme göre öğrenci başarısında oluşan fark uluslararası ortalamaya kıyasla oldukça yüksektir. En çarpıcı örnek, 8. sınıf düzeyinde akademik başarıya çok yüksek derecede önem veren okullardaki öğrencilerin matematik başarısının akademik başarıya orta derecede önem veren okullardaki öğrencilerden 107 puan daha yüksek olmasıdır. Bu durum, okulda oluşturulan olumlu öğrenme ikliminin ya da kültürünün öğrenci motivasyonu ile ilişkili olduğunu göstermektedir. Ancak bu bulgunun değerlendirilmesinde

başarı beklentisi ile başarı düzeyi arasındaki çift yönlü ilişkinin de not edilmesi gerekir. Öğrencilerin akademik, sosyal ve bireysel gelişimlerinde dışsal motivasyon araçlarına sahip olması ve destekleyici bir okul ikliminde bulunması bir avantajdır. Olumlu okul iklimi, öğrenmeyi kolaylaştırıcı ve özgürleştirici etkisi nedeniyle üzerinde durulması gereken bir konudur. Olumlu okul iklimi, ebeveynlerin çocuklarının okullarına yönelik algısını da farklılaştırmaktadır. Türkiye’de ebeveynleri okuldan memnun olmayan öğrencilerin başarısının daha yüksek olması uluslararası eğilimlerden farklı bir durumu ortaya koymaktadır.

Ebeveyni okuldan memnun olan öğrenci oranı Türkiye’de uluslararası ortalamadan fazla ve ebeveyni okuldan memnun olmayan öğrenci oranı ise uluslararası ortalamadan daha azdır. Uluslararası ortalamada öğrenci başarısı ebeveynin okuldan memnuniyet düzeyine göre çok değişmezken Türkiye’de belirgin biçimde farklılaşmaktadır. Hatta ebeveynleri okuldan memnun olmayan öğrencilerin başarısı, ebeveyni okuldan çok memnun olan öğrencilerin başarısından daha yüksektir. Örneğin, 4. sınıf matematik başarısında 29 puanlık bir fark açığa çıkmaktadır. Bu ilginç durum, ebeveynlerin okuldan beklentilerinin farklılaşmasından kaynaklanıyor olabilir. Ebeveynlerin okuldan beklentilerinin artması, okula yönelik memnuniyet düzeylerinin daha düşük olmasıyla sonuçlanabilir. Türkiye’de ebeveynlerin okuldan memnun olma ve olmama durumlarını etkileyen değişkenlerin araştırılması okul iklimi ve öğrenme ortamına ilişkin açıklayıcı bilgi vermesi ve müdahale alanlarının belirlenebilmesi bakımından önemli görülmektedir.

Türkiye’de 4. sınıf öğrencileri daha fazla orta ve ileri düzeyde disiplin sorunu yaşamaktadır. Güvenli ve düzenli bir okul ortamı öğrenci başarısıyla ilişkili önemli değişkenlerdendir. TIMSS 2019 sonuçlarında da buna dikkat çeken bulgular vardır. Türkiye’de neredeyse hiç disiplin sorunu yaşanmayan okullara devam eden öğrenci oranları uluslararası ortalamaya kıyasla daha düşüktür. Özellikle 4. sınıf düzeyinde bu oranın Türkiye’de (%33) uluslararası ortalamayla (%60) karşılaştırıldığında daha düşük kaldığı görülmektedir. Öte yandan, disiplin sorunu yaşanan okullardaki öğrenci oranlarının uluslararası ortalamaya göre daha

Öğrenme Ekosisteminin Dört Bileşeni ve Bileşenler Kapsamında İncelenen Değişkenler

fazla olması 4. sınıf öğrencilerinin öğrenme sürecinde büyük bir dezavantaj oluşturmaktadır. Örneğin, neredeyse hiç disiplin sorunu yaşanmayan okullardaki 4. sınıf öğrencilerinin matematik başarısı, az sorun yaşanan okullardaki öğrencilerden 35 puan, orta ve ileri düzeyde sorun yaşanan okullardaki öğrencilerden ise 56 puan daha yüksektir.

TIMSS matematik ve fen bilimleri öğretim programlarının çerçevesi, planlanan (intended) öğretim programı, uygulanan (implemented) öğretim programı ve erişilen (attained) öğretim programı olmak üzere üç boyutlu bir yapıdan oluşmaktadır. Milli eğitimin amaçlarını ve eğitim felsefesini yansıtan yazılı dokümanlar planlanan öğretim programının kapsamına girerken, yazılı öğretim programının öğretmen tarafından yorumlanarak öğretme-öğrenme süreçlerine yansıtılması ise uygulanan öğretim programının kapsamına girmektedir. Ölçme sonucunda elde edilen ve öğrencide karşılık bulan öğrenmeler ise erişilen öğretim programı kapsamına girmektedir.

TIMSS uygulamalarının karakteristik özelliği, yalnızca erişilen öğretim programı ya da sonuç ve sıralamalar değil; planlanan, uygulanan ve erişilen öğretim programlarına yönelik elde edilen veriler doğrultusunda ülkelerin eğitim sistemlerinin tüm bileşenleriyle birlikte bütüncül ve gerçekçi biçimde değerlendirilmesidir. TIMSS matematik ve fen bilimleri değerlendirme çerçevesi ise her sınıf düzeyinde ölçülecek alanın kapsamını belirleyen öğrenme alanı ve öğrencilerin düşünme süreçlerinin sınıflandırılmasına imkân tanıyan bilişsel alan olmak üzere iki boyuttan oluşmaktadır. Türkiye’deki matematik ve fen bilimleri öğretim programlarındaki öğrenme alanları ile TIMSS 2019’da ölçümlenen kapsam arasında büyük oranda uyum görülmektedir. Buna rağmen önceki yıllara kıyasla TIMSS konularının öğretildiği öğrenci oranlarında bir azalma eğilimi vardır. Türkiye’deki 4. ve 8. sınıf matematik ve fen bilimleri öğretim programları 2018 yılında uygulamaya konulmuş ve herhangi bir revizyon yapılmamıştır. TIMSS 2019 kapsamında bulunan ancak Türkiye’de

planlanan öğretim programlarında yer almayan konu sayısı sınıf düzeylerine göre aşağıda yer almaktadır (Kelly, Centurino, Martin ve Mullis, 2020).

- » Dördüncü sınıf matematik öğretim programında 6 konu
- » Dördüncü sınıf fen bilimleri öğretim programında 11 konu
- » Sekizinci sınıf matematik öğretim programında 4 konu
- » Sekizinci sınıf fen bilimleri öğretim programında 8 konu

Buna göre, 4. sınıf ve 8. sınıf düzeyinde TIMSS kapsamında olan ancak Türkiye'de planlanan öğretim programlarında yer almayan konuların azımsanamayacak kadar fazla olduğu görülmektedir.

Ayrıca, Türkiye'de TIMSS 2019'daki 4. sınıf matematik konularının sınavdan önce öğretildiği öğrenci oranı (%70), uluslararası ortalamadan (%80) daha düşüktür. Buna karşın 4. sınıf fen bilimlerinde bu oran uluslararası ortalamayla aynı (%62), 8. sınıf matematik (%81) ve fen bilimlerinde (%93) ise uluslararası ortalamadan (%72) daha yüksektir. Önceki TIMSS uygulamalarıyla karşılaştırıldığında 2011 yılından bu yana TIMSS'teki matematik ve fen bilimleri konularının öğretildiği öğrenci oranlarında genel bir düşüş görülmektedir. Bu durumun tek istisnası 8. sınıf fen bilimleridir. Türkiye'nin, TIMSS 2019'a 5. sınıf düzeyindeki öğrencilerle katıldığı göz önünde bulundurulduğunda konuların öğretildiği öğrenci oranının hala matematikte %70, fen bilimlerinde %62 olması, Türkiye'deki matematik ve fen bilimlerinde planlanan öğretim programındaki konuların TIMSS'teki içeriğin tamamını kapsamamasından kaynaklanıyor olabilir. Ayrıca bu durum, planlanan öğretim programının uygulamaya yansıtılma aşamasının da sorgulanabilir olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla, planlanan öğretim programlarının TIMSS'teki konuların tamamını kapsayacak şekilde düzenlenmesi, erişilen öğretim programının da iyileşmesine neden olabilir. Türkiye, sonraki TIMSS döngülerine 5. sınıf düzeyindeki öğrencilerle katılmaya devam ederse hem 4. sınıf hem de 5. sınıf düzeyindeki öğretim programlarının kapsamalarının gözden geçirilmesi TIMSS konularının öğretildiği öğrenci oranlarının da artmasını sağlayabilir.

Türkiye'deki yaygın söylemin aksine 8. sınıf öğrencilerinin bilme alanındaki

başarısı, akıl yürütme alanındaki başarısından daha yüksek değildir. TIMSS 2019'da öğrenciler bilme, uygulama, akıl yürütme olmak üzere 3 bilişsel alanda değerlendirilmektedir. Türkiye'de 8. sınıf öğrencilerinin hem matematik hem de fen bilimlerinde akıl yürütme alanındaki ortalama başarı puanları, bilme ve uygulama alanlarındaki ortalamalardan daha yüksektir. Bununla birlikte, öğrencilerin düşünme süreçlerinin sınıflandırılmasına imkân tanıyan bilişsel alanların üçünde de önceki yıllara kıyasla belirgin düzeyde puan artışı görülmektedir. Geçmiş yıllara kıyasla uygulama ve akıl yürütme alanlarındaki başarı ortalamalarının yükselmesi Türkiye'deki öğrencilerin üst düzey düşünme becerilerini geliştirme eğiliminde olduğunun bir göstergesi sayılabilir. Ancak 8. sınıf öğrencilerinin akıl yürütme alanındaki puanlarının bilme alanından yüksek olması, bilişsel alanlar arasındaki ilişki bakımından ilginç bir duruma işaret etmektedir.

Buna göre Türkiye'de 8. sınıf öğrencileri konuya ilişkin olguları, kavramları ve temel işlemleri yeterince öğrenememiş olmalarına rağmen problem çözmek için yöntemler geliştirebilmektedir. Hatta bunun da ötesine geçerek alışık olmadıkları durumlarda ve karmaşık bağlamlarda analiz, sentez ve genelleme yapacak kanıtları ve bilim anlayışını kullanabilmektedir. Öğrencilerin bilme alanındaki başarısı düşük olmasına rağmen, taksonomik olarak daha üst düzey düşünme olan uygulama ve akıl yürütme becerilerinin nasıl geliştirildiği hem bilişsel alanların birbiriyle ilişkileri hem de sınıf içi uygulamaların niteliği bakımından incelenmeli ve veriyeye dayalı olarak değerlendirilmelidir.

ÖĞRETMEN ÖZELLİKLERİ

Öğrenme ekosisteminin bileşenlerinden birisi de öğretmenlerin deneyim süresi, mesleki gelişim etkinliklerine katılma durumları, mesleki gelişim ihtiyaçları ve iş doyumuna gibi özellikleridir. TIMSS 2019 sonuçları Türkiye'de mesleki deneyimi 10 yıldan az olan öğretmenlere sahip öğrencilerin çoğunlukta olduğunu göstermektedir. Uluslararası ortalamada ise 10 yıldan daha fazla deneyimi olan öğretmenlere sahip öğrenciler çoğunlukta.

Uluslararası ortalamada

öğretmenlerin mesleki deneyim süresi, öğrenci başarısında neredeyse hiç fark yaratmazken Türkiye'de öğretmenlerin mesleki deneyim süresine göre öğrenci başarısı belirgin biçimde farklılaşmaktadır.

Türkiye'de mesleki deneyim süresi fazla olan öğretmenlere sahip öğrencilerin matematik ve fen bilimleri başarıları genel olarak daha yüksektir. Yirmi yıl ve daha fazla deneyime sahip öğretmenleri olan öğrenciler ile 5 yıldan az deneyime sahip öğretmenleri olan öğrencilerin başarısı arasındaki farkın Türkiye'de uluslararası ortalamaya kıyasla oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Örneğin matematik alanında 8. sınıf öğrencileri için bu fark Türkiye'de 92 puan iken uluslararası ortalamada puan farkı yalnızca 11'dir.

Ancak bu bulguyu tek başına Türkiye'de öğretmenlerin mesleki deneyim süresinin öğrencilerin başarısını arttırdığı şeklinde yorumlamak yanlış olabilir. Türkiye'de öğrenciler ve/veya ebeveynler tarafından daha çok tercih edilen okullarda deneyimli öğretmenlerin görev alma olasılığı hizmet puanı faktörü, rotasyon sisteminin olmaması gibi sebeplerle daha yüksektir. Bu nedenle Türkiye'de öğrenci başarısının öğretmenlerin mesleki deneyim süresine göre farklılaşması, öğretmenlerin mesleki deneyimlerinden çok öğrencilerin sosyoekonomik durumları, okul kaynakları ve okulların diğer koşulları ile de ilgili olabilir.

Türkiye'de mesleki deneyimi 10 yıldan az olan öğretmenlere sahip öğrencilerin çoğunlukta olması, öğrenme sürecinde bir potansiyel yaratabilir. Türkiye'de 30 yaş altındaki öğretmenlerin oranı OECD ortalamasına kıyasla oldukça yüksektir (OECD, 2019). Genç öğretmenlerin gelişime ve yeniliğe daha açık olması, motivasyonlarının yüksek olması, bilgilerinin güncel olması gibi faktörler etkin bir şekilde değerlendirildiğinde genç öğretmenlerin potansiyelinden eğitim-öğretimin niteliğini artıracak şekilde faydalanılabilir. Ancak genç öğretmenlerin mesleki deneyim süresinden kaynaklanan dezavantajları gidermek amacıyla, ihtiyaç duyacakları mesleki gelişim ihtiyaçlarının sağlanmasında deneyimli öğretmenlerin birikimlerinden de yararlanılarak ciddi bir destek mekanizması oluşturulması

gerekmektedir.

TIMSS 2019 verileri Türkiye'deki öğretmenlerin mesleki gelişim etkinliklerine katılma oranlarının, uluslararası ortalamaya kıyasla daha düşük olduğunu göstermektedir. Öğretmenlerin mesleki gelişim ihtiyaçları da bu doğrultuda uluslararası ortalamaya kıyasla daha yüksektir.

Bu bulgular, Türkiye'de öğretmenlerin mesleki gelişim etkinliklerine katılımının desteklenmesi ve mesleki gelişim ihtiyaçlarının karşılanması konusunda eksikler olduğuna işaret etmektedir.

Öğretimin etkililiğinin geliştirilmesi için bireyselleştirilmiş, okul ve sınıf düzeyinde öğretmenlerin ihtiyaçlarını önceleyen mesleki gelişim etkinlikleri için destek sağlanması, öğretmenlerin motivasyonunu arttıracak teşviklerin kullanılması ve mesleki gelişim ihtiyaçlarının karşılanmasında gerekli finansmanın sağlanması önem taşımaktadır.

ÖĞRENCİ ÖZELLİKLERİ VE ÖĞRENCİLERİN DERSLERE YÖNELİK TUTUMLARI

Öğrenme ekosisteminin bir diğer önemli bileşeni de öğrencilerin özellikleri ve derslere yönelik tutumlarıdır. Devamsızlık sıklığı, öğrencilerle ilgili yetersizlik/eksiklikler, öğrencilerin dersleri sevmeye durumları, kendilerine güvenme ve derslere değer verme durumları bu bileşenin değişkenlerini oluşturmaktadır. TIMSS 2019'da bu değişkenlere ait öne çıkan sonuçlardan biri devamsızlık sıklığı ile ilgilidir.

Devamsızlık sıklığı arttıkça öğrenci başarısı hem Türkiye'de hem uluslararası ortalamada düşmektedir. Ancak, az ve çok devamsızlığı olan öğrenciler arasındaki başarı farkı Türkiye'de uluslararası ortalamaya kıyasla daha yüksektir. Bu başarı farkı özellikle 8. sınıf matematik dersinde ortaya çıkmaktadır. Türkiye'de devamsızlık sıklığı en yüksek olan (haftada bir devamsızlık yapan) 8. sınıf öğrencileri, 383 puanla matematik alanında alt yeterlik düzeyinin altında kalan tek gruptur. Devamsızlık sıklığına göre oluşan başarı farkı da matematikte 8. sınıf öğrencileri arasında en yüksek değerine (140 puan) haftada bir devamsızlık yapan bu öğrenci grubunda ulaşmaktadır. Bu durum, Türkiye'deki öğrenciler açısından başta 8. sınıf matematik dersi olmak üzere derslere devam etmenin öğrenme

süreci ve başarıda oldukça önemli olduğunu göstermektedir. Bu nedenle öğrencilerin derslere devam etmesini engelleyen sebeplerin tespit edilmesi ve devamsızlığa neden olan unsurların ortadan kaldırılması önem taşımaktadır.

Öğrencilerle ilgili yetersizlik/eksikliklerin sınıf içindeki öğretimi kısıtlamasına ilişkin TIMSS 2019 sonuçları, Türkiye'de sınıf içindeki öğretimin çok kısıtlandığı öğrenci oranının uluslararası ortalamaya kıyasla daha yüksek olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin sınıf içindeki öğretimlerinin kısıtlanma düzeyine göre oluşan başarı farkları uluslararası ortalamaya kıyasla Türkiye'de daha yüksektir. Öğrencilerle ilgili yetersizlik/eksiklikler; beslenme ve uyku yetersizlikleri, derslerdeki davranış problemleri, zihinsel, duygusal ve psikolojik engeller ile öğrencilerin ders için gerekli önbilgi ve becerilerden yoksun olması gibi unsurları kapsamaktadır. Bu unsurlar öğrencilerin fiziksel, bilişsel ve duyuşsal gelişimi üzerinde kalıcı etkilere sebep olabilirken aynı zamanda öğrencilerin okula bu yoksunluklarla başlaması öğrenme eksiklerine yol açabilmektedir. Bu nedenle öğrencilerin erken çocukluk dönemini de kapsayacak şekilde gelişimlerini destekleyen ve öğrencilerle ilgili yetersizlik/eksikliklerin yarattığı dezavantajları gidermeye yönelik eğitim politikalarının geliştirilmesi gerekmektedir.

Türkiye'de matematiği çok seven öğrenci oranı uluslararası ortalamaya kıyasla daha yüksektir, ancak 4. sınıftan 8. sınıfa gelindiğinde matematiği çok seven öğrenci oranlarında önemli ölçüde düşüş görülmektedir. Dördüncü sınıfta matematiği çok seven öğrenci oranı %66 iken 8. sınıfa gelindiğinde bu oran %29'a düşmektedir. Benzer bir şekilde derslerde kendilerine çok güvenen öğrenci oranları da 4. sınıftan (%34) 8. sınıfa gelindiğinde (%15) azalmaktadır. Türkiye'de özellikle 8. sınıftaki öğrencilerin matematik başarısı, öğrencilerin kendilerine güvenme durumlarına göre önemli ölçüde farklılaşmaktadır. Matematikte kendine çok güvenen ve kendine güvenmeyen 8. sınıf öğrencileri arasındaki başarı farkı 147 puandır. Bu durum, özellikle matematik dersinde 4. sınıftan 8. sınıfa gelindiğinde öğrencilerin dersle ilgili tutumlarında olumsuz bir değişime işaret etmektedir. Bu değişimin hangi sebeplerden kaynaklandığının

araştırılması, öğrencileri matematikten uzaklaştıran ve öğrenmede duyuşsal açıdan bir kopuş yaşanmasına neden olan süreçlerin incelenmesi ortaokul süresince matematik başarısı açısından önem taşımaktadır.

SON SÖZ;

TIMSS gibi geniş ölçekli uluslararası öğrenci başarısını değerlendirme çalışmaları, ülkelere öğrenme ekosistemlerini tüm bileşenleriyle birlikte bütüncül olarak değerlendirme ve geliştirilebilecek alanları tespit etme fırsatı sunmaktadır. Öğrenme ekosisteminin bileşenlerinde yapılacak olumlu değişiklikler, öğrenme çıktılarından da iyileşmesini sağlayacaktır. Bu nedenle, öğrenmeyi etkileyen temel faktörler ile öğrenme arasındaki ilişkiyi doğru değerlendirerek fırsat eşitliğini sağlamaya yönelik atılacak adımlar önem taşımaktadır.

Türkiye'de eğitim paydaşları ise uluslararası ölçekte öğrenci başarısını belirleme çalışmalarında başarı ortalamaları ve ülke sıralamasına odaklanma eğilimindedir. Ancak bu çalışmalardan elde edilen sonuçlar, öğrenme sürecini etkileyen bağlamsal özellikleri bakımından Türkiye'deki öğrenmenin mevcut koşullarını etrafıca değerlendirmek ve müdahale alanlarını belirlemek için kullanıldığında daha faydalı olacaktır. Bunun yanı sıra TIMSS sonuçları bölgelere ve okullara göre oluşan öğrenme düzeylerindeki farklılıkların belirlenmesinde ve çözümlenmesinde de etkili bir başlangıç noktası olarak değerlendirilebilir.

TIMSS 2019 sonuçları, önceki TIMSS değerlendirmelerine kıyasla Türkiye'deki 4. ve 8. sınıf öğrencilerinin başarı puanlarının arttığını göstermektedir. Ancak bu raporda ele alınan değişkenlere ait sonuçlar, daha önceki TIMSS Türkiye değerlendirme raporlarının da (TEDMEM, 2013, 2017) ortaya koyduğu öğrenme farklarının devam ettiğini ve Türkiye'de öğrenme ekosisteminin bileşenleri açısından pek çok alanın geliştirilmeye ihtiyacı olduğunu göstermektedir. Raporun bu kısmında yer verilen önerilerin başarılı bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için Türkiye'de TIMSS 2019 sonuçlarının işaret ettiği müdahale alanlarına yönelik yapılacak iyileştirme çalışmalarının sürdürülebilir, tutarlı, kanıta dayalı ve sistemli bir plan doğrultusunda yapılmasına ihtiyaç vardır.

MESLEK LİSELERİ

YURT DIŞINA İHRACATA BAŞLADI

Millî Eğitim Bakanlığının destekleriyle artık meslek liselerinin yurt dışına da ihracat yapmaya başladıklarını ifade eden Millî Eğitim Bakan Yardımcısı Mahmut Özer, mesleki eğitimde atılan adımların meyvelerini verdiğini belirterek “Bursa, Denizli, İstanbul, İzmir, Konya ve Mersin illerimizde bulunan meslek liselerimiz, Kovid-19 salgını ile mücadele kapsamında ürettikleri ürünleri, Avrupa’da 6 farklı ülkeye ihraç etti. Meslek liselerimizin ürünlerinin ihracatı yapılan ülkeler ise Bulgaristan, Hollanda, İngiltere, Çekya, Belçika ve Fransa oldu.” diye konuştu.

Millî Eğitim Bakanlığı, mesleki eğitimde üretim kapasitesini artırmak için son yıllarda önemli yatırımlar yaptı. Bakanlıkça verilen desteklerle, Kovid-19 salgını ile mücadelede ihtiyaç duyulan ürünleri üreterek ülkenin ihtiyaçlarının karşılamasına katkıda bulunan meslek liseleri, talep üzerine ilk kez yurt dışına da ihracat yapmaya başladı. Bu kapsamda, 6 mesleki ve teknik Anadolu lisesinin ürünleri Bulgaristan, Hollanda, İngiltere, Çekya, Belçika ve Fransa’ya ihraç edildi. Yapılan yatırımlarla güçlenen mesleki eğitim, Kovid-19 salgını ile mücadele günlerinde 81 ilde ve tüm ilçelerde halkın acil ihtiyaç duyduğu maskeden dezenfektan malzemelerine, tek kullanımlık önlük ve tulumdan yüz koruyucu sipere kadar çok sayıda ürün üretti. Bu liselerde, daha sonra solunum

cihazından maske makinesine kadar çok sayıda cihaz da başarılı bir şekilde üretildi.

ATILAN ADIMLAR MEYVELERİNİ VERİYOR

Millî Eğitim Bakan Yardımcısı Mahmut Özer, mesleki eğitimde “eğitim-üretim-istihdam” çevrimini güçlendirmeye yönelik attıkları adımların meyvelerini verdiğini görmekten büyük mutluluk duyduklarını ifade etti.

Meslek liselerinde 2018’in sonundan itibaren döner sermaye kapsamında yapılan üretimlerin kapasitesini ve çeşitliliğini artırma yönünde okullara verdikleri desteklerin sonuç verdiğine işaret eden Özer, şunları söyledi: “Son iki yılda bu kapsamda yapılan üretimlerden elde edilen gelir, 2018 yılındakine göre yüzde 100 arttı ve 500 milyon lira bandına ulaştı. Bu yüzde 100’lük artış 2020 yılında Kovid-19 salgını nedeniyle daha önce üretim yapılabilen çoğu üretim kaleminde üretim yapılamamasına rağmen sağlandı. Bu durum, potansiyelimizin çok daha fazla olduğunu gösteriyor.”

1000 OKULA FİZİK, KİMYA, BİYOLOJİ LABORATUVARI KURULUYOR

“Mesleki Eğitimde 1000 Okul Projesi”ndeki okulların tamamına bir ay içinde fizik, kimya ve biyoloji laboratuvarı kurulmasıyla “1000 meslek lisesine

1000 laboratuvar” hedefi hayata geçirilmiş olacak. Belirlenen okulların alt yapısının güçlendirilmesinden eğitim ortamlarının zenginleştirilmesine kadar çok sayıda destek kapsamında geçen yıl 176 milyon lira yatırım yapıldı. Öncelikli amaçlardan birinin de mesleki eğitimde okulların laboratuvar ve atölye alt yapısının güçlendirilmesi olduğu proje kapsamında, geçen yıl 1000 okul arasından öncelikli olarak belirlenenlere 85 milyon Türk lirası yatırım yapılarak okulların atölyeleri güncellendi ve yeni atölyeler kuruldu. Bu kapsamda 1000 meslek lisesinin tamamında fizik, kimya ve biyoloji laboratuvarı kurulması için ikinci bir çalışmayı başlatan Bakanlık, laboratuvarların kurulması için illere ödenekleri gönderdi.

Millî Eğitim Bakan Yardımcısı Mahmut Özer; yaptığı açıklamada, bir taraftan mesleki ve teknik eğitimde kaliteyi artırmak, diğer taraftan okullar arası başarı farklarını azaltmak için bu projeyi hayata geçirdiklerini hatırlattı. Özer; bunun okul yöneticileri, öğretmenler, öğrenciler, veliler ve okul ortamını içeren çok kapsamlı bir proje olduğunu, çalışmaların planlandığı gibi devam ettiğini söyledi. Projenin hedeflerinden birinin de 1000 okula kütüphane kurulması olduğunu hatırlatan Özer şunları kaydetti: “1000 okula 1000 kütüphane kurulması hedefine mart itibarıyla ulaştık. Bir diğer hedefimiz de bu okulların tamamında fizik, kimya ve biyoloji laboratuvarı kurmaktır. Bu laboratuvarları eksik olan okullarımızın tamamına da fizik, kimya ve biyoloji laboratuvarı kuruyoruz. Gerekli ödeneklerimiz tahsis edildi. Bir ay içinde bu eksiklik de tamamlanmış olacak. Böylece 1000 okuluza ‘1000 kütüphane ve 1000 laboratuvar’ kurma hedefine ulaşmış olacağız.”

İSTANBUL
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

İSTEG 2021

İSTANBUL EĞİTİM GÜNLERİ

16 Haziran 2021

EĞİTİMDE YENİLİKLER ve GELECEK TASARIMLARI

artı eğitim Dergisi, Türkiye'nin en büyük eğitim buluşmasının üçüncüsünü Milli Eğitim Bakanlığı, sivil toplum kurumlarının katılım ve destekleriyle gerçekleştiriyor.

TASARIM ve
BECERİ ODAKLI
EĞİTİMLE
EĞİTİMDE
DÖNÜŞÜMÜN
PARAMETRELERİ

UZAKTAN
EĞİTİM ve
HİBRİT EĞİTİM
MODELLERİ İLE
YENİLİKÇİ ve
İNOVATİF
EĞİTİM
DÖNEMİ

EĞİTİMDE
SİNERJİ:
KAMU – ÖZEL
SEKTÖR
İŞBİRLİĞİ

Değer üretebilen, küresel rekabette başarılı ve refah seviyesi yüksek bir Türkiye için bütün taraflara, eğitim dünyasının karar vericilerine ve sektör temsilcilerine önemli sorumluluklar düşüyor. Sizleri eğitim dünyasının en büyük ve tek buluşma platformu olan **İSTEG 2021'e GÜÇ KATMAYA DAVET EDİYORUZ.**

- ✓ GELECEĞİN EĞİTİM EKOSİSTEMİ
- ✓ EĞİTİMDE DİJİTAL DENEYİMLER ve ÖĞRENME İKLİMİNE ETKİLERİ
- ✓ GELECEĞİN EĞİTİMİNDE DEĞİŞEN ve DEĞİŞMEYEN ROLLER
- ✓ DİJİTAL EĞİTİM PLATFORMLARI ve ÖĞRENME EKOSİSTEMİ
- ✓ BECERİ ve TASARIM ODAKLI EĞİTİMDE YOL HARİTASI
- ✓ HİBRİT EĞİTİM ve 21. YÜZYIL BECERİLERİNE ETKİLERİ
- ✓ DİJİTAL PEDAGOJİ ve ÖĞRETMEN YETERLİLİKLERİ
- ✓ EĞİTİMDE DÖNÜŞÜM ve SINAVLAR
- ✓ SÜRDÜRÜLEBİLİR EĞİTİMİN PARAMETRELERİ
- ✓ EĞİTİM POLİTİKALARI ve SİVİL TOPLUM KURUMLARI

EKONOMİNİN YAPI TAŞI: MESLEKİ EĞİTİM

İstanbul Mesleki Eğitim Zirvesi / 24 - 25 Eylül 2021

www.istanbulegitimgunleri.com

MESLEKİ
EĞİTİM
SERGİSİ

Emko Çocukların Hayallerine; Çocuklar Hayalleriyle Geleceğe Dokunur.

Yenilikçi sınıf tasarımlarımız ile eğitim kurumlarına inovatif çözümler sunuyoruz.

emko | tech
AKILLI TAHTALAR & İNOVATİF ÇÖZÜMLER

ee
emko eğitim
çözümleri

emko | edu
İNOVATİF EĞİTİM MOBİLYALARI

+90 212 886 86 85 - ee.com.tr